

ΝΙΚΟΣ ΑΥΛΩΝΑΣ

Μπορούμε να φέρουμε επενδύσεις

Την άποψη ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν υπό προϋποθέσεις να προσελκύσουν επενδυτικά κεφάλαια που επενδύουν βάσει των επιδόσεων των εταιρειών στους τρεις μη χρηματοοικονομικούς δείκτες εκφράζει ο πρόεδρος του Κέντρου Αειφορίας και επισκέπτης καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Νίκος Αυλώνας. **Σελ. 16**

ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Αντεπίθεση στον κλάδο τεχνολογίας

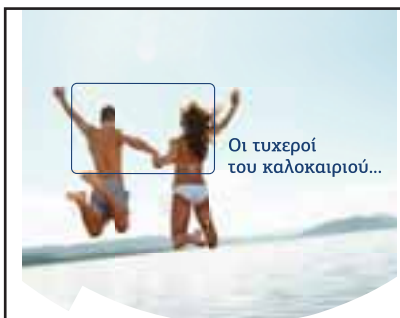
Οι Βρυξέλλες εξετάζουν δραστικά μέτρα για να καταπολεμήσουν τον προστατευτισμό των ΗΠΑ και να αντεπεξέλθουν στην οικονομική πρόκληση της Κίνας, δρομολογώντας επενδυτικό ταμείο 100 δισ. ευρώ για την υποστήριξη «ευρωπαϊκών πρωταθλητών» έναντι ανταγωνιστών όπως οι Google, Apple και Alibaba. Προτάσεις ενώπιον της νέας προέδρου της Κομισιόν. **Σελ. 10**

ΗΠΑ

Βολές επιχειρηματιών κατά Τραμπ

Μέσα σε τέσσερις ημέρες, ο Αμερικανός πρόεδρος απείλησε την Κίνα με κλιμάκωση, αργότερα προσήγγειλε νέους δασμούς και λίγο αργότερα μίλησε σε συμφιλωτικούς τόνους ι-σχυριζόμενος πως το Πεκίνο επιδιώκει επανέναρχη των συνομιλιών. Επιχειρηματίες τονίζουν ότι ο Τραμπ μπορεί να προκαλέσει ζημιά και στην αμερικανική οικονομία. **Σελ. 9**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

... πληρώνουν με χρεωστικές κάρτες της Ελληνικής Τράπεζας ή της πρώην Συνεργατικής.

Κάθε εβδομάδα για 8 εβδομάδες κερδίζουν:

- 50 x €200
- 1 x €2500

Όροι και προϋποθέσεις στο www.hellenicbank.com/summerwin

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Έξαις τη δύναμη.

ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ**Πριν το 2021 φθηνό καύσιμο στην αγορά**

Ο εφοδιασμός της εσωτερικής αγοράς με φυσικό αέριο αναμένεται πριν από το 2021. Κοινοπραξία κινεζικών, ελλαδικών και νορβηγικών συμφερόντων θα αναλάβει να αναπτύξει τις λιμενικές υποδομές στο Βασιλικό για έλεγχο του ΦΑ. Το έργο θα κοστίσει 300 εκατ. ευρώ από τα οποία τα 100 εκατ. είναι ευρωπαϊκή χρηματοδότηση. **Σελ. 5**

Επαναφέρουν τον καπνό για μάσημα

Ο καπνός για μάσημα δεν είναι ένα δημοφιλές προϊόν στη Δύση. Λογικό, αν αναλογιστεί κανείς ότι πρόκειται για μια μαύρη κολλώδη μάζα που μασάει ο χρήστης ενώ αναγκάζεται να τη φτύνει σε τακτά διαστήματα. Παρ' όλα αυτά, οι καπνοβιομηχανίες απειλούν να μπουν σε αυτή την κατηγορία προϊόντων καθώς εντείνεται η κριτική κατά του καπνίσματος. **Σελ. 11**

«Μας ανησυχεί το άτακτο Brexit»

Δεν υπήρξαν κινήσεις πανικού στην Κύπρο τονίζει ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ Μιχάλης Αντωνίου

Το κλίμα αβεβαιότητας που επικρατεί διεθνώς λόγω του επικείμενου Brexit, έφερε και μούδιασμα σε επιχειρηματικά ανοίγματα στην Κύπρο. Αυτό όμως που ανησυχεί περισσότερο τον επιχειρηματικό κόσμο της Κύπρου είναι το ενδεχόμενο

ενός άτακτου Brexit. Ο Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ Μιχάλης Αντωνίου τονίζει ότι μέχρι στιγμής δεν έχουν καταγραφεί κινήσεις πανικού από κυπριακές επιχειρήσεις, ενώ υπογραμμίζει το μεγάλο ατού των εγχώριων επιχειρήσεων έναντι αυ-

τών άλλων χωρών : την μεγάλη εμπειρία που διαθέτουν στις συναλλαγές με εταιρείες τρίτων χωρών. Την ίδια ώρα η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε., και η στενή σχέση της Κύπρου με την χώρα, έχει καταστήσει επιτακτική την α-

νάγκη για εσωτερικές διεργασίες και αλλαγές στην εμπορική ατζέντα της χώρας, εκπαίδευσης και τις προτεραιότητες σε θέματα τουρισμού. Επισμαίνει ότι είναι προς το συμφέρον όλων να υπάρξει μεταβατική περίοδος. Τονίζει ωστόσο ότι εάν

ισχύσει η απότομη και πλήρης α-κύρωση των οποιωνδήποτε ρυθμίσεων όπως φαίνεται ότι σχεδιάζουν οι Βρετανοί, τότε ναι θα έχουμε προβλήματα. Δεν συμφέρει σε καμία από τις δύο πλευρές να πάμε σε ά-τακτο Brexit. **Σελ. 4**

Τεχνολογίες που μετασχηματίζουν την οικονομία

Το Singularity Global Summit, ένα τριήμερο συνέδριο για τις λεγόμενες «εκθετικές τεχνολογίες» και τον τρόπο με τον οποίο ήδη μετασχηματίζουν την οικονομία και την κοινωνία, ήταν γεμάτο διαπιστώσεις που θα έκαναν ακόμα και τον υπεραισιόδοξο δρ Πάνγκλος του Βολταίρου να ανασπώσκει τα φρύδια του με σκεπτικισμό. Οι διαπιστώσεις αυτές σκόρπισαν χαμόγελα για το μέλλον της ανθρωπότητας. **Σελ. 23**

Κερδοφορία των τραπεζών στην Ελλάδα

Βελτιωμένα τα αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα του β' τριμήνου των ελληνικών συστημικών τραπεζών αναμένεται να είναι βελτιωμένα σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο, ειδικά όσον αφορά την κερδοφορία, την ποιότητα ενεργητικού και τα κεφάλαια των ελληνικών τραπεζών, όπως επισμαίνουν οι αναλυτές. Στήριξη και από το ράλι των ομολόγων. **Σελ. 24**

Συναλλαγές με ευρώ τώρα στη Βενεζουέλα

Οι κάτοικοι της Βενεζουέλας αρχίζουν να χρησιμοποιούν το ευρώ όλο και πιο πολύ στις καθημερινές συναλλαγές τους, καθώς το εγχώριο νόμισμα είναι παγιωμένο στη δίνη του υπερηπληθωρισμού και οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει κυρώσεις στο καθεστώς Μαδούρο. Αν και το δολάριο παραμένει το επικρατέστερο ξένο νόμισμα που χρησιμοποιούν οι πολίτες, το ευρώ εμφανίζεται συχνότερα. **Σελ. 10**

ΣΤΑΣΕΙΣ Του ΠΑΝΤΕΛΗ ΜΠΟΥΚΑΛΑ

Τόσο μακριά, τόσο κοντά

Τέσσερα χρόνια πριν, οι «Φρουροί του Δάσους» ήταν περίπου 2.000, όσα τα μέλη της φυλής Ka' aror, που αποφάσισαν να προστατεύουν τον Αμαζόνιο με τα τόξα, τα βέλη και τις παγίδες τους. Εχθροί τους, εχθροί της ανθρωπότητας, τα απειράριθμα μέλη της φυλής του χρήματος, που κατέφταναν υπερεξοπλισμένα –με αυτόματα, αλυσοπρίονα, μπουλντόζες και δυναμίτες– για να ξεθερώσουν τεράστιες εκτάσεις του τροπικού δάσους. Για να τις υλοτομήσουν και να τις παραδώσουν σε μία από τις πολλές μορφές

της ψευδώνυμης ανάπτυξης. Οι «Φρουροί του Δάσους» πτήθηκαν. Οχι μόνο επειδή αρκετοί σκοτώθηκαν σ' έναν πόλεμο εκ προοιμίου άνιστο, αλλά και επειδή στη χώρα τους από τον Νοέμβριο του 2018 ηγεμονεύει κάποιος που καμαρώνει να τον αποκαλούν «Λοχαγός Αλυσοπρίονου»: ο ακροδεξιός Ζαΐρ Μεσσίας Μπολσονάρο. Μεσσίας είναι το ενδιάμεσο όνομά του, αλλά κάπως έτσι πρέπει να νιώθει, ένας Εκλεκτός, όπως το πρότυπό του, ο Ντόναλντ Τραμπ. Για τον Μπολσονάρο, οι φυλές του Αμαζονίου είναι «παράσιτα»,

οι Αφρικανοί μετανάστες «απόπατος», η κλιματική κρίση «μύθος» και οι Ευρωπαίοι πολιτικοί που (λένε ότι) ανησυχούν για την καταστροφή του Αμαζονίου «αποικιοκράτες». Οι μη κυβερνητικές οικολογικές οργανώσεις; «Μνυστικάκοι που σκορπουν φωτιές επειδή η κυβέρνηση τους έκοψε τα κονδύλια». Αυτή την εξήγηση έδωσε ο μεσσιανίσκος για τις 80.000 πυρκαγιές στον Αμαζόνιο, διπλάσιες από του περυσινού Αυγούστου. Σίγουρα, αρκετές είναι φυσικές, ενταγμένες στους παμπάλαιους ρυθμούς της φύσης, και

για μερικές φταίει η Ξηρασία, για την οποία μάλλον δεν ευθύνεται μόνο η φύση. Οι υπόλοιπες όμως είναι έργο των χειρών των γαιοκτημόνων, που λύθηκαν εντελώς επί Μπολσονάρο η «αναπτυξιακή» και παρασιτοκότωνα ρητορική του μεταφράζεται σε εντολή καταβρόχθισης του δάσους από τα βιομηχανικά λόμπι, που δούλεψαν υπερεντατικά για να τον ενθρονίσουν και πλέον απαιτούν την ανταμοιβή τους. Πολύ πριν από τις πυρκαγιές, τον Μάιο, η αποψίλωση του Αμαζονίου αυξήθηκε κατά 34%, τον δε Ιούνιο κατά

88%. Η Greenpeace και οι βραζιλιάνικες περιβαλλοντικές οργανώσεις κατακρίνουν ως υπεύθυνη τη διακυβέρνηση Μπολσονάρο. Τα ψεύδη των προκατειλημμένων, τι άλλο. Οι ίδιοι οι ψευτοοικολογοί, μαζί με τη φυλή Ka' aror, ξεριζώσαν λαθραία μυριάδες δέντρα, για να συγκινήσουν τους αναρίθμητους πλην άλυσους «Φρουρούς του Φέισμπουκ». Επικεφαλής τους, ένα ψώνιο με κοτισίδες που φορούσε πράσινη στολή. Οχι των Green Lantern, των Φρουρών του Σύμπαντος, αλλά της Εκογούμαν.

ΤΟ ΠΛΗΡΩΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ JAGUAR I-PACE
ΕΠΙΣΗΜΑ ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

**100% ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ.
100% JAGUAR.**

Κατανάλωση καυσίμου: N/A. Εκπομπές ρύπων: 0 (g/km). Αυτονομία EV: Μέχρι 470 km*
*Η μέτρηση της αυτονομίας βασίζεται σε αυτοκίνητο παραγωγής σε συνθήκη διαδρομής. Η αυτονομία θα διαφοροποιείται, αναλόγως του αυτοκινήτου και της κατάστασης της μπαταρίας, της διαδρομής, των περιβαλλοντικών συνθηκών και του τρόπου οδήγησης.

CharPilakoutasgroup

Λευκωσία, Λεμεσός | ☎ 7771800 | www.jaguar.com.cy

WINNER
2019 WORLD CAR AWARDS
WORLD CAR OF THE YEAR
WORLD CAR DESIGN OF THE YEAR
WORLD GREEN CAR

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Το καψάλισμα των πνευμόνων μας

ΕΞελιχθήκαμε από μια αγροτική οικονομία σε μια που περιστρέφεται γύρω από τις υπηρεσίες. Μια πρακτική που μεταφέρθηκε μέσα από τα χρόνια, όμως ένεκα της εμπλοκής μας στην α-γροτική οικονομία, είναι και το καψάλισμα χόρτων και άγριας βλάστησης. Παλαιότερα το καψάλισμα γινόταν για καθαρισμό μιας περιοχής από άγρια βλάστηση και χόρτα που γινόντουσαν εστίες τρωκτικών και ερπετών, καθώς επίσης και για ετοιμασία της γης για νέα καλλιέργεια τη νέα σαιζόν. Η στάχτη ήταν και το πρώτο λίπασμα του υπεδάφους που θα δεχόταν στα σπλάχνα του τη νέα σπορά. Στην πορεία του χρόνου και με την εξέλιξη της τεχνολογίας, η ανάγκη για καψάλισμα μειώθηκε και εργασία ανέλαβαν τον ρόλο του καθαρίσματος, του οργώματος, της καλλιέργειας και της λίπανσης. Κάποιοι όμως παρέμειναν πιστοί στο καψάλισμα σαν τρόπο καθαρισμού και βλέπουμε κάθε χρόνο εκστρατείες κατά της πρακτικής αυτής η οποία έχει και τεράστια επικινδυνότητα πρό-κλησης πυρκαγιών. Άλλωστε δεν είναι λίγες οι καταγραμμένες περιπτώσεις πρόκλησης πυρκαγιών και συνεπακόλουθων τεράστιων υλικών και οικονομικών ζημιών από καψάλισμα χόρτων.

Ένα πράγμα που (ευτυχώς) δεν έχουμε στην Κύπρο, είναι η πρόκληση πυρκαγιών για «ά-νοιγμα» νέων περιοχών ανάπτυξης. Κάτι τέτοια ακούγονται συνεχώς για την Ελλάδα και προ-συνικά δεν καταλαβαίνω γιατί πρέπει να ισχύει αφού πολύ απλά θα μπορούσε να ρυθμιστεί με τοπικά σχέδια και σωστή πολεοδομία.

Όπως μιλάμε, μεγάλες εκτάσεις σε περιοχές του Αμαζονίου στη Νότια Αμερική καίγονται. Κάποιοι κάνουν λόγο για ετεροχρονισμένη α-ντιδραση, άλλοι για εσκεμμένη αποσιώπηση, άλλοι για κλιμαρ έυσαισθητοποίηση, και άλλοι ότι καίγεται ο πνευμόνας μας ως και αυτή η ασυδοσία στον Αμαζόνιο άρχισε προχθές. Θυ-μάμαι πριν 30 χρόνια όταν έκανα γεωγραφία στο σχολείο, που μας μάθαιναν για την εκτε-ταμένη αποψίλωση που σημειώνεται από κά-ποιες φυλές στον Αμαζόνιο σε συνεχή βάση που προβαίνουν σε «κοπή και κάψιμο» καθα-ρίζοντας μια περιοχή την οποία απομυζούν για κάποια χρόνια και ακολουθώς πάνε παρα-κάτω για να κάνουν το ίδιο, όταν πια η προ-ηγούμενη δεν έχει να τους προσφέρει κάποιο (οικονομικό) όφελος.

Το λεκανοπέδιο του Αμαζονίου μπορεί να καταλαμβάνει περιοχές από επτά συνολικά χώρες (Βραζιλία, Βολιβία, Περού, Κολομβία, Ε-κουάдор, Σουρινάμ, Γουιάνα), αλλά θεωρείται παγκόσμια κληρονομιά και περιουσία. Ο Αμα-ζόνιος συλλογικά θεωρείται «πνεύμονας» του πλανήτη στον οποίο ζούμε αφού είναι υπεύθυνος για την πρόκληση τόσων βροχοπτώσεων όσων απαιτούνται για ρύθμιση της θερμοκρασίας του πλανήτη, καθαρισμό του διοξειδίου του άνθρακα και παραγωγής οξυγόνου. Αυτός μαζί με του δύο πόλους της Γης ρυθμίζουν με το σύστημα ρευμάτων τα επίπεδα θερμοκρασίας τα οποία καθιστούν τον πλανήτη βιώσιμο και κατοικήσιμο. Τα μισά είδη του ζωικού και φυ-τικού βασιλείου του πλανήτη υπάρχουν εδώ. Γι' αυτό μιλάμε για τεράστια και μοναδική βιο-ποικιλότητα.

Όταν απορρυθμιστεί αυτό το οικοσύστημα του Αμαζονίου τότε απορρυθίζεται και ολό-κληρος ο πλανήτης. Δεν είναι τυχαία η κλιματική

αλλαγή που βιώνουμε με αυξανόμενους ρυθμούς. Όσο περισσότερη ζημιά δημιουργείται στο οι-κοσύστημα του Αμαζονίου, τόσο αυξάνεται το διοξείδιο του άνθρακα και η θερμοκρασία, που με τη σειρά της επηρεάζει τους πόλους με το λιώτισμο των πάγων απορρυθμίζοντας κλιματο-λογικά όλες τις περιοχές του πλανήτη. Η κλι-ματολογική απορρύθμιση προκαλεί ακραία φυσικά φαινόμενα, καταστροφές και σταδιακή ερήμωση του πλανήτη.

Οι μεγαλύτερες καταστροφές εντός του Α-μαζονίου προέρχονται κυρίως από τη Βραζιλία η οποία κατέχει διοικητικά περίπου το 60% της περιοχής. Η ενασχόληση με την εκτροφή βο-οειδών και φυτειών σόγιας είναι η κύρια αιτία πρόκλησης αυτής της οικολογικής καταστροφής καθώς η Βραζιλία φιγουράρει στις τρεις πρώτες θέσεις ως χώρα εξαγωγής βοδινού κρέατος στον κόσμο. Οι φυτείες σόγιας προκύπτουν ως ανάγκη για τη δημιουργία ζωοτροφών. Αυτό δεν σημαίνει ότι άλλες χώρες της περιοχής δεν βάζουν το λιθβάρι τους. Οι φυτείες καφέ σε χώρες όπως η Κολομβία παίζουν και αυτές το ρόλο τους. Ε-πιπλέον, λαϊκισμοί πολιτικών που τάζουν δωρεές κρατικές γης σε φτωχούς αγρότες – βλέπε για παράδειγμα Βολιβία ως μέσο άγρας ψηφών – ωθούν κόσμο στο να «φοηθά» τη δασική γη να γίνει αγροτική για να την καλλιεργεί για ένα «καλύτερο» μέλλον.

Η αντιμετώπιση όλων μας πρέπει να είναι συλλογική. Θα πρέπει να εστιάσει σε παραμέ-τρους όπως η επιμόρφωση γύρω από το οικο-σύστημα, τη βιοποικιλότητα, την κλιματική αλλαγή κλπ έτσι ώστε να γνωρίζουν πως η α-ποψίλωση αυτού του είδους προκαλεί πρόσφαρο όφελος σε αυτούς και μόνιμη ζημιά στον πλα-νήτη. Θα πρέπει να εστιάσει γύρω από την τε-χνολογική αναβάθμιση των ατόμων αυτών έτσι ώστε να μην προσφεύουν σε παραδοσιακές μεθόδους που καταστρέφουν το οικοσύστημα και συνάμα να μπορούν να ζουν πιο αξιοπρεπώς. Η έκκληση για αποφυγή κατανάλωσης βοδινού κρέατος μόνο γραφική μπορεί να είναι αφού δεν είναι εφικτή η μείωση σε δραστικά χαμηλές έως αμελητέες ποσότητες. Στην παραγωγή τε-ράστιων ποσοτήτων συμβάλλουν χώρες όπως η Ινδία, οι ΗΠΑ, η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία οι οποίες συλλογικά με τη Βραζιλία ευθύνονται για πέραν του 75% της παγκόσμιας παραγωγής. Το σύστημα της κοπής και του καψίματος δεν είναι δυστυχώς φαινόμενο που περιορίζεται στον Αμαζόνιο. Είναι κάτι που εφαρμόζεται και σε περιοχές της Αφρικής και αλλού και έχει να κάνει με το γεγονός της έλλειψης τεχνο-γνωσίας για κάτι εναλλακτικό. Εκεί πρέπει να δράσει η διεθνής κοινότητα. Τα όποια χρήματα δίνονται είτε από τους G7 ή από διεθνείς δωρητές όπως ο Λεονάρντο Ντι Κάμπριο θα έχουν καλύτερο αποτέλεσμα αν επιμωρφώσουν και αναβαθμίσουν τεχνολογικά αυτούς που προκαλούν τη ζημιά, παρά να προσπαθήσουν να επιμωρφώσουν τους «πθικούς αυτουργούς» - αυτούς που καταναλώνουν βοδινό και πίνουν καφέ. Το ένα θα έχει άμεσο αποτέλεσμα, το άλλο μακροπρόθεσμο και αμφίβολο αποτέλεσμα. Και παρά να δίνουμε δισεκατομμύρια για να δώσουμε πώς θα εμποικήσουμε τον Άρη, ας δούμε πώς θα σώσουμε τη Γη.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, είναι MRICS CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Μια κόντρα, ένα φλερτ και ένα νέο μίνιμουμ πρόγραμμα...

Γράφει ο **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

«Πρόεδρε γιατί κάποιοι μου λένε πως τα ΜΟΕ θα πρέπει να τα προτείνεις στον Άντρο αντί στον Μουσταφά;»

Συσκέψεις επί συσκέψεων ακούω πως κάνει ο Healthy προκειμένου να προλάβει όσα έρχονται μαζεμένα τον Σεπτέμβριο. Από τη συνάντηση της Κυριακής και ίσως και τη Δευτέρα με τη Λουτ, μέ-χρι την ενημέρωση του Εθνικού Συμ-βουλίου στις 3 Σεπτεμβρίου αλλά και τη νέα παρέμβαση του για το ΓεΣΥ και τη συνάντηση με την ηγεσία των γιαντρών...

Ειδικά για τη συνάντηση ή συναντήσεις με τη Λουτ ακούω πως η προετοιμασία είναι συνεχής με ένα και μοναδικό στό-χο: να πειστεί η απεσταλμένη του Γκου-τέρες ότι η πλευρά μας επιθυμεί με ει-λικρίνεια την επανέναρχη του διαλόγου και ότι τα κωλύματα προκαλούνται από την τουρκική πλευρά. "Και αυτό θα προ-σπαθήσει να το προωθήσει με όποιο τρόπο μπορεί" μου ανέφερε πηγή μου πολύ κοντά στον Healthy, χωρίς όμως να επεκταθεί σε λεπτομέρειες.

Την ίδια ώρα αγριεύει η κόντρα ΑΚΕΛ κατά Προεδρικού και ΔΗΣΥ. Το Προε-δρικό κατηγορεί πια ανοικτά το ΑΚΕΛ πως στόχος του είναι οι προεδρικές και η απομάκρυνση του Healthy από τον θρόνο ενώ ο Άντρος αντιπνίβεται υπο-στηρίζοντας πως Προεδρικό και ΔΗΣΥ τελούν υπό πανικό.

Όπως έλεγε χθες γνωστός δημοσιογράφος σε πηγαδάκι συναδέλφων εάν το φλερτ ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ τους βγει δύο θα εί-ναι τα κύρια προβλήματα που θα αντι-μετωπίσουν τα κόμματα: Το πρώτο, να πείσουν τα στελέχη, τα μέλη αλλά και τους ψηφοφόρους τους πως η διαμάχη που είχαν για χρόνια ήταν... άκυρη και δεύτερο να χωνέψουν το ένα τις θέσεις του άλλου που μέχρι τώρα ήταν όχι μό-νο ακίνδυνες αλλά τοξικές για τον ορ-γανισμό τους.

Όταν άλλος συνάδελφος από την παρέα ανέφερε πως επιλεγμένα ΑΚΕΛικά στε-λέχη, όπως ο Χριστοφιδής ήδη διαλο-γούν πως το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ ενώνουν πολύ περισσότερα απ' όσα ενώνουν το ΔΗΚΟ με τον Αναστασιάδη, έλαβε την απάντηση: Αν έκανε τέτοια δήλωση τό-τε τα πράγματα είναι πιο σοβαρά απ' ό-σο φαίνονται!

Όπως σας έγραφα και χθες κάποιοι έ-χουν ήδη μπει στη διαδικασία να εισπ-ληθούν και... ΜΟΕ μεταξύ ΑΚΕΛ-ΔΗΚΟ αλλά και "νέο μίνιμουμ πρόγραμμα" για να κατευνάσουν πνεύματα.

Στην Εξέκία Παπαϊωάννου, όπως με πληροφόρησε η κυρία Γιαννούλλα, η ο-ποία ακούει όλα όσα ψηθιρίζονται στους διαδρόμους και ακόμη περισσό-τερα, συζητήθηκε πολύ η δήλωση που

αποδόθηκε στον Άντρο: "Ο Χριστόφιας και ο Τάσοςς κατάφεραν και συνεργά-στηκαν μια χαρά και δεν θα τα καταφέ-ρουμε να συνεργαστούμε εμείς με τον Νικόλα, αν δεχθεί τους όρους μας".

Στο πριγκιπάτο, σύμφωνα με την ΔΗΚΟ-αναθερμηνή Φωτούλα, η κατάσταση είναι εκρηκτική με στελέχη να απαιτούν ενημέρωση για όσα ακούνε και διαβά-ζουν. Κάλεσαν μάλιστα, όχι μία φορά, τον πρίγκιπα Νικόλαο να τους δώσει λε-πομέρειες για τις συναντήσεις με τον Άντρο Κυπριανού και το ενδεχόμενο συνεργασίας ΔΗΚΟ-ΑΚΕΛ. Ομάδα βου-λευτών φέρεται έτοιμη για "δημόσια σύγκρουση" εάν δεν λάβει ενημέρωση ενώ ένα στέλεχος φέρεται να σκέφτε-ται ακόμα και το ενδεχόμενο ανεξαρτη-τοποίησής του σε περίπτωση που προ-χωρήσει η συνεργασία των δύο κομμά-των.

Και δεν αναφέρομαι στον Χρίστο Ορφα-νίδη, ο οποίος δήλωσε δημόσια τη δια-φωνία του στην προσέγγιση των δύο κομμάτων με ανάρτηση στα μέσα κοι-νωνικής δικτύωσης. Όπως έγραψα: "Α-βυσσος η διαφορά τόσο στην σκέψη, ό-σο και στην αντίληψη. Οποιαδήποτε σύ-γκληση με οποιοδήποτε άλλο κόμμα για να έχει μέλλον και προοπτική και να κα-ταστεί βιώσιμη η οποιαδήποτε συνερ-γασία πρέπει να έχει αρχή και τέλος α-ναφορικά με τις θέσεις για επίλυση του κυρίαρχου ζητήματος. Όταν δεν έχει Πατρίδα, τι να κάνεις τα υπόλοιπα;"

Ο Νικόλας, σύμφωνα με την Φωτούλα, καθοπισμάζει τους πάντες με το "όλα εί-ναι υπό έλεγχο" και υποσχεται πολύ-πλευρη ενημέρωση για όλα. "Με τον ό-ρο "πολύπλευρη" μάλλον εννοεί και το Κυπριακό και τις εξελίξεις με την Λουτ, οπότε ίσως η ενημέρωση καθυστερή-

σει και ακολουθήσει τη σύγκληση του Εθνικού Συμβουλίου, κάτι που βολεύει" όπως μου είπε.

Στο άλλο στρατόπεδο, στην Πινδάρου, η Μάνταμ του Φούλη μου έλεγε χθες ότι ο Μεγάλος Αρχηγός έχει γνώση της κα-τάστασης και πως "αναμένει τη δική του συνάντηση με τον Νικόλα για να ξεκα-θαρίσει κάποια θέματα". Φέρεται μάλι-στα να συνέστησε υπομονή σε κάποια στελέχη που έχουν θορυβηθεί με τις τελευταίες εξελίξεις.

ΚΟΥΙΖ: Ποιος πολιτικός πρώτης γραμ-μής επικρίνει ανοικτά το κόμμα του ότι τον πέταξε; Αληθεύει πως διεκδικεί δυ-ναμικά "ρόλο και λόγο" στο κόμμα που ο ίδιος θεωρεί ότι βοήθησε πολύ τα τε-λευταία χρόνια; Εάν επαληθευτούν οι φήμες, κάποιοι θεωρούν πως είναι θέ-μα χρόνου η σύγκρουση.

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Ημερίδα για τον Μεγάλο Ελεύθερο ποιητή και άνθρωπο

Διοργανώνεται την Παρασκευή από Ομά

Το Brexit δεν έφερε κινήσεις πανικού

Μουδιασμένος ο επιχειρηματικός κόσμος αλλά το Brexit δεν θα είναι εφιαλτικό αν δοθεί μεταβατική περίοδος υπογραμμίζει ο Μιχάλης Αντωνίου

Συνέντευξη στη **ΜΑΡΙΑ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το αναμενόμενο μούδιασμα σε επιχειρηματικά ανοίγματα και το ευρύτερο κλίμα αβεβαιότητας και ανησυχίας λόγω Brexit είναι μόνο η μία όψη του νομίσματος. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου την 31η Οκτωβρίου δεν θα αποτελέσει εφιαλτικό σενάριο, αν υπάρξει συμφωνία ή αν δοθεί μεταβατική περίοδος προσαρμογής υπογραμμίζει ο Γενικός Διευθυντής της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων Μιχάλης Αντωνίου. Τονίζει ότι μέχρι στιγμής δεν έχουν καταγραφεί κινήσεις πανικού από κυπριακές επιχειρήσεις, ενώ υπογραμμίζει το μεγάλο ατού των εγχώριων επιχειρήσεων έναντι αυτών άλλων χωρών. Την μεγάλη εμπειρία που διαθέτουν στις συναλλαγές με εταιρείες τρίτων χωρών.

Ως εκ τούτου, θεωρείται βέβαιο ότι υπάρχει η εμπειρογνώμοσύνη για συνέχιση των συναλλαγών με το Ηνωμένο Βασίλειο ακόμα και αν αυτό θεωρηθεί ως τρίτη χώρα. Την ίδια ώρα η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ε.Ε., και η στενή σχέση της Κύπρου με την χώρα, έχει καταστήσει επιτακτική την ανάγκη για εσωτερικές διεργασίες και αλλαγές στην εμπορική ατζέντα της χώρας, εκπαιδεύσεις και τις προτεραιότητες σε θέματα τουρισμού. Εξάλλου ήδη λόγω των εξελίξεων, η Κύπρος αποτέλεσε την επιλογή εταιρειών που είχαν μέχρι πρότινος τη βάση τους στην Βρετανία. Αμφίβολος παραμένουν ωστόσο οι εξελίξεις γύρω από το καλλούμι και την διατήρηση των επιπέδων εξαγωγών του και της ταυτότητάς του μετά την έξοδο, όπως επίσης και το ζήτημα του ενιαίου φορολογικού συντελεστή στην ΕΕ, για το οποίο η Μεγάλη Βρετανία ήταν ένας εκ των ισχυρών συμμάχων της Κύπρου.

-Πλησιάζοντας στην 31η Οκτωβρίου καταγράφεται μεγάλη ανησυχία. Έχουμε εμείς ως Κύπρος λόγους να ανησυχούμε περισσότερο από άλλα κράτη;

«Η υποτίμηση της στερλίνας είναι η βασικότερη πηγή πρόκλησης ανησυχιών. Εάν δεν τηρηθούν εκείνα τα οποία έχουν εξαγγελθεί επί πρωθυπουργίας Μέι και έχουμε απόλυτη και απότομη διακοπή των υφιστάμενων ρυθμίσεων, χωρίς συμφωνία, τότε τα πράγματα θα είναι πολύ δύσκολα και σε πραγματικούς όρους στην πραγματικότητα του πολίτη και πολύ περιπλοκά για ένα μεγάλο αριθμό δραστηριοτήτων της καθημερινότητας. Είτε είναι εξαγωγές, είτε είναι εισαγωγές είτε αεροσυνδεσιμότητα, είτε σιδηροδρομική σύνδεση, είτε ακτοπλοϊκή, θα υπάρξουν προβλήματα τα οποία νομίζαμε ότι μόνο σε συνθήκες πολέμου μπορούν να λειτουργήσουν.

-Δεδομένων των στενών εμπορικών σχέσεων με το Ηνωμένο Βασίλειο, το άτακτο Brexit θα μπορούσε να αποβεί επικίνδυνο για την κυπριακή οικονομία;

«Το ιδεώδες είναι τα πράγματα να γίνουν στο πλαίσιο συμφωνιών. Εάν όμως ισχύσει η απότομη και πλήρης ακύρωση των οποιωνδήποτε ρυθμίσεων όπως φαίνεται ότι σχεδιάζουν οι Βρετανοί τότε ναι θα έχουμε προβλήματα. Δεν συμφέρει σε καμιά από τις δύο πλευρές να πάρει σε άτακτο Brexit και να διακοπούν οριστικά οι σχέσεις και οι επαφές από τη μια μέρα στην άλλη. Σε μια τέτοια περίπτωση, η ζημία θα είναι τεράστια και για τις δύο πλευρές κυρίως για την βρετανική πλευρά αφού η Ε.Ε. αποτελεί πέραν του 50% των εξαγωγών της χώρας, ενώ οι εξαγωγές της Ε.Ε. προς το Ηνωμένο Βα-

“

Η ζημία από ένα άτακτο Brexit θα είναι τεράστια και για τις δύο πλευρές κυρίως για την βρετανική πλευρά, αφού η Ε.Ε. αποτελεί πέραν του 50% των εξαγωγών της χώρας, ενώ οι εξαγωγές της Ε.Ε. προς το Ηνωμένο Βασίλειο είναι περίπου στο 7-8%.

“

Ίσως η κάθοδος εταιρειών δεν γίνεται στον βαθμό που θα μπορούσαμε να προσελκύσουμε, αλλά υπάρχει μετακίνηση φορολογικής έδρας και φυσικής παρουσίας επιχειρήσεων στην Κύπρο.

σίλειο είναι περίπου στο 7-8%. Εμείς ετοιμαζόμαστε για το χειρότερο σενάριο το οποίο πιστεύω ότι δεν θα είναι εφιαλτικό για την Κύπρο ιδιαίτερα αν ισχύσουν οι εξαγγελίες των δύο πλευρών, ότι θα υπάρχει μεταβατική περίοδος ενός έτους. Πάντως και μόνο στην προοπτική ότι πλησιάζουμε προς την έξοδο και δεν διαφαίνεται συνομολόγηση συμφωνίας ήδη αρχίζουν να μωδιάζουν τα πράγματα στην επιχειρηματική δραστηριότητα και ανοίγματα και στον τουρισμό.

-Τελικά τι νομίζετε ότι μας στοιχίζει περισσότερο. Οι συνεχείς παράτασεις στη διαδικασία του Brexit ή το Brexit χωρίς συμφωνία;

«Για την οικονομία και τις επιχειρήσεις, η αβεβαιότητα είναι θάνατος. Κυριολεκτικά συρρικνώνει τόσο πολύ την οικονομική δραστηριότητα που είναι περίπου το ίδιο εύρος της ζημιάς που προκαλείται με αυτό το ουσιαστικό γεγονός της εξόδου της Βρετανίας από την Ένωση. Η παράταση της εκκρεμότητας και της αβεβαιότητας δημιουργεί ζητήματα για όσα διατηρείται το Brexit. Όμως από το ποιο θα είναι η επόμενη μέρα του Brexit θα εξαρτηθεί το αν είναι χειρότερη ή ευνοϊκότερη από την παράταση της αβεβαιότητας. Αν υπάρχει με το Brexit αποφασιστεί μια στενή σύνδεση, οικονομική σχέση της Ένωσης με το Ηνωμένο Βασίλειο τότε η περίοδος των τελευταίων τριών χρόνων από την ετυμολογία του βρετανικού λαού τον Ιούνιο του 2016 θα είναι χειρότερη του ίδιου του Brexit. Ήδη αυτή την περίοδο έχουν συρρικνωθεί σε μεγάλο βαθμό οι επενδύσεις στο Ηνωμένο

Μόνο η απότομη και πλήρης ακύρωση των οποιωνδήποτε ρυθμίσεων θα μας προκαλέσει μεγάλα προβλήματα δηλώνει στην «Κ» ο Μιχάλης Αντωνίου, Γενικός Διευθυντής της ΟΕΒ.

Βασίλειο. Αλλά η επόμενη μέρα είναι αυτό που έχει σημασία.

-Η βασική μας τουριστική αγορά είναι η βρετανική. Πώς θα πρέπει να διαχειριστούμε τις αλλαγές οι οποίες ενδεχομένως να επέλθουν λόγω Brexit στους αριθμούς των τουριστών;

«Τα προβλήματα που μαζεύονται ως σύννεφα πάνω από το τουριστικό μας προϊόν συνεχώς πυκνώνουν, και πρέπει να μεινουμε σοβαροί και να καλύψουμε το ενδεχόμενο κενό που θα προκύψει από άλλες πηγές. Κυρίως δε χώρες της ζώνης του ευρώ, για τις οποίες δεν υπάρχει ζήτημα ισοτιμίας ή μετατροπής συναλ-

λάγματος. Γίνεται πολύ σοβαρή προσπάθεια με την Γερμανία η οποία είναι μια καλή αγορά όπως και με τις σκανδιναβικές χώρες.

-Είναι το Brexit ο λόγος που στραφίκαμε σε αυτές τις αγορές;

«Το Brexit επιτάχυνε τις διαδικασ

Τον Οκτώβριο οι υπογραφές για ΦΑ στην Κύπρο

Πριν το 2021 ο εφοδιασμός της εσωτερικής αγοράς με φθινό καύσιμο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σοβαρές προοπτικές να γίνει πραγματικότητα ο εφοδιασμός της εσωτερικής αγοράς με Φυσικό

Οι διευκρινίσεις του Πλαισίου, βάλτος ενώπιον των δύο ηγετών

Λυδία λίθος στους όρους αναφοράς το πώς ερμηνεύεται το Πλαίσιο Γκουτέρες μεταξύ των δύο πλευρών

Της **MARINΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Η κáθοδος της Τζέην Χολ Λουτ στην Κύπρο σηματοδοτεί και την έναρξη της συζήτησης γύρω από τη συνολόγηση των όρων αναφοράς. Η ίδια, σύμφωνα με τις δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου, Πρόδρομου Προδρόμου είχε διαμνύσει τηλεφωνικά πως θα πρέπει να υπάρξει διασφαλισμένο αποτέλεσμα για επανέναρη των συνομιλιών. Δηλώση που μεταφράζεται και ότι οι όροι αναφοράς θα αποτελέσουν προϋπόθεση για την τριμερή συνάντηση στη Νέα Υόρκη μεταξύ των δύο ηγετών και του γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτέρες και στη συνέχεια να δώσουν το περιθώριο για μία άτυπη πενταμερή συνάντηση. Οι όροι αναφοράς επικεντρώνονται κυρίως σε τρία σημεία που όπως έχει αποκαλύψει η «Κ» αποτελούνται από το Κοινό Ανακοινωθέν Αναστασιάδη-Ερογλου το 2014, οι συγκλίσεις μέχρι και το Κραν Μοντάνα και το πλαίσιο Γκουτέρες. Όπως όλα δείχνουν, τα πρώτα δύο σημεία θεωρούνται εν πολλοίς «αναίμακτα» για τις δύο πλευρές. Αυτό που θα απασχολήσει και ενδεχομένως να προκαλέσει περαιτέρω συζητήσεις είναι το πλαίσιο Γκουτέρες και η διαφορετική ερμηνεία που δίδουν οι δύο πλευρές.

Οι διαφορετικές ερμηνείες

«Η συνολόγηση των όρων αναφοράς είναι εφικτή», επεσήμανε ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Χριστοδουλίδης, μιλώντας το πρωί της Τρίτης στο κρατικό ραδιόφωνο, δεδομένων και των όσων συζητήθηκαν όπως είπε την 9η Αυγούστου στη συνάντηση των δύο ηγετών. Ο κ. Χριστοδουλίδης υπογράμμισε παράλληλα πως οι όροι αναφοράς είναι κάτι που ζήτησε ο γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτέρες από τα εμπλεκόμενα μέρη, όπως επίσης και το Συμβούλιο Ασφαλείας. Το ερώτημα είναι κατά πόσο θα υπάρξει θετική κατάληξη στο θέμα του Πλαισίου Γκουτέρες. Υπενθυμίζεται πως το πλαίσιο υπήρξε αντικείμενο αντιπαράθεσης μεταξύ των δύο πλευρών, για το κεφάλαιο του περιουσιακού και τη θετική ψήφω. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, υπήρχαν συγκεκριμένες διευκρινίσεις που κατατέθηκαν την 4η Ιουλίου επιμένοντας πως εκείνες οι

Η Τζέην Χολ Λουτ σύμφωνα με τις δηλώσεις του κυβερνητικού εκπροσώπου, Πρόδρομου Προδρόμου είχε διαμνύσει τηλεφωνικά πως θα πρέπει να υπάρξει διασφαλισμένο αποτέλεσμα για επανέναρη των συνομιλιών.

διευκρινίσεις αποτελούσαν και την τελική διαμόρφωση του πλαισίου. Κάτι, το οποίο απέρριπτε η τ/κ πλευρά και που φαίνεται να μην υιοθέτησε ο γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών δεδομένου ότι στην έκθεσή του έκανε λόγο για Πλαίσιο της 30ης Ιουνίου. Το αν θα καταλήξουν τελικώς είναι βεβαίως κάτι που θα διαφανεί στην πορεία.

Πιθανόν και τέταρτο σημείο

Όπως αναφέρουν κυβερνητικές πηγές, οι όροι αναφοράς μπορεί να συμφωνηθούν σε ένα μεγάλο μέρος από την κ. Λουτ και να ανακοινωθούν στη συνέχεια από τον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών Αντόνιο Γκουτέρες μετά και τη συνάντησή του με τους δύο ηγέτες στη Νέα Υόρκη. Υπάρχει η εκτίμηση από πολιτικούς κύκλους πως ενδεχομένως να υπάρξει και τέταρτο σημείο στους όρους αναφοράς που να έχει να κάνει με την διαδικασία και να αποτελεί εν πολλοίς ένα οδικό χάρτη. Σύμφωνα με τους

Η κυβέρνηση θεωρεί πως δεδομένης και της προεκλογικής περιόδου στα κατεχόμενα, ο Ακιντζί αποτελεί σύμμαχο της ε/κ πλευράς γιατί επιμένει σε ΔΔΟ, αλλά και γιατί σε αντίθεση με την Άγκυρα επιδιώκει άτυπη πενταμερή.

ιδιους κύκλους υπάρχει η εκτίμηση πως ίσως να υπάρξει περίγραμμα των όρων αναφοράς με την Λουτ και στη συνάντηση που θα έχουν οι δύο ηγέτες με τον γ.γ. των Ηνωμένων Εθνών να ζητηθούν περαιτέρω εξηγήσεις για το αν οι δύο πλευρές ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο το πλαίσιο Γκουτέρες. Υπάρχει βεβαίως και

το σενάριο μίας δεύτερης συνάντησης μεταξύ του Αντόνιο Γκουτέρες και των δύο ηγετών κάπου στα τέλη του Οκτώβρη, πριν από την έκθεση της 15ης Νοεμβρίου δηλαδή.

Η Τουρκία και ο Ακιντζί

Ενδιαφέρον πάντως προκαλεί η υπογράμμιση του υπουργού Εξωτερικών Νίκου Χριστοδουλίδη στο κρατικό ραδιόφωνο για την προσήλωση στη διζωνική δικονομική ομοσπονδία. Και αυτό δεν ήταν καθόλου τυχαίο, καθώς κυβερνητικές πηγές εκτιμούν πως στόχος της Τουρκίας είναι η αλλαγή της συνταγής βάζοντας στο τραπέζι των συνομιλιών και το σενάριο δύο κρατών και συμοσπονδίας. Όπως έχει αναφέρει και στο παρελθόν η «Κ», σε ό,τι αφορά τη διαδικασία ό,τι δεν συμφωνηθεί μεταξύ των δύο ηγετών στη συζήτηση του Πλαισίου Γκουτέρες, τότε στόχος της Τουρκίας είναι να διευθετηθεί μέσω επιδιαιτησίας των

Ηνωμένων Εθνών. Στο δημοψήφισμα που θα ακολουθήσει στόχος της Τουρκίας είναι πως η επιλογή δεν θα είναι στήριξη του Σχεδίου ή παραμονή του status quo, αλλά αποδοχή του Σχεδίου που θα προκύψει ή δύο κράτη. Διπλωματικές πηγές εκτιμούν πάντως πως στόχος της Τουρκίας είναι η αποφυγή μίας άτυπης πενταμερούς ρίνκοντας το βάρος της ευθύνης στην ε/κ πλευρά. Η κυβέρνηση παρακολουθεί την κόντρα Οζεραάι-Ακιντζί, μετά και τις επαφές του πρώτου στην Άγκυρα. Όπως εκτιμούν πλέον κυβερνητικές πηγές, τη δεδομένη στιγμή ο Τ/κ ηγέτης αποτελεί σύμμαχο της ε/κ πλευράς καθώς μόνο ο ίδιος σύμφωνα με τις αναλύσεις τους επιθυμεί μία άτυπη πενταμερή και επιμένει σε λύση διζωνικής δικονομικής ομοσπονδίας. Αν αυτή η εκτίμηση, ότι ο κ. Ακιντζί αποτελεί σύμμαχο και όχι αντίπαλο συνεχίσει, θα διαφανεί κατά τη συνολόγηση των όρων αναφοράς.

Οργανωμένη προσπάθεια για παραγκωνισμό του Ακιντζί

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Η μεγάλη αντιπαράθεση στους κόλπους της τουρκοκυπριακής ηγεσίας συνεχίζεται και προσλαμβάνει όλο και μεγαλύτερες διαστάσεις. Λίγο μετά την επίσκεψη της αντιπροσωπείας της «κυβέρνησης» Ερσίν Τατάρ στην Άγκυρα, το «Προεδρικό» δάλλει κατά του «Πρωθυπουργού» και του «Υπουργού Εξωτερικών». Η ηγεσία του Μουσταφά Ακιντζί εκφράζει έντονη δυσανεξία για το γεγονός ότι η νέα «κυβέρνηση» επικεφαλής να επισκιάσει τον ρόλο της στο Κυπριακό. Η πλευρά του κ. Ακιντζί διατυπώνει δημοσίως την άποψη ότι η «κυβέρνηση» δεν ενημερώνει το «Προεδρικό» σχετικά με το περιεχόμενο των επαφών και συζητήσεων με την Άγκυρα. Πρόκειται για μια πρωτοφανή εξέλιξη, καθώς μέχρι σήμερα, η τ/κ Δεξιά και ο κ. Ακιντζί επιχειρούσαν να εκπέμψουν το μήνυμα ότι παρά τα μεγάλα προβλήματα στις διμερείς σχέσεις, διατηρούσαν ανοιχτές τις διόδους επικοινωνίας. Την ίδια στιγμή, στην τ/κ Δεξιά, εθνικιστικοί κύκλοι προβάλλουν εκ νέου την ιδέα της απομάκρυνσης του κ. Ακιντζί από την τ/κ διαπραγματευτική ομάδα. Ο κ. Ακιντζί «απαντά» ότι παραμένει στα καθήκοντά του μέχρι της «Προεδρικής» του 2020, στηρίζοντες στην λαϊκή εντολή που έλαβε το 2015.

Τα πυρά του Τ/κ ηγέτη

«Παρατηρούμε με λύπη το γεγονός ότι ο κ. Πρωθυπουργός και ο βοηθός του, μετά την πρόσφατη επίσκεψή τους στην Τουρκία, δεν ενημέρωσαν τον κ. Πρόεδρο μας κυρίως για τα όσα συζητήθηκαν σχετικά με το Κυπριακό». Αυτό ανέφερε ο εκπρόσωπος τύπου της τ/κ ηγεσίας, μόλις λίγα εικοσιτετράωρα μετά την έκτακτη επίσκεψη της «κυβέρνησης» στην Άγκυρα. Στην τουρκική πρωτεύουσα, οι Ερσίν Τατάρ, Κουντρέτ Οζεραάι και στενοί συνεργάτες τους συναντήθηκαν με τον Πρόεδρο της Τουρ-

Στα χαρακώματα Ακιντζί και «κυβέρνηση» Τατάρ για το μέλλον του Κυπριακού. «Δεν κρατώ ακόμη στα χέρια μου χρονοδιάγραμμα και οδικό χάρτη για την τριμερή και την πενταμερή διάσκεψη», δηλώνει ο Τ/κ ηγέτης.

κίας και την πολιτική ηγεσία της χώρας και συζητήσαν τις εξελίξεις στο Κυπριακό, στην κυπριακή ΑΟΖ και τις πρόνοιες της νέας οικονομικής συμφωνίας που επιβάλλει η Τουρκία στην τ/κ κοινότητα.

Βασικός προβληματισμός του κ. Ακιντζί φαίνεται πως είναι οι γεγονόδες ότι λίγο πριν από τη νέα διαδικασία στο Κυπριακό η «κυβέρνηση», με την υποστήριξη της Άγκυρας, επιχειρεί να επισκιάσει τον ρόλο του στις διαπραγματεύσεις.

Η τ/κ ηγεσία ξεκαθαρίζει ότι δεν έχει ξεκάθαρη εικόνα σχετικά με τη συζητήθηκε στην Άγκυρα, στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, σχετικά με το Κυπριακό και την κυπριακή ΑΟΖ. Για πρώτη φορά, με ξεκάθαρο τρόπο, ο κ. Ακιντζί δηλώνει

ότι η «κυβέρνηση» τον έχει αφήσει στο «σκοτάδι», σε μια πολύ κρίσιμη συγκυρία για το Κυπριακό.

Ο Ακιντζί επιμένει

Στο επίκεντρο της διένεξης βρίσκεται η επιμονή του κ. Ακιντζί για συνέχιση των διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό στη βάση των παραμέτρων του ΟΗΕ και του πλαισίου Γκουτέρες. Αυτή η επιμονή της τ/κ ηγεσίας συνεχίζεται παρά τα μηνύματα που στέλνει η Άγκυρα, ότι θα πρέπει να συζητηθούν όλα τα σενάρια. Ο κ. Ακιντζί έχει αντίθετη άποψη για το ζήτημα, γεγονός που προκαλεί την δυσανεξία της τ/κ Δεξιάς, η οποία θεωρεί ότι η Άγκυρα είναι έτοιμη για μια τελική συμφωνία με βάση τα δύο ξεχωριστά κράτη. Ο κ.

Ακιντζί ξεκαθαρίζει την αντίθεση του με αυτήν την προοπτική.

«Στα πλαίσια της εξουσιοδότησής του από τον τ/κ λαό, ο Πρόεδρος μας συνεχίζει τις προσπάθειές του για μια λύση, η οποία θα παρέχει στην Κύπρο πολιτική ισοτιμία και ασφάλεια. Σε περίπτωση που λάβουμε υπόψη μας τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο, γίνεται αυτομάτως κατανοητή η σημασία της συνέχισης του άτυπου διαλόγου ανάμεσα στις εμπλεκόμενες πλευρές», τονίζει το νέο, σχετικό τ/κ ανακοινωθέν, το οποίο προσθέτει τα εξής: «Το αν αυτός ο διάλογος θα μετεξελιχθεί σε επίσημη διαπραγμάτευση ή όχι θα εξαρτηθεί από την στάση της ε/κ ηγεσίας. Σε περίπτωση που συμβεί κάτι τέτοιο, θα μπορούσε να έρθει

ΣΧΟΛΙΟ / Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Η προσφορά των ομογενών

Η ομογένεια αποτελεί, ή θα έπρεπε να αποτελεί, βασική παράμετρο ισχύος του ελληνισμού, τόσο του ελληνικού όσο και του κυπριακού. Φυσικά, δεν είναι όλοι οι ομογενείς το ίδιο. Υπάρχουν κάποιον που ξεχωρίζουν. Που προσφέρουν πραγματικά. Όπως ο Νίκος Μούγιαρης, ο οποίος έφυγε πριν από οκτώ μήνες και τη μνήμη του τιμούν αυτές τις ημέρες οι Ελληνοκύπριοι. Ένας αγνός ευπατρίδης, που έδινε χωρίς να παίρνει, απλά από αγάπη για την Κύπρο και την Ελλάδα.

Αλλά και πέρα από αυτές τις σπάνιες και ξεχωριστές προσωπικότητες, οι ομογενείς αποτελούν μια καλή μαγιά ανθρώπων που μπορούν να προσφέρουν. Η Κύπρος τους αξιοποιεί. Παρά τη μικρή αριθμητικά παρουσία τους, οι Ελληνοκύπριοι αποτελούν την αιχμή του δόρατος για πολλές δράσεις, ιδιαίτερα στα ισχυρά κέντρα εξουσίας. Ασχολούνται, ενεργοποιούνται και αντιδρούν όχι μόνον κατά της παράνομης τουρκικής δραστηριότητας στην κυπριακή ΑΟΖ, αλλά και για τις προκλήσεις της Άγκυρας στο Αιγαίο, παλαιότερα ακόμη και για την ονομασία των Σκοπίων.

Οι εκάστοτε κυπριακές κυβερνήσεις έχουν δείξει ότι αναγνωρίζουν την αξία τους. Γι' αυτό και ο συντονισμός της Λευκωσίας με την ελληνοκυπριακή κοινότητα της Αμερικής, όπως φυσικά και με αυτή της Βρετανίας, όχι μόνον είναι υπαρκτός, αλλά είναι και αποτελεσματικός.

Δυστυχώς, δεν παρατηρείται ανάλογη συνεργασία μεταξύ Αθήνας και ομογένειας. Παρά τις περιοδικές επαφές κυβερνητικών στελεχών με διάφορες οργανώσεις, και μεμονωμένες πρωτοβουλίες, δεν υπάρχει κάτι σταθερό και οργανωμένο, ενώ και οι διαірσεις των ομογενών δεν βοηθούν για να υπάρξει κάποιος αποδοτικός συντονισμός με την Αθήνα.

Είναι κρίμα διότι οι αριθμοί, η οικονομική επιφάνεια και η επιστημονική κατάρτιση των Ελλήνων του εξωτερικού δικαιολογούν σημαντική επιρροή σε ένα ευρύ φάσμα δράσεων, που θα μπορούσαν να αποφέρουν σημαντικά οφέλη στην Ελλάδα.

Οι Ελληνοκύπριοι απόδημοι, που σήμερα διοργανώνουν στη Λευκωσία το ετήσιο συνέδριό τους, επιδεικνύουν μεγαλύτερη ωριμότητα. Έχουν και αυτοί τις δικές τους διαίρεσεις, αλλά όπως και οι Ελληνοκύπριοι που διαμένουν στην Κύπρο, έχουν την τραγική εμπειρία της τουρκικής εισβολής να τους υπενθυμίζει τη διακυβευτεί και διαδραματίζονται. Παράλληλα, οι Κύπριοι πολιτικοί όχι μόνο συγκαλούν συχνά το Εθνικό Συμβούλιο και αναζητούν διακομματικές συγκλίσεις, αλλά επενδύουν και στην αμφίδρομη αλληλενημέρωση με την ομογένεια και στον συντονισμό δράσεων με αυτήν.

Ελπίζεται πως κάποια στιγμή κάτι ανάλογο θα συμβεί και μεταξύ Αθήνας και ομογένειας.

Θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής διεκδικούν συνολικά και μετά τις αποχωρήσεις, δεκαεπτά υποψήφιοι.

Αποφασίζουν σήμερα οι μέτοχοι της Ελληνικής για τα νέα μέλη του ΔΣ

Μετά την απόσυρση δύο υποψηφιοτήτων του John Charles Chrystal και του Youssef A. Nasr για προσώπους λόγους για το Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής Τράπεζας, οι μέτοχοι της Τράπεζας συνεχίζουν σήμερα για να εκλέξουν τα νέα μέλη του ΔΣ. Πιθανοί διοικητικοί σύμβουλοι είναι δεκατρείς, εκ των οποίων οι επτά θα πρέπει να είναι ανεξάρτητοι και έξι ως μη ανεξάρτητοι στους οποίους περιλαμβάνονται οι Ιωάννης Μάτσος και Lars Kramer, Διευθύνων Σύμβουλος και Οικονομικός Διευθυντής. Θέση στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ελληνικής διεκδικούν συνολικά και μετά τις αποχωρήσεις, δεκαεπτά υποψήφιοι. Πρόκειται για τους Stephen John Albutt, David Whalen Bonanno, Δημήτριος Ευσταθίου, Ειρένα Α. Γεωργιάδου, Lars Kramer, Kristofer Richard Kraus, Ιωάννης Α. Μάτσος, Μαριάνα Παντελίδου Νεοφύτου, Ευριπίδης Α. Πολυκάρπου, Andrew Charles Wynne. Έχει προταθεί επίσης ο Χρίστος Θεμιστοκλέους ως ανεξάρτητος μη εκτελεστικός σύμβουλος. Για εκλογή στο αξίωμα του συμβούλου της Τράπεζας, θα θεθούν με ξεχωριστή ψηφοφορία, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 109 μέχρι 114 του Καταστατικού, οι Zion Bahloul, Marco Comastri, Ιωάννης Γεωργούλας, Μάριος Μαραθεύτης, Κυριακή Πηλιά και ο Μιχάλης Σπανός.

Οι βασικοί μέτοχοι της Ελληνικής οι οποίοι θα επιχειρήσουν την όσο το δυνατό μεγαλύτερη εκπροσώπηση του στο Διοικητικό Συμβούλιο είναι η Wargaming Group Ltd, και η Δάμπτρα Επενδυτική Δημόσια Λτδ. Πρόσφατα δε το Ταμείο Προνόμιων Τραπεζικών Υπαλλήλων Κύπρου (ΕΤΥΚ) απέκτησε το 6,26% των μετοχών της Τράπεζας.

Μετά την διαδικασία ψηφοφορίας τα δεκατρία μέλη θα καταρτιστούν σε σώμα, και θα αποφασίσουν τον νέο πρόεδρο. Η διαδικασία ανάδειξης του νέου ΔΣ αναμένεται ότι θα ολοκληρωθεί σήμερα και ακολουθώς θα ανακοινωθεί η σύνθεση του, ο πρόεδρος, και η σύσταση των διαφόρων επιτροπών και στην συνέχεια θα ζητηθεί η έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Πέραν της ανάδειξης του νέου ΔΣ, κατά την 45η ετήσια γενική συνέλευση των μετόχων της Ελληνικής Τράπεζας, αναμένεται να γίνει ανασκόπηση της χρονιάς που πέρασε από τον διευθύνοντα σύμβουλο Ιωάννη Μάτσος. Εκτενής αναφορά θα γίνει στον Συνεργατισμό και την ολοκλήρωση της διαδικασίας ενσωμάτωσης, τα κέρδη του ομίλου καθώς και το όραμα και τους στόχους της Τράπεζας για τα επόμενα χρόνια.

Βγήκαν μαχαίρια για τη συνάντηση Αντρου-Νικόλα

Για παλαιοκομματικό κατεστημένο μίλησε η Αλληλεγγύη ενώ ο ΔΗΣΥ διερωτήθηκε πού τα βρίσκουν οι δύο και τι κοινό έχουν

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Η δημοσιοποίηση της συνάντησης του γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρου Κυπριανού με τον πρόεδρο του ΔΗΚΟ Νικόλα Παπαδόπουλο, συζητήθηκε ποικιλοτρόπως και σίγουρα δεν άρεσε σε όλες τις πολιτικές δυνάμεις. Μετά το δημοσίευμα της «Σημερινής» ότι οι δύο πολιτικοί άνδρες συζήτησαν και για τις προεδρικές εκλογές του 2023 το ΑΚΕΛ θέλησε να διευκρινίσει πως το κόμμα της Αριστεράς έχει ως προτεραιότητα να φύγει ο Νίκος Αναστασιάδης και ο ΔΗΣΥ από την εξουσία. Απόλωση που αξιοποιήθηκε πλήρως από τον ΔΗΣΥ, ο οποίος προσηλωθήκε για τα κοινά των δύο κομμάτων, αλλά και από τους άλλοτε συνεργαζόμενους με το ΔΗΚΟ, Κίνημα Αλληλεγγύη, που έκανε λόγο για παλαιοκομματικά κατεστημένα.

Τι κοινό έχουν;

Ο εκπρόσωπος τύπου του ΔΗΣΥ Δημήτρης Δημητρίου κατηγόρησε ότι η έγκοιτα του ΑΚΕΛ, τρεισήμισι ακριβώς χρόνια πριν από τις εκλογές και με την κρισιμότητα των στιγμών στο Κυπριακό, είναι να απομακρύνουν τον Νίκο Αναστασιάδη και τον ΔΗΣΥ από την εξουσία και να αναρριχηθούν στην εξουσία.

«Παρόλο που λένε στο ΑΚΕΛ πως αντιστοιχούν για το πώς θα είναι η Κύπρος χωρίς επίλυση του Κυπριακού, τώρα που είμαστε εν αναμονή των εξελίξεων, αποφάσισαν να συναντηθούν με κόμματα του ενδιάμεσου χώρου και μάλιστα να διαρρήξουν αυτές τις μουσικές τους συνταυτίσεις. Τι θέσεις των κομμάτων του ενδιάμεσου χώρου στο Κυπριακό, τις ξέρω-πολύ πολύ καλά. Διαρωτήμασε τι κοινό έχουν οι θέσεις του ΑΚΕΛ με τις θέσεις των κομμάτων αυτών. Εκτός και αν θα περιοριστούν στο κοινό ενδιαφέρον, τις νομής τις εξουσίας.

Η τοποθέτηση του κ. Δημητρίου δεν έμεινε ασχολίαστη από στελέχη του ΔΗΚΟ, με τον Χρυσό Παντελίδη να αναφέρει μέσω ανάρτησής του στο twitter πως «η αλαζονεία της εξουσίας στον ΔΗΣΥ έχει ανέβει σε βαθμό που πιστεύει ότι κυβερνάει τα κόμματα» και τον γ.γ. του ΔΗΚΟ Άθω Αντωνιάδη να αναφέρει χωρίς να συγκεκριμενοποιεί πως «μόνο το άγχος που τους προκάλεσε είναι κίνητρο για να

Θύελλα αντιδράσεων προκάλεσε η συνάντηση Άντρου- Νικόλα και στον ΔΗΣΥ αλλά και στον ενδιάμεσο χώρο.

Ξαναγίνει», μιλώντας προφανώς για την συνάντηση των δύο αρχηγών. Στο ίδιο πλαίσιο βεβαίως και η τοποθέτηση του μέλους του Πολιτικού Γραφείου του ΑΚΕΛ Χρίστου Χριστοφίδη στο ραδιόφωνο του «Πολίτη» ως απάντηση στον ΔΗΕΥ ότι το ΔΗΚΟ το ενώνουν πολύ περισσότερα με το ΑΚΕΛ παρά με τον Νίκο Αναστασιάδη.

Να μη μας κάνουν μαθήματα...

Απάντηση στις ΑΝΑΦΟΡΕΣ του ΔΗΖΥ έδωσε και ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυριανού σε διάσκεψη τύπου που παρέβρεσε, καλώντας την κυβέρνηση και τον ΔΗΖΥ να μην παραδίδει καθήκοντα πατριωτισμού στο ΑΚΕΛ. «Κατηγορούν το ΑΚΕΛ ότι τάχα αδιαφορεί για το Κυπριακό. Εδώ και δύο χρόνια, το μόνο πολιτικό κόμμα στην Κύπρο, που απήνθυνε συνεχώς εκκλήσεις στην Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αναλάβει πρωτοβουλίες για το Κυπριακό ήταν το ΑΚΕΛ. Ο Πρόεδρος εκώφευε. Τα υπόλοιπα πολιτικά κόμματα και ο Δημοκρατικός Συναγερμός σιωπούσαν. Ζαφρικά,

Για αναξιοπιστία καταγγέλλει το ΑΚΕΛ ο ΔΗΣΥ, αναφέροντας πως εκείνο έκανε τη διαδρομή της συνάντησης.

συναισθανόμενος την ήττα από τη διεθνή κοινότητα, ο κ. Αθανασιάδης αποφασίζει να μην ασχοληθεί με το Κυπριακό. Πότε βρέχεται; Την ώρα που η τουρκική προκλητικότητα και επιθετικότητα κορυφώνεται. Την ώρα και που τίθεται από διάφορες πλευρές – και κυρίως από ηνωμένους Έλληνες και Έλληνες κυπριακούς – η απαίτηση για αλλαγή της συμφωνημένης πλάνου, η απαίτηση για συζήτηση λύσης δύο κρατών. Τώρα, λοιπόν, που φόρεσαν το μανδύο του ενδιαφέροντος για το Κυπριακό, προσπαθήστε να μας πουν πώς δεν ενδιαφέροντατε για το Κυπριακό. Προσπαθούν να μας δώσουν μαθήματα πατριωτισμού. Αναπνέουν λοιπόν ότι μαθήματα πατριωτισμού δεν έχουν.

δεχόμενα από κανέναν και ιδιαίτερα από τον ΔΗΣΥ. Αποδείξαμε στην πράξη ότι είμαστε κόμμα πολιτειακό. Με πολιτικό κόστος, σπρίξαμε τις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού παρόλο που είμαστε στην αντιπολίτευση, παρόλο που μας συμπεριφέρθηκαν με ένα τρόπο ανήθικο, όλα αυτά τα τελευταία χρόνια. Για τους λέμε ότι και πάλι αν ζαναχρηστεί, το ΑΚΕΛ θα αποδείξει στην πράξη πόσο πολιτειακό κόμμα είναι και όχι στα λόγια τα οποία μόνον κενά περιχομένου, όπως κάνει το Προεδρικό και ο ΔΗΣΥ», ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Κυπριανού σημειώνοντας πως Προεδρικό και ΔΗΣΥ τελούν υπό πανικό.

Όπως το 2004

Απάντηση στον γ.γ. του ΑΚΕΛ έδωσε η αναπληρώτρια κυβερνητική εκπρόσωπος Κλέλια Βασιλείου σημειώνοντας πως ο κ. Κυπριανού προσπαθεί να βρει συμμάχους στην απομάκρυνση του προέδρου Αναστασιάδη από την εξουσία, μόλις ενάμιση χρόνο μετά την εκλογή του με 57%. Όπως

λέει η κα Βασιλείου αυτή είναι η κύρια έγνοια του ΑΚΕΛ. Εξέφρασε μάλιστα την ελπίδα ότι αυτή τη φορά θα αρθεί στο ύψος των περιστάσεων υπογραμμίζοντας πως όχι όπως κατά το 2004 όταν, προκειμένου να πετυχαίνω το ναί, είπε όχι.

«Ούτε όπως ήταν η «πυεύθυν» στάση του γ.γ. του ΑΚΕΛ για το Κραν Μοντανά, όπου δεν εκθείαζε τις πρωτοβουλίες του Προέδρου της Δημοκρατίας να καταθέσει γραπτώς προτάσεις επί του πλαισίου του γ.γ. των ΗΕ, στη συνέχεια υιοθετώντας άλλο καθ' ύπαγορευση αφήγημα, τον κατηγορούσε ως υπαίτιο της κατάρρευσης των συνομιλιών», ανέφερε χαρακτηριστικά. Γιερατζίου εκθέτει μάλιστα και το Α.Β. Βασιλείου γιατί το ίδιο το ΑΚΕΛ δεν αξιοποίησε την περίοδο της διακυβέρνησής του με συνομιλιές τον Μεχμέτ Αλί Ταλάτ, για να λύσει το Κυπριακό.

«Θέλουμε να ρωτήσουμε το ΑΚΕΛ κατά πόσο η προτεραιότητα που έχει θέσει για απομάκρυνση του προέδρου Αναστασιάδη από την εξουσία, το παρεμποδίζει να βλέπει τις συνεχείς απειλές και παραβιάσεις

μαχίες για τις Προεδρικές του 2023; Ποια είναι η προτεραιότητα αυτή την ώρα; Η επίλυση του Κυπριακού ή η εξουσία το 2023; Αυτό είναι το ερώτημα που έθεσε ο Δημοκρατικός Συναγερμός», αναφέρεται στην ανακοίνωση του ΔΗΣΥ.

Προειδοποίησε η Θεοχάρους

Η συνάντηση του Νικόλα Παπαδόπουλου με τον Άντρο Κυπριανού, ενόχλησε πάντως και τον ενδιάμεσο χώρο και δημιούργησε «Αλληθιγούς», η οποία σε ανακρινώσες της έκανε λόγο για παιδαγωγικιστικό σύστημα. Προειδοποίησε μάλιστα πως σε ένα τέτοιο σενάριο η «Αλληθιγός» δεν θα είναι συνοδοιπόρος. «Οι υπολογιστικές κινήσεις άλλων κομμάτων με στόχο την νομή της εξουσίας –οι οποίες συνεχίζονται από το παρελθόν και συντηρούν το παιδαγωγικιστικό κατεστημένο– σε καμία περίπτωση δεν θα βρουν συνεργούς και συνοδοιπόρους», αναφέρεται χαρακτηριστικά στην ανακρίνωσή του κόμματος.

Atlantica Imperial Resort & Spa, Κολύμπια, Ρόδος

Εστιατόριο Blue Bay

ATLANTICA IMPERIAL RESORT & SPA

ΤΟ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ BLUE BAY ΥΠΟΨΗΦΙΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ «ΧΡΥΣΟΥ ΣΚΟΥΦΟΥ»

Με βάση την απόφαση του Διεθνούς Ινστιτούτου Γαστρονομικού Πολιτισμού και Τουρισμού η Περιφέρεια του Νοτίου Αιγαίου αποτελεί κομμάτι της γαστρονομικής κουλτούρας καθώς ανακηρύχθηκε ως Γαστρονομική Περιφέρεια της Ευρώπης 2019.

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων που τιμούν και αναδεικνύουν αυτήν την διάκριση, εντάσσεται και η διοργάνωση με την υποστήριξη της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου και πέντε εμβληματικών ξενοδοχείων της Ρόδου. Σκοπός της διοργάνωσης είναι η προσφορά μιας σειράς γαστρονομικών δείπνων υψηλού αισθητικού και γευστικού επιπέδου. Με μεγάλη χαρά ανακοινώνουμε ότι το εστιατόριο Blue Bay το οποίο βρίσκεται στο ξενοδοχείο Atlantica Imperial Resort & Spa, τιμηθεί και είναι ανάμεσα στα πέντε ξενοδοχεία τα οποία έχουν επιλεγεί για να φιλοξενήσουν το δείπνο στις 7 Σεπτεμβρίου για τη Ευρωπαϊκές Περιφέρειες Γαστρονομίας. Στόχος είναι η ανάδειξη και η παρουσίαση της νοτιοελληνικής ελληνικής κουζίνας με σύγχρονο

τρόπο, στο διεθνές κοινό που επισκέπτεται το νησί, στην τοπική κοινωνία της Ρόδου και στους Έλληνες επισκέπτες από όλες τις περιοχές της χώρας. Αδιαφιλονικητά, το fine dining εστιατόριο του ξενοδοχείου “Blue Bay” βρίσκεται εδώ για να προτείνει συνεχώς υψηλού επιπέδου διεθνή κουζίνα και δεξιοτεχνική ενσωμάτωση ελληνικών στοιχείων από τον σεφ Ηλία Κακούρη.

Το Ξενοδοχείο επίσης είναι υποψήφιο για το Toques d'or του γαστρονομικού θεσμού της Ελλάδας για το 2020. Τα Toques d'or (Χρυσόι Σκούφοι) είναι τα μοναδικά Ελληνικά γαστρονομικά βραβεία και χορηγούνται στα καλύτερα εστιατόρια στην Ελλάδα από τους γευστιγνώστες στο «Αθηνόραμα» και τον Άλφα Ο-δηνό. Η εταιρεία Atlantica Hotels & Resorts, είναι η μοναδική Κυπριακή Ξενοδοχειακή εταιρεία, μέλος του μεγαλύτερου τουριστικού οργανισμού στον κόσμο της MUI Group, όπου δραστηριοποιείται σε Κύπρο, Ελλάδα και Αίγυπτο με σύνολο 50 ξενοδοχειακών μονάδων.

Το φθινόπωρο ήρθε πιο νωρίς για τον τουρισμό

Χαμηλές πληρότητες και έσοδα, μειωμένες αεροπορικές θέσεις, καταλύματα Airbnb, εργασιακές διαφορές και στο βάθος Brexit

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Το 2,1% της αύξησης που κατέγραψαν οι τουριστικές αφίξεις τον Ιούλιο δεν είναι αρκετό για να αντιστρέψει την μωδιασμένη εικόνα που παρουσιάζει φέτος ο τουρισμός μας. Λίγο πριν το τέλος του εμπορικού μήνα για τον τουρισμό, και εν όψει Σεπτεμβρίου οπότε και αναμένεται να διαπιστωθεί αν οι αεροπορικές θέσεις προς την Κύπρο θα αυξηθούν, η γενικότερη διαπίστωση είναι ότι υπάρχει μείωση. Μείωση η οποία καταγράφεται τόσο σε αφίξεις, ως αποτέλεσμα των χαμένων αεροπορικών θέσεων των εταιρειών Cobalt και Germania, της διατακτικότητας στην βρετανική αγορά όσο και σε πληρότητες στα ξενοδοχεία να κάνουν λόγο για πληρότητες 10-15% πιο κάτω σε σχέση με το 2018, και να το αποδίδουν στην λειτουργία καταλυμάτων Airbnb.

Μειωμένες λοιπόν φέτος οι τουριστικές αφίξεις, αλλά μειωμένα αναμένονται ότι θα είναι και τα έσοδα από τον τουρισμό κάτι που εκφράστηκε από τον πλέον αρμόδιο, τον Υφυπουργό Τουρισμού σε πρόσφατη συνέντευξη του στην «Κ». Εξέφρασε δε την εκτίμηση ότι παρά τις

Το υψηλό κόστος του ηλεκτρικού ρεύματος απορροφά σημαντικό ποσοστό από τα έσοδα και δεν επιτρέπει να γίνουν σημαντικές εκπτώσεις στις τιμές διανυκτέρευσης.

προσπάθειες, η εικόνα του τουρισμού στην Κύπρο θα είναι παρόμοια και το 2020.

Χαμηλά έσοδα

Αν και δεν υπάρχει μέχρι στιγμής ασφαλής εκτίμηση για το ποσοστό, η μείωση στα έσοδα από τον τουρισμό θεωρείται δεδομένη. Τα τελευταία στοιχεία τα οποία είναι διαθέσιμα είναι τα έσοδα Μαΐου και κάνουν λόγο για μείωση περίπου 6% πιο κάτω σε σχέση με τον Μάιο του 2018. Οι δαπάνες των τουριστών έπασαν δηλαδή από 294,7 εκατ. ευρώ, στο 277,6 εκατ. ευρώ, ενώ για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου υπολογίζονται σε 652,8 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με 677,2 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2018, σημειώνοντας μείωση 3,6%. Η κατά κεφαλή δαπάνη τουριστών για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2019 ανήλθε σε €582,15 σε σύγκριση με €597,12 την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου

Περισσότερες αφίξεις, λιγότερα τα έσοδα από τον τουρισμό. Ζήτημα προκύπτει και για τις πληρότητες με τους ξενοδόχους να δείχνουν προς Airbnb και κατεχόμενα, ενώ ανησυχούν για την βρετανική αγορά λόγω Brexit.

χρόνου, σημειώνοντας μείωση 2,5%. Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι τουρίστες αφιερώνουν λιγότερες μέρες στις διακοπές τους στην Κύπρο και είναι επίσης και πιο φειδωλοί στα έξοδά τους. Αυτό τουλάχιστον καταδεικνύουν τα στατιστικά στοιχεία, για τις τουριστικές αγορές της Ελλάδας, της Γερμανίας, της Γαλλίας, της Δανίας, της Αυστρίας, του Βελγίου των Ηνωμένων Πολιτειών, του Ισραήλ, της Ιταλίας, του Λιβάνου της Νορβηγίας και της Σουηδίας.

Πρόκειται για αγορές από τις οποίες έφτασαν συνολικά το ένα πέμπτο των αφιξεων Μαΐου. Στην περίπτωση των τουριστικών του Ηνωμένου Βασιλείου, αν και καταγράφεται αύξηση στις ημερήσιες δαπάνες, εντούτοις υπάρχει μείωση στις κατά κεφαλή δαπάνες. Η μεγαλύτερη μείωση, της τάξης των 20 ευρώ καταγράφηκε στους τουρίστες από Γαλλία, ενώ καταγράφηκε παράλληλα αύξηση στη μέση διάρκεια παραμονής τους από

7,6 μέρες σε 8,6 μέρες. Παρά την μείωση της κατά κεφαλή δαπάνης οι πιο πολυέξοδοι παραμένουν οι τουρίστες από τον Λίβανο, ωστόσο εκμεταλλεύονται την εγγύτητα των δύο χωρών και μένουν μόλις 4-5 μέρες διακοπές. Μείωση καταγράφηκε και στην αγορά του Ισραήλ με κατά κεφαλή δαπάνες 420 ευρώ σε σύγκριση με 541 ευρώ τον Μάιο 2018. Η μείωση των δαπανών και της διάρκειας παραμονής είναι ζήτημα το οποίο θα απασχολήσει μελέτη του Υφυπουργείου Τουρισμού στο τέλος του χρόνου.

Χαμηλές πληρότητες

Από την αρχή της σεζόν οι μειώσεις στις πληρότητες των ξενοδοχείων της επαρχίας Αμμοχώστου ήταν στο 5-7%. Τον Αύγουστο έφτασαν μέχρι το 15% ενώ ο ΠΑΣΥΣΕ Αμμοχώστου έκανε λόγο για τον χειρότερο Ιούλιο των τελευταίων τεσσάρων χρόνων. Ανάλογη η εικόνα και στις υπόλοιπες τουριστικές περιοχές, με την

μέση πληρότητα για την καλοκαιρινή τουριστική περίοδο να εκτιμάται μεταξύ 70% -80%. Στα αίτια των χαμηλών πληροτήτων θα πρέπει να σημειωθεί η αύξηση σε κλίβες και ξενοδοχεία. Σύμφωνα με τελευταία στοιχεία έκθεσης της KPMG, η χωρητικότητα των ξενοδοχείων αυξήθηκε από 55,202 στα 56,902 το 2018 ενώ λειτουργήσαν οκτώ νέα ξενοδοχεία ενισχύοντας τις κλίβες κατά 1,591 σε συνδυασμό με τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις και ανακαινίσεις ξενοδοχείων. Νέες κλίβες δεν προσφέρονται φυσικά μόνο από τα ξενοδοχειακά καταλύματα αλλά και από τα καταλύματα τύπου Airbnb. Ως ένα βαθμό οι ξενοδόχοι αποδίδουν τα χαμηλότερα ποσοστά τους στην λειτουργία μη αδειοδοτημένων καταλυμάτων.

Μόλις 1,3% των συνολικών κρατήσεων στην Κύπρο αφορούν τις βραχυβίες μισθώσεις καταλυμάτων. Το 2018 οι βραχυβίες μισθώσεις καταλυμάτων παρουσίασαν αύξηση της τάξης του 19%, σε

σχέση με το 2017. Παραμένουν ωστόσο, τουλάχιστον μέχρι στιγμής σε ποσοστό του 1,3% των συνολικών κρατήσεων στην Κύπρο με 41.509 κρατήσεις, 5.289 ακίνητα και 54.858 τουρίστες για το 2018. Αξίζει να σημειωθεί και ο αστάθμητος παράγοντας των καταλυμάτων στα κατεχόμενα, με εκτιμήσεις του ΠΑΣΥΣΕ να αναφέρουν ότι περίπου 400 χιλιάδες τουρίστες φτάνουν στα κυπριακά αεροδρόμια αλλά διανυκτερεύουν στις κατεχόμενες περιοχές.

Πιο ακριβή η Κύπρος

Το κόστος των τουριστικών υπηρεσιών στην Κύπρο, αφαιρεί από την ανταγωνιστικότητα της χώρας σε σχέση με προορισμούς όπως είναι η Αίγυπτος και η Τουρκία. Δεν είναι λίγες οι φορές που ξενοδόχοι έκαναν λόγο για το υψηλό κόστος των ηλεκτρικού ρεύματος, το οποίο απορροφά σημαντικό ποσοστό από τα έσοδα και δεν επιτρέπει να γίνουν σημα-

ντικές εκπτώσεις στις τιμές διανυκτέρευσης. Από την άλλη θέτουν ως ζήτημα και το κόστος εργασίας και υπογραμμίζουν ότι θα πρέπει αυτό να παραμείνει σε συνάρτηση με τις δυνατότητες του τουριστικού προϊόντος.

Εργασιακή κρίση

Η τελευταία απειλή για την εικόνα της τουριστικής βιομηχανίας ήρθε εκ των έσω με αφορμή την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης. Συντεχνίες των ξενοδοχοϋπαλλήλων προσπαθούν να ρυθμίσουν νομοθετικά ωφελήματα και απολαβές, κάτι που απορρίπτει η εργοδοτική πλευρά προτάσσοντας το υψηλό εργατικό κόστος και τις προεκτάσεις στην ανταγωνιστικότητα του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ρόλο διαμεσολαβητή ανέλαβε η Υπουργός Εργασίας ενώ στο τραπέζι έχουν τεθεί διάφορες εισηγήσεις όπως για παράδειγμα η ρύθμιση ωφελημάτων των εργαζομένων με διατάγματα του Υπουργείου Εργασίας. Οι μαραθώνιες διαβουλεύσεις των δύο πλευρών συνεχίστηκαν μέχρι αργά το βράδυ της Τρίτης.

Στην έσοχα περίπτωση που οι δύο πλευρές δεν καταφέρουν να γεφυρώσουν

Πιο πρόσφατη δοκιμασία για την τουριστική βιομηχανία η εργασιακή κρίση που έχει προκύψει με αφορμή την ανανέωση της συλλογικής σύμβασης.

το χάσμα των θέσεων τους, τότε δεν αποκλείεται να ακολουθήσουν μέτρα από την πλευρά των εργαζομένων, μη αποκλεισμένου και του σεναρίου των κινητοποιήσεων, με ό, τι αυτό συνεπάγεται για την ξενοδοχειακή βιομηχανία.

Το Brexit

Θολό το τοπίο και σε σχέση με το τι μέλλει γενέσθαι με την βασικότερη τουριστική αγορά, αυτήν του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία αναμένεται ότι θα αλλάξει συνθήκες μετά την 31η Οκτωβρίου και την έξοδο της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ήδη έχει καταγραφεί αστάθεια στους αριθμούς λόγω της πτώσης της στερλίνας αλλά και στις κρατήσεις λόγω της αβεβαιότητας των σχέσεων που θα υπάρχουν μεταξύ της χώρας και της Ένωσης μετά την έξοδο. Αυτό οδηγεί στην ανάγκη για άνοιγμα σε νέες αγορές, με τις προσπάθειες του Υφυπουργείου να επικεντρώνονται στην γερμανική αγορά.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΠΑΝΟΥ ΛΑΛΟΥ***

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός της βιομηχανίας ως βούληση και όχι ως ανάγκη

Ο ψηφιακός μετασχηματισμός (digital transformation) συνίσταται στον τρόπο με τον οποίο διασυνδέονται οι άνθρωποι, τα δεδομένα και οι διαδικασίες των επιχειρήσεων. Ο απώτερος σκοπός αυτού του μετασχηματισμού –που δεν πρέπει να συγχέεται με την ψηφιοποίηση (digitization)– είναι η προσαρμογή της επιχείρησης στις ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της και ιδανικά την απόκτηση συγκριτικού πλεονεκτήματος. Πρακτικά και στο πλαίσιο του ψηφιακού μετασχηματισμού, οι επιχειρήσεις βελτιώνουν και συσσωματώνουν αποδοτικές εσωτερικές τους διαδικασίες αξιοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας και του κόστους παροχής υπηρεσιών, ενώ παράλληλα αναβαθμίζουν το εσωτερικό τους περιβάλλον προσφέροντας διαφάνεια και ευελιξία σε όλες τους τις ενέργειες.

Η βιομηχανία ανήκει στους κλάδους της οικονομίας που ευνοείται σημαντικά από την υιοθέτηση της απόφασης για ψηφιακό μετασχηματισμό, δεδομένου ότι έχει ανάγκη από οικονομίες κλίμακας,

είναι αναγκασμένη να ελέγχει προσεκτικά το κόστος παραγωγής, υπόκειται σε συγκεκριμένες παραγωγικές διαδικασίες, διαθέτει συγκεκριμένο πλαίσιο προδιαγραφών προϊόντων που καλείται να παράγει και αντιμετωπίζει την απειλή εναλλακτικών μεθόδων παραγωγής και ανταγωνιστικών προϊόντων που μπορούν να απειλήσουν τον κύκλο ζωής των υφιστάμενων.

Η συνέπεια του μη ψηφιακού μετασχηματισμού στη βιομηχανία είναι φαινομενικά λιγότερο σημαντική απ' ό,τι σε μια εταιρεία παροχής υπηρεσιών. Στην πράξη όμως, οι μη ψηφιακά μετασχηματισμένες βιομηχανικές επιχειρήσεις έχουν πολύ μεγαλύτερη επίπτωση στο κόστος και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, ενώ μειώνουν σημαντικά τις δυνατότητες βελτίωσης της εθνικής οικονομίας. Το κυριότερο εμπόδιο στην πορεία του ψηφιακού μετασχηματισμού, ο οποίος δεν γίνεται εφάπαξ αλλά αποτελεί συνεχή διαδικασία βελτίωσης, είναι η αλλαγή κουλτούρας και η αντίδραση στην αλλαγή δεδομένου ότι οι οργανισμοί, και άρα οι άνθρωποι εντός αυτών, καλούνται να αλ-

λάξουν χρόνιες συνήθειες και αντιλήψεις. Επιπρόσθετα, ο ψηφιακός μετασχηματισμός δεν μπορεί να είναι a la carte ούτε να εντοπίζεται σε νησίδες αριστείας, αφού προϋποθέτει μια ολοκληρωμένη στρατηγική με στόχο συνολικά αποτελέσματα. Τα οφέλη όμως από την υλοποίηση ενός πραγματικού μετασχηματισμού είναι τόσο εμφανή, ώστε να προβάλλουν εκ των υστέρων την απόφαση για αλλαγή ως αυτονόητη αναγκαιότητα. Στην πορεία του μετασχηματισμού οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις έχουν σαφές πλεονέκτημα όσον αφορά την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και τη διασύνδεσή τους με τις διαδικασίες και τους ανθρώπους.

Η Ελλάδα κατατάσσεται 26η σε σύνολο 28 κρατών-μελών της Ε.Ε. σύμφωνα με τον δείκτη DESI (Digital Economy and Society Index) που παρακολουθεί την ψηφιακή ανταγωνιστικότητα των κρατών-μελών της και όπως αυτός δημοσιεύθηκε τον περασμένο Ιούνιο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σημειώνοντας ελαφρώς μεγαλύτερη πρόοδο από τον μέσο όρο της Ε.Ε. Παρότι η μεγαλύτερη

πρόοδος σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος σημειώθηκε στη διάσταση των ψηφιακών δημοσίων υπηρεσιών όπου η αύξηση ανήλθε στις 7,4 μονάδες (βλ. <http://www.nationalcoalition.gov.gr/desi-2019/>), η χώρα μας καθυστερεί στην υιοθέτηση νέων τεχνολογιών και υπολείπεται στην προετοιμασία για τη νέα εποχή όπως τα δίκτυα 5G. Η συσχέτιση χαμηλής ψηφιακής και οικονομικής ανταγωνιστικότητας της χώρας είναι συνεπώς εύλογη και αυτή δεν αφορά μόνο το παρόν αλλά πολύ περισσότερο το μέλλον, αφού πέραν των τεχνικών δεξιοτήτων, ανασταλτικός παράγοντας στον ψηφιακό μετασχηματισμό είναι η έλλειψη τεχνικών υποδομών.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν κατανόηση την ανάγκη για ψηφιακό μετασχηματισμό. Σύμφωνα με την έρευνα της People for Business με θέμα «Ήγεςία στην εποχή της Τεχνολογίας», που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα, το 51% των επιχειρήσεων έχει ήδη προχωρήσει σε ψηφιακό μετασχηματισμό, ενώ το 35% αναμένεται να το κάνει στο διάστημα 2019-2021. Το 20,61% των επιχειρήσεων

που συμμετείχαν στην έρευνα αντιστοιχεί στην παραγωγή/μεταποίηση, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο του αριθμητικού συνόλου των ελληνικών επιχειρήσεων, πράγμα που ευνοεί την εκτίμηση ότι οι μεταποιητικές επιχειρήσεις υιοθετούν την κουλτούρα του ψηφιακού μετασχηματισμού σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με άλλους κλάδους που από τη φύση τους σχετίζονται με την εγκύρια δραστηριότητα.

Η βιομηχανία αποτελεί κατεξοχήν χώρο υλοποίησης του ψηφιακού μετασχηματισμού, καθώς η αδυναμία προσαρμογής της στα νέα δεδομένα ισοδυναμεί με τη σταδιακή απαξίωση της. Διαδικασίες όπως η ευφυής διαχείριση ενέργειας και η προγνωστική ανάλυση ασφαλιμάτων μπορούν να αλλάξουν καθοριστικά την πορεία μιας βιομηχανικής επιχείρησης. Το κόστος υλοποίησης του μετασχηματισμού και μετάβασης στη νέα εποχή, σε μια χώρα όπου παραδοσιακά απαιτείται πληθώρα αντικινήτρων, έρχεται να προσθέσει μια ακόμη πρόκληση στην προσπάθεια των ελληνικών μεταποιητικών επιχειρήσεων να γίνουν αποδοτι-

κότερες στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνισμού. Η έλλειψη υποδομών σε δίκτυα αλλά και η κυβερνοασφάλεια είναι πρόσθετα ζητήματα που καλούνται να αντιμετωπισθούν από τη βιομηχανία και ειδικά αυτά που έχει διεθνή αναφορά δεδομένου ότι καλείται να διασυνδεθεί, μεταξύ των άλλων, με ξένους προμηθευτές, εξωτερικούς συνεργάτες και πελάτες αυξημένων απαιτήσεων.

Η ελληνική βιομηχανία μπορεί και πρέπει να κινηθεί ταχύτερα στην πορεία του ψηφιακού μετασχηματισμού, αλλά αυτό μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα εφόσον συμβαδίσει με μια γενικότερη εθνική στρατηγική που αντιμετωπίζει τον μετασχηματισμό ως βούληση και όχι ως ανάγκη. Η συνεισφορά της βιομηχανίας στην ψηφιακή μετάβαση έχει σημαντικό αποτύπωμα με όρους οικονομικούς, τεχνολογικούς και κοινωνικούς, ενώ μπορεί να προσδώσει και εθνικό συγκριτικό πλεονέκτημα.

* Ο κ. Π. Λάλος είναι μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής Παραγωγής – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη.

Blue Air

Αθήνα • Θεσσαλονίκη
Λάρνακα ➔ Μπέρμιγχαμ • Λονδίνο
Βουκουρέστι

Από **Βουκουρέστι**
όλη η Ευρώπη

Ταξιδέψτε περισσότερα, απολαύστε περισσότερα

www.blueairweb.com

Orthodoxou
aviation ltd

Κάντε τις κρατήσεις σας τώρα στα τηλέφωνα
(+357) 22 755 300

Μέσω email στο blueair@orthodoxou.com.cy
ή μέσω των ταξιδιωτικών πρακτόρων της περιοχής σας

Βολές Αμερικανών CEO κατά Τραμπ για τον εμπορικό πόλεμο

Απειλούν να «παγώσουν» τις επενδύσεις εάν κλιμακωθεί η ένταση με την Κίνα

Σε κλίμα αλληπάλληλων ανατροπών και αιφνιδιασμών εξελίσσεται προς άγνωστη κατεύθυνση ο σινοαμερικανικός εμπορικός πόλεμος τις τελευταίες ημέρες. Μέσα σε μόλις τέσσερις ημέρες, ο Αμερικανός πρόεδρος απείλησε την Κίνα με κλιμάκωση, αργότερα προανήγγειλε πιο επιθετικούς δασμούς και λίγο αργότερα μίλησε σε συμφιλιοτικούς τόνους ισχυριζόμενος πως το Πεκίνο επιδιώκει επανέναρξη των συνομιλιών. Την ίδια στιγμή, πάντως, εντείνεται η ανησυχία του επιχειρηματικού κόσμου των ΗΠΑ, με τους επιχειρηματικούς κολλοσσούς να επικρίνουν τις υπερβολικές εξουσίες του προέδρου στον τομέα του εμπορίου. Αντιμέτωπος τώρα με το ενδεχόμενο να τους απαγορευθεί η δραστηριοποίηση στην Κίνα, οι μεγαλύτερες αμερικανικές εταιρείες σκέπτονται να αναστείλουν κάθε

Ο Αμερικανός πρόεδρος μπορεί να προκαλέσει τεράστια ζημία όχι μόνο στην Κίνα, αλλά και στην αμερικανική οικονομία, τονίζουν επιχειρηματίες.

Μέσα σε μόλις τέσσερις ημέρες ο Αμερικανός πρόεδρος απείλησε την Κίνα με κλιμάκωση, ύστερα προανήγγειλε πιο επιθετικούς δασμούς και λίγο αργότερα μίλησε σε συμφιλιοτικούς τόνους, ισχυριζόμενος πως το Πεκίνο επιδιώκει επανέναρξη των συνομιλιών.

νέα επένδυσή τους εάν κλιμακωθεί η ένταση ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου.

Μιλώντας από την Μπιραρίτζ της Γαλλίας, όπου βρισκόταν σε εξέλιξη η σύνοδος του G7, ο Αμερικανός πρόεδρος υποστήριξε πως το Πεκίνο ήρθε σε τηλεφωνική επικοινωνία με στελέχη της αμερικανικής διαπραγματευτικής ομάδας και ζήτησε επανέναρξη των εμπορικών συνομιλιών. Στο Πεκίνο, πάντως, ερωτώμενος σχετικά ο εκπρόσωπος του κινεζικού υπουργείου Εξωτερικού, Γκεν Σουάνγκ, δήλωσε πως δεν έχει υπόψη του να έχει μεσο-

λαβήσει τέτοιο τηλεφώνημα. Ο Ντόναλντ Τραμπ, ωστόσο, προανήγγειλε νέο γύρο συνομιλιών και για μία ακόμη φορά δήλωσε αισιόδοξος για την έκβασή του, προβλέποντας ότι «θα συνάψουμε συμφωνία» καθώς «θέλουν συμφωνία περισσότερο από όσο το θέλω εγώ». Τόνισε πως οι Κινέζοι «έχουν πληγωθεί πολύ άσχημα, αλλά καταλαβαίνουν ότι αυτό είναι το σωστό και ότι αυτό πρέπει να κάνουν».

Δύο ημέρες νωρίτερα ακριβώς προτού φύγει για τη Γαλλία και τη σύνοδο του G7, ο Αμερικανός πρόεδρος είχε εκφράσει την πρόθεση να αυξήσει πε-

ραιτέρω τους δασμούς σε κινεζικά προϊόντα αξίας 250 δισ. δολαρίων στο 30% από το 25%. Σε ό,τι αφορά, άλλωστε, τους δασμούς ύψους 10% που έχει προαναγγείλει ότι θα επιβληθούν από 1ης Σεπτεμβρίου σε κινεζικές εισαγωγές αξίας 300 δισ. δολαρίων, ανακοίνωσε ότι θα αυξηθούν στο 15%. Είχε, άλλωστε, επαναλάβει τη συνήθη κατηγορία κατά των Κινέζων τονίζοντας πως «έχουν ελεύθερη πρόσβαση στην αμερικανική αγορά, στις επενδύσεις και στις επιχειρήσεις των ΗΠΑ, ενώ εμείς δεν έχουμε τα ίδια στη δική τους αγορά». Είχε μάλιστα απειλήσει

να κλιμακώσει περαιτέρω τον εμπορικό πόλεμο με το Πεκίνο κηρύσσοντας κατάσταση εκτάκτου ανάγκης, καθώς οι Κινέζοι «κλέβουν πνευματική ιδιοκτησία των ΗΠΑ αξίας από 300 έως 500 δισ. δολάρια ετησίως».

Στα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, άλλωστε, αντέδρασε στην απόφαση του Πεκίνου να αυξήσει κατά 10% τους δασμούς σε αμερικανικά προϊόντα αξίας 75 δισ. δολαρίων. Ανακοίνωσε ότι απαγορεύει στις αμερικανικές επιχειρήσεις να επενδύουν και να παράγουν στην Κίνα και τις κάλεσε να εγκαταλείψουν τη χώρα και να βρουν εναλλακτικές αγορές εξετάζοντας μεταξύ άλλων και τον επαναπατρισμό τους στις ΗΠΑ.

Οι συνεχείς παρεμβάσεις του προέδρου στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες φαίνεται πως θορυβεί όλο και περισσότερο τις αμερικανικές εταιρείες. Σχολιάζοντας την απειλή Τραμπ να κηρύξει κατάσταση εκτάκτου ανάγκης σχετικά με τον εμπορικό πόλεμο, ο Τζος Μπόλτεν, προεδρεύων του στρογγυλού τραπεζιού αμερικανικών επιχειρήσεων και πρώην στέλεχος της κυβέρνησης Τζορτζ Μπους, επισήμανε πως ο Αμερικανός πρόεδρος «έχει εκτεταμένες εξουσίες όταν επικαλεστεί θέμα εθνικής ασφάλειας και μπορεί να διακόψει το εμπόριο και να προκαλέσει τεράστια ζημία όχι μόνο στην Κίνα αλλά και στην παγκόσμια οικονομία και στην αμερικανική».

Ο οικονομικός σύμβουλος του Λευκού, Λάρι Κάντλουου, επιχειρήσε, πάντως, να διασκεδάσει τις εντυπώσεις που προκάλεσαν οι απειλές του προέδρου. Μιλώντας στο αμερικανικό δικτυο CBS, τόνισε πως ο Ντόναλντ Τραμπ δεν προτίθεται να εμποδίσει άμεσα τις επενδύσεις στην Κίνα, απλώς «χρησιμοποίησε διατύπωση κάπως πιο σκληρή από το συνήθες», ενώ απλώς ζητάει από τις αμερικανικές επιχειρήσεις να εξετάσουν την αποχώρησή τους από την Κίνα.

Ετήσια αύξηση 161% ξένων επενδύσεων στην Πορτογαλία μεταξύ 2015 και 2018

Η χαμηλή εγκληματικότητα, το κλίμα κοινωνικής ειρήνης, το καλό επιχειρηματικό περιβάλλον και η αποστροφή των Πορτογάλων προς τον εθνικισμό και τον λαϊκισμό αποτελούν τα σημαντικότερα «όπλα» της χώρας για την προσέλκυση ξένων επενδυτών, σύμφωνα με ρεπορτάζ των Financial Times. Σε μια εποχή ανόδου του εθνικισμού και κλιμάκωσης της ρητορικής κατά των μεταναστών, η ανεκτική στάση που έχουν υιοθετήσει οι Πορτογάλοι έναντι των ξένων και η κοινωνική ειρήνη που επικρατεί στη χώρα θεωρούνται ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα εξίσου σημαντικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον, την παρουσία ποιοτικού εργατικού δυναμικού και την υψηλή ποιότητα ζωής, λένε αναλυτές. Σύμφωνα με τη Φλορμπέλα Λίμα, αναλύτρια της ΕΥ Πορτογαλίας, «πολιτική σταθερότητα και κοινωνική ειρήνη» συγκαταλέγονται μεταξύ των σημαντικότερων κριτηρίων για τους επενδυτές. Σε πρόσφατη έκθεση της ΕΥ για την επενδυτική ελκυστικότητα της Πορτογαλίας, η Λίμα αναφέρει ότι «ο κύριο παράγοντας για την πραγματοποίηση επενδύσεων ήταν η ποιότητα ζωής και η σταθερότητα του κοινωνικού κλίματος».

Μπορεί η Πορτογαλία να υποχώρησε κατά μία θέση, στην 34η, στην έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (WEF) του Νταβός για την ανταγωνιστικότητα το 2018, ωστόσο κέρδισε δύο θέσεις στον παγκόσμιο δείκτη ειρήνης του 2019 και πλέον βρίσκεται στην τρίτη θέση ως η πλέον ειρηνική χώρα στον κόσμο μετά την Ισλανδία και τη Νέα Ζηλανδία.

Αντιμεταπίζοντας οξύτατο πρόβλημα υπογεννητικότητας, η Πορτογαλία έχει ανάγκη από μεταναστές αν θέλει να διατηρήσει ρυθμό ανάπτυξης υψηλότερο από τον μέσον όρο της Ευρωζώνης, όπως έχει καταφέρει τα δύο τελευταία χρόνια. Ο Πορτογάλος πρωθυπουργός Αντόνιο Κόστα έχει δηλώσει ότι η μετανάστευση είναι κρίσιμος σημασίας για την καταπολέμηση της δημογραφικής κρίσης που πλήττει (και) την Πορτογαλία.

Προκειμένου να προσελκύσει εξειδικευμένους ξένους εργάτες, η κυβέρνηση της χώρας τους προσφέρει φοροαπαλλαγές. Παράλληλα, πολίτες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να αποκτήσουν «χρυσή βίζα» αν επενδύσουν περισσότερο από μισό εκατομμύριο ευρώ για την απόκτηση

Η Πορτογαλία βρίσκεται στην τρίτη θέση ως η πλέον ειρηνική χώρα στον κόσμο, μετά την Ισλανδία και τη Νέα Ζηλανδία.

Η πολιτική σταθερότητα και η κοινωνική ειρήνη, βασικοί παράγοντες για την προσέλκυση επενδυτών.

ακινήτου ή αν δημιουργήσουν επαρκή αριθμό νέων θέσεων εργασίας. Ετσι, ο αριθμός των καταγεγραμμένων μεταναστών αυξήθηκε πέρυσι κατά 93.000 στο επίπεδο-ρεκόρ των 480.000. Παράλληλα, τα έργα που χρηματοδοτήθηκαν από άμεσες ξένες επενδύσεις το 2018 υπολογίζονται σχεδόν στα 3 δισ. ευρώ. Μεταξύ 2015 και 2018, ο ετήσιος αριθμός τέτοιων έργων αυξήθηκε κατά 161%, ρυθμός ανάπτυξης που είναι μακράν ο υψηλότερος στη Δυτική Ευρώπη. «Η Πορτογαλία είναι η πιο ανοικτή, ανεκτική και φιλελεύθερη κοινωνία στην οποία έχω ζήσει», λέει η Βρετανίδα Σίθρα Στερν, η οποία είχε μετακομίσει με τον σύζυγό της στην Πορτογαλία το 2001 και έκτοτε έχει δημιουργήσει δύο αλυσίδες ξενοδοχείων στη χώρα.

Οιαίτη
20
χρόνια
τέχνες

13/09/2019, παρ 20:30

Συναυλία Μνήμης Σόλωνα Μιχαηλίδη

**Κουαρτέτο Προμηθέας: Νίκος Πίτας (βιολί) • Ηρακλής Μιτέλλας (βιολί)
Νίκος Παπαγεωργίου (βιόλα) • Μιράντα Παπανεοκλέους (βιολοντσέλο)**

Θεοδώρα Ράφτη (τραγουδι) • Έλενα Μουζάλα (πιάνο)

Χορωδία Μουσικού Λυκείου Λεμεσού • Κορίνα Βασιλείου (πιάνο)

Διεύθυνση χορωδίας: **Σόλων Κλαδάς**

Χορηγός: **medochemie**

Χορηγοί Επικοινωνίας: **IK** **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

€ 12 / 8 **77 77 77 45**
rialto.com.cy

www.alkonides.org.cy

Το Φιλανθρωπικό Σωματείο Αλκυονίδες παρουσιάζει

ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΤΣΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑ ΓΑΛΑΝΗ ΝΑΤΑΣΣΑ ΜΠΟΦΙΛΙΟΥ

Πέμπτη 12 Σεπτεμβρίου 2019

Αμφιθέατρο Μακάριου Γ' – Σχολή Τυφλών, Λευκωσία

Ώρα έναρξης: 21.00 Τιμές εισιτηρίων: **€35 και €30**

Χορηγός: Γεωργία - Πόλυς Πολυβίου

Όλα τα έσοδα θα δοθούν για στήριξη ατόμων με σοβαρά προβλήματα υγείας

Πώληση Εισιτηρίων:
tickethour.com.cy και ACS courier **77777040**

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΣΙΑΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ **LOVE 100.7 FM**

Στον κλάδο της τεχνολογίας κυριαρχούν σήμερα οι αμερικανικές Google, Apple, Facebook και Amazon, ενώ δυνατότα στο παιχνίδι έχουν μπει οι κινεζικές Baidu, Alibaba και Tencent. «Η Ευρώπη δεν έχει ανάλογες εταιρείες», διαπιστώνει η Κομισιόν, γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την επιρροή της σε συγκριμένους κλάδους.

Ευρωπαϊκή αντεπίθεση στον κλάδο τεχνολογίας

Επενδυτικό ταμείο 100 δις. ευρώ σχεδιάζει η Ε.Ε. για στήριξη ευρωπαϊκών εταιρειών

Της ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ

Οι Βρυξέλλες εξετάζουν δραστικά μέτρα για να καταπολεμήσουν τον προστατευισμό των ΗΠΑ και να αντεπεξέλθουν στην οικονομική πρόκληση της Κίνας, δρομολογώντας επενδυτικό ταμείο 100 δις. ευρώ για την υποστήριξη «ευρωπαϊκών πρωταθλητών» έναντι ανταγωνιστών όπως οι Google, Apple και Alibaba. Στο 173 σελίδων κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο δημοσιεύθηκε από την ειδησεογραφική ιστοσελίδα Politico, αναφέρεται πως εταιρείες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης «με πρωτοφανή οικονομική ισχύ έχουν τη δυνατότητα να εκμηδενίσουν τη δυναμική καινοτομίας και τη θέση που έχει η βιομηχανία της Ε.Ε. σε ορισμένους κλάδους». Σκοπός των αξιωματούχων της Ε.Ε. είναι να ενσωματωθούν οι προτάσεις αυτές στην ατζέντα της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, η οποία αναλαμβάνει την προεδρία της Κομισιόν στις αρχές Νοεμβρίου.

Συγκεκριμένη αναφορά γίνεται στους αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς Google, Apple, Facebook και Amazon, γνωστές και ως GAFA, αλλά και στις αντίστοιχες κινεζικές Baidu, Alibaba και Tencent ή «BAT». «Η Ευρώπη δεν έχει ανάλογες εταιρείες. Είναι κίνδυνος για την ανάπτυξη, την απασχόληση και την επιρροή της Ευρώπης σε συγκεκριμένους στρατηγικούς κλάδους», τονίζουν οι αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Προτείνουν την αρχική χρηματοδότηση του επενδυτικού ταμείου από τον προ-

Στόχος του ταμείου είναι η προσέλκυση ιδιωτικών και κρατικών κεφαλαίων για την αγορά μεριδίων σε τεχνολογικές εταιρείες.

υπολογισμό της Ε.Ε., χρησιμοποιώντας τα κονδύλια αυτά για την προσέλκυση κρατικών και ιδιωτικών κεφαλαίων τουλάχιστον 100 δις. ευρώ. Οι επενδύσεις θα γίνονται απευθείας σε μετοχές, πρόταση της Κομισιόν που αποκλίνει από τον τρόπο που κατανέμονται σήμερα κονδύλια για έρευνα και ανάπτυξη από την Ε.Ε. Μπορεί αυτή η θέση της Κομισιόν να σηματοδοτεί επεικέλυστερη στάση στη χρηματοδότηση της βιομηχανίας από το δημόσιο, στο πλαίσιο μιας γενικότερης στρατηγικής για τη δημιουργία «ευρωπαϊκών πρωταθλητών», παρατηρεί το Politico.

Οι αξιωματούχοι της Ε.Ε. προτείνουν επίσης την υιοθέτηση πιο επιθετικής στρατηγικής για την καταπολέμηση των δασμών που επιβάλλουν μονομερώς οι ΗΠΑ. Παράλληλα με απειλές για την επιβολή δασμών, η κυβέρνηση του Ντόναλντ Τραμπ επικριρεί να αποδυναμώσει τον μηχανισμό επίλυσης διαφορών στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ). Οπότε οι αξιωματούχοι της Ε.Ε. τονίζουν πως οι Βρυξέλλες θα πρέπει να βρίσκονται σε ετοιμότητα για να επιβάλουν αντίποινα

ακόμη και εκτός του καθιερωμένου κανονιστικού πλαισίου του ΠΟΕ.

Εντός της εβδομάδας, ο Τραμπ δήλωσε από τον Λευκό Οίκο πως «η χώρα μας κρατάει όλα τα ισχυρά χαρτιά, διότι το μόνο που χρειάζεται να κάνουμε είναι να φορολογήσουμε τις εισαγωγές των αυτοκινήτων τους (Ε.Ε) και θα μας δώσουν αυτό που θέλουμε διότι στέλνουν εδώ εκατομμύρια Mercedes». Ο Τραμπ θεωρεί πως το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ με την Κίνα και το επιμέρους έλλειμμα στο εμπόριο αυτοκινήτων αντικατοπτρίζουν την κακομεταχείριση της χώρας από τους εμπορικούς εταίρους της. Πιστεύει πως οι ΗΠΑ θα έπρεπε να είχαν κηρύξει εμπορικό πόλεμο εναντίον της Κίνας πολύ νωρίτερα. Ομως, αντίθετα από τους ισχυρισμούς του Τραμπ, ο προστατευ-

ισμός της Ουάσινγκτον δεν έχει μόνον επιδεινώσει δραματικά το κλίμα στην παγκόσμια οικονομία, αλλά αρχίζει να επηρεάζει και τις ΗΠΑ. Σε ό,τι αφορά, τέλος, την Κίνα, οι αξιωματούχοι της Ε.Ε. στοχεύουν στην υιοθέτηση αυστηρότερων μέτρων στη συμμετοχή κινεζικών εταιρειών σε δημοπρασίες έργων στην Ευρώπη και στην επιβολή κυρώσεων εάν λαμβάνουν επιδοτήσεις από το Πεκίνο.

Πρόταση ασφάλισης ανέργων

Αν και εκπρόσωπος της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν είπε πως «κανένα μέλος από την ομάδα μετάβασης δεν έχει ακουστά αυτό το μυστηριώδες ευρωπαϊκό ταμείο», μια από τις προτάσεις των Βρυξελλών είναι η δημιουργία προγράμματος

ασφάλισης των ανέργων που είχε αναφερθεί από την ίδια σε ομιλία της πριν επιληθεί για την προεδρία της Κομισιόν. Σύμφωνα με το πολυσέλιδο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που διέρρευσε το βράδυ της Πέμπτης στον διεθνή Τύπο, οι αξιωματούχοι της Κομισιόν κάνουν λόγο για τη δημιουργία ενός τέτοιου προγράμματος μέσα στις 100 πρώτες ημέρες της ανάληψης των νέων καθηκόντων της Φον ντερ Λάιεν.

Στις προτάσεις των Βρυξελλών περιλαμβάνονται διάφορα σχέδια από κάθε υπηρεσία της Κομισιόν για τη βελτίωση της Ε.Ε., από την εγκατάσταση μελισσιών σε δημόσια κτίρια για να καταπολεμηθεί η μαζική εξαφάνιση των εντόμων-επικονιστών μέχρι την υιοθέτηση αυστηρότερων κανόνων για τη λειτουργία των τεχνολογικών κολοσσών του Διαδικτύου. Μάλιστα, γίνεται λόγος για την εφαρμογή κανόνων μέσα στο β' εξάμηνο του 2020, που θα υποχρεώνει τα κοινωνικά δίκτυα και άλλες πλατφόρμες του Διαδικτύου να επιβλέπουν τις αναρτήσεις στις ιστοσελίδες τους. Το επενδυτικό ταμείο των 100 δις. ευρώ δεν θα προορίζεται μόνον για καθιερωμένους κλάδους αλλά και για καινοτόμα κεφάλαια, στη χρηματοδότηση ερευνών και στην ανάπτυξη των περιφερειών. Την εποπτεία θα αναλάβει η γενική διεύθυνση στον τομέα των ερευνών σε συνάρτηση με πέντε άλλα τμήματα, συμπεριλαμβανομένων του προϋπολογισμού και των χρηματοοικονομικών ερευνών, προτείνουν οι αξιωματούχοι της Κομισιόν.

Αυξάνονται διαρκώς οι καθημερινές συναλλαγές με ευρώ στη Βενεζουέλα

Οι κάτοικοι της Βενεζουέλας αρχίζουν να χρησιμοποιούν το ευρώ όλο και πιο πολύ στις καθημερινές συναλλαγές τους, καθώς το εγχώριο νόμισμα είναι παγιδευμένο στη δίνη του υπερπληθωρισμού και οι ΗΠΑ έχουν επιβάλει κυρώσεις στο καθεστώς του Νικολάς Μαδούρο. Αν και το δολάριο παραμένει το επικρατέστερο ξένο νόμισμα που χρησιμοποιούν οι πολίτες για να καλύψουν βασικές ανάγκες, το ευρώ εμφανίζεται συχνότερα, ιδιαίτερα, κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών. Οι έμποροι τιμολογούν πια τα προϊόντα τους σε δολάρια και ευρώ.

Σε αυτό έχει συντελέσει η επιβολή σειράς κυρώσεων στον πετρελαϊκό κλάδο της Βενεζουέλας από τις ΗΠΑ, με την Ουάσινγκτον να μην αναγνωρίζει το καθεστώς Μαδούρο ως τη νόμιμη κυβέρνηση της Βενεζουέλας μαζί με άλλες 50 χώρες. Ως εκ τούτου, ο Μαδούρο ζητάει την πληρωμή του πετρελαίου σε ευρώ, κάτι που προτιμούν και οι εταιρείες που αγοράζουν πετρέλαιο από τη Βενεζουέλα. Εάν πληρώσουν σε δολάρια, η συναλλαγή μπορεί να εντοπιστεί από τις αμερικανικές αρχές.

Από τον πετρελαϊκό κλάδο, και ειδικότερα την κρατική PDVSA, προέρχεται η μερίδα του λέοντος των κρατικών εσόδων της Βενεζουέλας. Μάλιστα, σύμφωνα με πηγές του πρακτορείου Reuters, η PDVSA πώλησε τουλάχιστον δύο φορές πετρέλαιο στο εξωτερικό και εισέπραξε το αντίτιμο σε ευρώ και ειδικότερα σε μετρητά. Εναλλακτικούς τρόπους πληρωμών αναζητούν, επίσης, οι πετρελαϊκές εταιρείες στη Ρωσία και το Ιράν, εις βάρος των οποίων έχουν επίσης επιβληθεί

κυρώσεις από τις ΗΠΑ. Μάλιστα, η ρωσική Rosneft ενημέρωσε επίσημα τους πελάτες της πως οι επόμενες παραγγελίες θα πληρώνονται σε ευρώ και όχι σε δολάρια.

Ευρώ χρησιμοποιούν και άλλοι δημόσιοι φορείς στη Βενεζουέλα. Σύμφωνα πάλι με πηγές του Reuters, το Ινστιτούτο Κοινωνικής Πρόνοιας της Βενεζουέλας –που παρέχει φάρμακα στο δημόσιο σύστημα υγείας– πλήρωσε έναν προμηθευτή εμβολίων με ευρώ. Αν και αυτό δεν είναι παράνομο, η αντιπολίτευση, που βρίσκεται σε ευθεία σύγκρουση με το καθεστώς Μαδούρο, έχει εκφράσει τον προβληματισμό για

Μετά τις κυρώσεις που έχουν επιβάλει οι ΗΠΑ, το ευρωπαϊκό νόμισμα κερδίζει συνεχώς έδαφος.

τη εκτεταμένη χρήση ευρώ σε μετρητά, διότι μπορεί έτσι να χρησιμοποιείται στη χρηματοδότηση παράνομων ενεργειών. Εάν οι συναλλαγές αυτές πραγματοποιούνταν ηλεκτρονικά, τότε θα μπορούσαν να εντοπιστούν. Ο Κάρλος Παπαρόνι, μέλος της αντιπολίτευσης, δήλωσε στο Reuters πως έχει εντοπιστεί η μεταφορά ευρώ σε μετρητά με ιδιωτικά αεροπλάνα. Μια άλλη πηγή του Reuters από τον πετρελαϊκό κλάδο της Βενεζουέλας δήλωσε πως η πρακτική πληρωμών με ευρώ περιορίζεται στην παραγωγή της PDVSA και δεν αφορά τις κοινοπραξίες με την αμερικανική Chevron και την China National Petroleum Corp.

Η χρήση του ευρώ ενισχύεται και σε άλλες χώρες που έχουν επιβάλει κυρώσεις οι ΗΠΑ, όπως η Ρωσία και το Ιράν. Μάλιστα, η ρωσική Rosneft ενημέρωσε επίσημα τους πελάτες της πως οι επόμενες παραγγελίες θα πληρώνονται σε ευρώ και όχι σε δολάρια.

Πιέσεις σε γερμανικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις

Η γερμανική οικονομία βρίσκεται σε κρίσιμο σταυροδρόμι. Η δραστηριότητα στον μεταποιητικό της κλάδο συρρικνώθηκε τον Αύγουστο για όγδοο συναπτό μήνα, εξαιτίας του εμπορικού πολέμου ΗΠΑ - Κίνας και της αβεβαιότητας που προκαλεί το ενδεχόμενο άτακτης αποχώρησης της Βρετανίας από την Ε.Ε. Οι γερμανικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που συνεισφέρουν το 35% των εταιρικών εσόδων και το 58% της απασχόλησης στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρώπης, πιέζονται ασφυκτικά τόσο από τη μείωση της ζήτησης όσο και από την όλο και πιο πιεστική απαίτηση των μεγάλων πελατών τους να χαμηλώσουν τις τιμές τους. Η επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας έχει ήδη προκαλέσει σημαντικά προβλήματα στην εξαρτώμενη από τις εξαγωγές γερμανική οικονομία. Το γερμανικό ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 0,1% το δεύτερο τρίμηνο σε σύγκριση με το προηγούμενο, και η γερμανική κεντρική τράπεζα πρόβλεψε την Πέμπτη ότι θα συρρικνωθεί ελαφρώς και το τρίτο τρίμηνο. Γιγάντιες γερμανικές εταιρείες, όπως οι Siemens, BASF και Daimler, έχουν αναγκαστεί να

Συνεισφέρουν το 35% των εταιρικών εσόδων και το 58% της απασχόλησης στη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης.

αναθεωρήσουν προς το χειρότερο τις προβλέψεις για την κερδοφορία το 2019 και παράλληλα αναζητούν τρόπους να μειώσουν τις δαπάνες τους. Για τις γερμανικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της γερμανικής οικονομίας, η κατάσταση είναι ακόμη πιο δύσκολη, διότι οι μεγάλοι πελάτες τους απαιτούν από αυτές όλο και χαμηλότερες τιμές. Η απάντηση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι να προχωρήσουν σε ριζοσπαστικά μέτρα, στρεφόμενες ακόμη και σε νέους κλάδους. Ωστόσο, είναι κατά κανόνα οικογενειακές επιχειρήσεις και δεν διαθέτουν τα αποθέματα μετρητών ώστε να αντέξουν μακρά περίοδο ύφεσης. Ακόμη χειρότερα,

Οι βιομηχανίες ζητούν διαρκώς χαμηλότερες τιμές από τους μικρομεσαίους προμηθευτές τους.

οι γερμανικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν διαρθρωτικές προκλήσεις όπως τη δραματική αλλαγή στις μεθόδους παραγωγής που φέρνει η λεγόμενη τέταρτη βιομηχανική επανάσταση.

Πρόκειται για τη μετάβαση της παγκόσμιας βιομηχανίας στην ψηφιακή εποχή με στόχο τον συνδυασμό ρομποτικής, μηχανικής μάθησης (δηλαδή την ικανότητα ενός υπολογιστή να βελτιώνει με την επανάληψη τον τρόπο εκτέλεσης μιας ενέργειας), αποθήκευσης και ανάλυσης δεδομένων από το Διαδίκτυο, την επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων ώστε να δημιουργούνται μικρά εργοστάσια κανά να παράγουν καλύτερα και αποδοτικότερα. Αν και ο όρος «βιομηχανία 4.0» δημιουργήθηκε στη Γερμανία, η χώρα δεν είναι κατάλληλα εξοπλισμένη ώστε να καταφέρει να μεταβεί στο νέο μοντέλο παραγωγής, διότι αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα σε όλους τους τομείς, από την εκπαίδευση μηχανικών λογισμικού μέχρι τις υποδομές Internet.

BLOOMBERG

Παραμένει ανοικτό το μέτωπο ΗΠΑ - Ιαπωνίας

Ανοικτό παραμένει το εμπορικό μέτωπο που ανοίξαν οι ΗΠΑ και με την Ιαπωνία, καθώς δεν ευοδώθηκαν ακόμη οι διαπραγματεύσεις μεταξύ υψηλόβαθμων κυβερνητικών αξιωματούχων. Υστερα από έναν χθεσινό μαραθώνιο συνομιλιών που διήρκεσε τέσσερις ώρες και που ακολούθησε πεντάωρος διαπραγματεύσεις την Τετάρτη, ο εκπρόσωπος Εμπορίου των ΗΠΑ Ρόμπερτ Λάιχάιζερ και ο υπουργός Οικονομίας Τοσιμίτσου Μοτέγκι δήλωσαν σε συνέντευξη Τύπου πως οι δύο χώρες «έρχονται πιο κοντά» στην εύρεση λύσης.

Ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ θεωρεί ότι το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ με εμπορικούς εταίρους όπως η Κίνα, η Ε.Ε. και η Ιαπωνία απεικονίζει μια μεγάλη ανισορροπία εις βάρος των συμφερόντων της αμερικανικής οικονομίας.

Επίσης, οι ΗΠΑ στοχεύουν σε διμερείς εμπορικές συμφωνίες υπό τη διακυβέρνηση του Ντόναλντ Τραμπ. Η Ουάσινγκτον φαίνεται να εναποθέτει

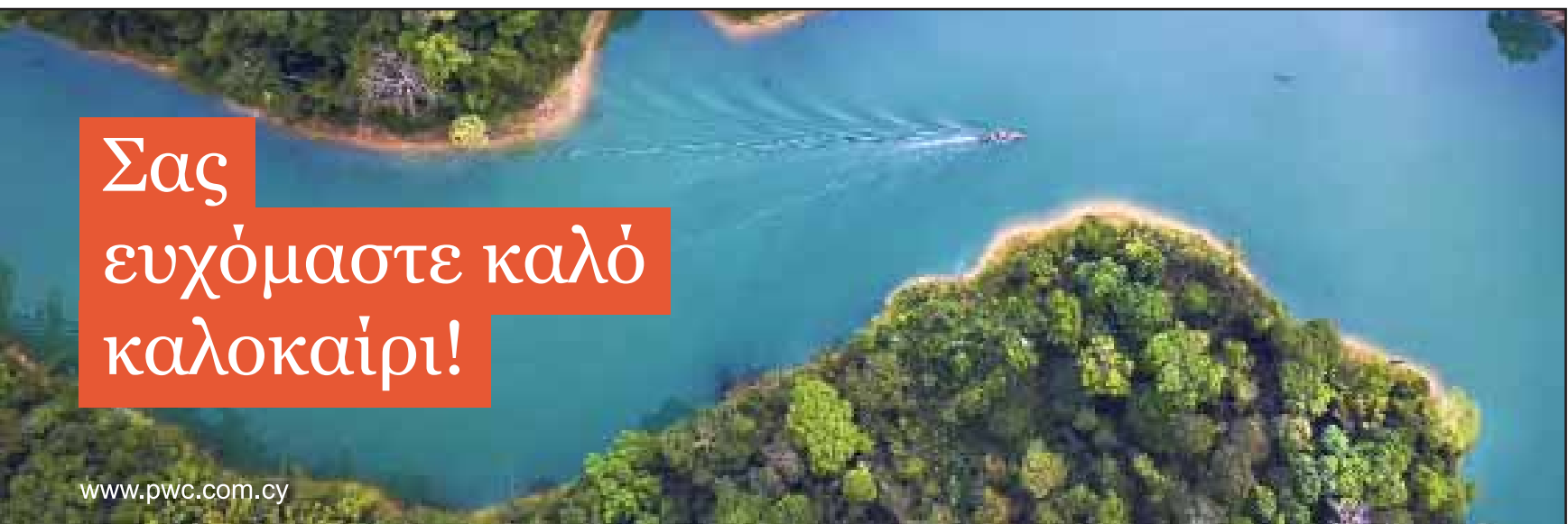
τις ελπίδες της σε μια εμπορική συμφωνία με την Ιαπωνία, καθώς το κλίμα έχει οξυνθεί ιδιαίτερος με την Κίνα και την Ε.Ε. Ο Αμερικανός πρόεδρος επιθυμεί, ειδικότερα, να δοθεί μεγαλύτερη πρόσβαση από την Ιαπωνία σε αμερικανικά αγροτικά προϊόντα. Παράλληλα, επιδιώκει τη μείωση του εμπορικού ελλείμματός στον κλάδο των αυτοκινήτων. Από την άλλη πλευρά, η Ιαπωνία θέλει να μειώσουν οι ΗΠΑ τους δασμούς στις εισαγωγές εξαρτημάτων αυτοκινήτων και άλλων βιομηχανικών προϊόντων. Ομως οι ΗΠΑ διατάζουν να ικανοποιήσουν τα αιτήματα αυτά.

Οι κυβερνήσεις των δύο χωρών ελπίζουν να έχουν ολοκληρωθεί οι μεταξύ τους διαπραγματεύσεις μέχρι τη τέλη Σεπτεμβρίου που έχει προγραμματιστεί η συνάντηση ανάμεσα στον Ιάπωνα πρωθυπουργό Σίνζο Αβε και τον Αμερικανό πρόεδρο Ντ. Τραμπ, στις παρυφές της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη.

pwc

Σας
ευχόμαστε καλό
καλοκαίρι!

www.pwc.com.cy

Παλαιά προϊόντα σε νέα μορφή επιστρατεύουν οι καπνοβιομηχανίες

Ο καπνός για μάσημα επιστρέφει σε μικρά σακουλάκια με γεύση μέντας και φρούτων

Ο καπνός για μάσημα δεν είναι ένα δημοφιλές προϊόν στη Δύση. Λογικό, αν αναλογιστεί κανείς ότι πρόκειται για μια μαύρη κολώδη μάζα που μασάει ο χρήστης ενώ αναγκάζεται να τη φτύνει σε τακτά διαστήματα. Παρ' όλα αυτά, οι καπνοβιομηχανίες σπεύδουν να μπουν σε αυτή την κατηγορία προϊόντων καθώς εντείνεται η κριτική κατά του καπνίσματος. Βέβαια, προκειμένου να κάνουν τον καπνό για μάσημα ελκυστικό στο νεαρότερο κοινό, οι καπνοβιομηχανίες αλλάζουν το προϊόν, αφαιρώντας σε ορισμένες περιπτώσεις εντελώς τον καπνό. Η εταιρεία British American Tobacco (BAT) προωθεί μια μάρκα ονόματι Lyft όπου το προϊόν είναι μικρά σακου-

Ο χρήστης βάζει ένα σακουλάκι στο στόμα του και αυτό αποδερμεύει νικωτίνη μαζί με γεύση μέντας ή μούρου.

λάκια που περιέχουν ίνες από ευκάλυπτο και πεύκο, αλλά όχι καπνό. Ο χρήστης βάζει ένα τέτοιο σακουλάκι στο στόμα του, μέσα από το επάνω χείλος του, και αυτό αποδερμεύει νικωτίνη μαζί με γεύση μέντας ή μούρου.

Τα προϊόντα της αδελφής μάρκας Erok περιέχουν καπνό και έχουν γεύση δύοσμου και τροπικών φρούτων. «Όσοι από εμάς προέρχονται

Το ανανεωμένο ενδιαφέρον γι' αυτό το παλιό αλλά εξειδικευμένο προϊόν αντικατοπτρίζει την πίεση που δέχεται η καπνοβιομηχανία, που την κάνει να αρχίζει να υποψιάζεται πως το μέλλον της ίσως να μην είναι η πώληση τσιγάρων.

από χώρες όπου δεν υπάρχει ιστορικό χρήσης καπνού για μάσημα, το τελετουργικό ενδέχεται να φαίνεται λίγο ξένο», λέει στο Bloomberg ο Βενσάν Ντουέμ, διευθυντής της BAT για τη νέα κατηγορία προϊόντων. «Το τελετουργικό είναι διαδεδωμένο στις ΗΠΑ και στη Σκανδιναβία, αλλά αρχίζουμε να βλέπουμε ότι εξαπλώνεται και σε άλλα μέρη, όπως η Ευρώπη και η

Ρωσία», προσθέτει. Το ανανεωμένο ενδιαφέρον για αυτό το παλιό αλλά εξειδικευμένο προϊόν αντικατοπτρίζει την πίεση που δέχεται η καπνοβιομηχανία, πίεση που την κάνει να αρχίζει να υποψιάζεται πως το μέλλον της ίσως να μην είναι η πώληση τσιγάρων. Στη Δυτική Ευρώπη οι πωλήσεις τσιγάρων έχουν μειωθεί κατά περίπου 30% σε σύγκριση με το 2004 και προβλέπεται να μειω-

θούν ακόμη περισσότερο μέχρι το 2022, σύμφωνα με την εταιρεία αναλύσεων Euromonitor. Η τάση αυτή έχει οδηγήσει σε αγώνα δρόμου μεταξύ των καπνοβιομηχανιών για το ποια θα κερδίσει ηγετική θέση στα εναλλακτικά προϊόντα νέας γενιάς. Αν και τα προϊόντα ατμισματος και τα προϊόντα καπνού που θερμαίνονται αλλά δεν καίγονται έχουν γίνει δημοφιλή, ο καπνός για μάσημα

εξακολουθεί να βρίσκεται στο περιθώριο, συνεισφέροντας μόλις το 2% των πωλήσεων εναλλακτικών προϊόντων της BAT. Το μάρκετινγκ ενός προϊόντος που δεν χρησιμοποιείται συχνά εκτός ΗΠΑ και Σκανδιναβίας είναι δύσκολο, διότι οι καταναλωτές μπερδεύουν συχνά τα διάφορα προϊόντα. Το κοινό στοιχείο τσιγάρων, ατμισματος και καπνού για μάσημα είναι πως όλα περιέχουν νικωτίνη και πως όλα θεωρούνται, σε διαφορετικό βαθμό, επικίνδυνα για την υγεία. Όμως, όπως και στην περίπτωση του ατμισματος, δεν υπάρχει ενιαίο κανονιστικό πλαίσιο, γεγονός που σημαίνει πως ο καπνός για μάσημα είναι διαθέσιμος σε κάποιες αγορές, αλλά απαγορεύεται σε άλλες.

Οι εταιρείες προσπαθούν να προωθήσουν τον καπνό για μάσημα στους διανομητές καταναλωτές τονίζοντας ότι η συνήθεια αυτή προέρχεται από τη Σουηδία και ότι απευθύνεται σε χίπστερ. Αυτό απέχει σημαντικά από την επικρατούσα εντύπωση πως καπνό μασάνε μόνο οι χωριάτες. Ωστόσο το μάσημα καπνού συνοδεύεται από απειλές για την υγεία, σύμφωνα με την αμερικανική υπηρεσία ποτών και τροφίμων, που απαιτεί στα πακέτα να αναγράφεται πως υπάρχει ο κίνδυνος για πρόκληση καρκίνου στο στόματος, ουλίτιδας και απώλειας δοντιών. Η δε Ε.Ε. θεωρεί πως όλα τα προϊόντα ταμπάκου που δεν παράγουν καπνό ενδέχεται να προκαλέσουν καρκίνο και ότι είναι εθιστικά.

Αύξηση της φορολογίας κρέατος συζητεί η Γερμανία

Η αύξηση της φορολόγησής στο κρέας, για να γίνει πιο βιώσιμη η κτηνοτροφία, συζητείται όλο και περισσότερο στη Γερμανία. Περιβαλλοντολόγοι κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τις εκπομπές μεθανίου, που είναι επιζήμιες για το περιβάλλον, αλλά και τις τεράστιες εκτάσεις γης που απαιτούνται για την παραγωγή ζωοτροφών. Σύν τοις άλλοις, η κατανάλωση κρέατος παραμένει υψηλή στον ανεπτυγμένο κόσμο και αυξάνεται στον αναπτυσσόμενο, με την επέκταση της μεσαίας τάξης στην Κίνα και στην Ινδία.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Deutsche Welle, κάθε Γερμανός καταναλώνει κατά μέσον όρο περίπου 60 κιλά κρέας τον χρόνο. Αφενός, περιβαλλοντολόγοι θεωρούν πως είναι υπερβολική η ποσότητα αυτή. Αφετέρου, η μεγάλη κατανάλωση κρέατος θεωρείται επιβλαβής και για την ανθρώπινη υγεία. Το Γερμανικό Ινστιτούτο Διατροφής συμβουλεύει να μην καταναλώνονται ετησίως περισσότερα από 31 κιλά κρέας ανά άτομο. Φιλοζωικές οργανώσεις τονίζουν, επίσης, πως οι χαμηλές τιμές ευνοούν την υπέρμετρη κατανάλωση. Αρκεί να αναλογιστεί κανείς πως το κοτόπουλο στη Γερ-

Για να μειωθεί η κατανάλωση, τόσο για περιβαλλοντικούς λόγους όσο και για λόγους υγείας.

μανία κοστίζει 1,90 ευρώ το κιλό και το κορινό 5,41 ευρώ το κιλό. Ωστόσο, η πρόταση αύξησης του ΦΠΑ από το 7% στο 19% έχει προκαλέσει διαμάχη στον πολιτικό κόσμο της Γερμανίας και έντονο δημόσιο διάλογο.

Την πρόταση αύξησης του ΦΠΑ στο κρέας στηρίζουν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις αλλά και μεμονωμένοι πολιτικοί. Ουσιαστικά συζητείται να μην εξαιρεθεί μόνον το κρέας αλλά και προϊόντα όπως γάλα και αυγά από το καθεστώς του μειωμένου συντελεστή 7% και να υποχρεωθούν στον κανονικό ΦΠΑ που φθάνει το 19%. Η αύξηση του κόστους σε αυτήν την ομάδα τροφίμων μπορεί να αντισταθμιστεί από αντίστοιχη μείωση του φορολογικού συντελεστή σε φρούτα και λαχανικά, λένε οι υποστηρικτές της πρότασης. Η υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης Κλέκνερ επιδοκιμάζει τη συζήτηση

Κάθε Γερμανός καταναλώνει κατά μέσον όρο 60 κιλά κρέας τον χρόνο. Το Γερμανικό Ινστιτούτο Διατροφής συμβουλεύει να μην καταναλώνονται ετησίως περισσότερα από 31 κιλά κρέας ανά άτομο.

αυτή, διότι «αναδεικνύει ότι η προστασία των ζώων δεν μπορεί να έχει μνησενικό κόστος». Από την άλλη πλευρά, κορυφαίοι πολιτικοί των Χριστιανοδημοκρατών (CDU), των Σοσιαλδημοκρατών (SPD) και των Πρασίνων, καθώς και αγρότες και οργανώσεις προστασίας των καταναλωτών, απορρίπτουν την πρόταση αύξησης του ΦΠΑ. Την πλήρη αντι-

θεση του εξέφρασε ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του CDU για θέματα προϋπολογισμού Εκχαρντ, ενώ ο διευθυντής της Κ.Ο. του SPD Σνάνιτερ επισημαίνει σε σημερινή του συνέντευξη ότι «δεν θέλουμε αύξηση του ΦΠΑ, πόσο μάλλον για τρόφιμα». Αντίθετος και ο αρχηγός των Πρασίνων Χάμπεκ, που τονίζει ότι η μεμονωμένη αλλαγή φορολο-

γικών συντελεστών δεν έχει νόημα εάν δεν αποκτήσει όλο το φορολογικό σύστημα ένα περιβαλλοντικό-οικολογικό πρόσημο.

Πιο ανοικτοί στην πρόταση εμφανίζονται μεμονωμένοι βουλευτές των κομμάτων. Ο ειδικός του CDU σε θέματα αγροτικής ανάπτυξης Στέγκεμαν εκτιμά ότι η αύξηση του ΦΠΑ στο κρέας ενδέχεται να είναι «επικοινωνιακή πρόταση», εφόσον όμως «τα πρόσθετα έσοδα διατεθούν στην καλύτερη μεταχείριση των ζώων και στην οικονομική στήριξη των κτηνοτρόφων ώστε να προχωρήσουν στις δέουσες αλλαγές». Υπέρ της αύξησης του ΦΠΑ στο κρέας είναι, επίσης, ο βουλευτής των Πρασίνων Οστεντορφ, που υπογραμμίζει όμως τα χρήματα θα πρέπει να διατεθούν στοχευμένα για την καλύτερη μεταχείριση των ζώων. Η Ομοσπονδία Προστασίας των Ζώων αντιπροτείνει έναν ειδικό «φόρο κρέατος» που θα προορίζεται αποκλειστικά και μόνον για την ενίσχυση των κτηνοτρόφων. Κατά της αύξησης του ΦΠΑ τάσσεται, επίσης, ο Σύνδεσμος Αγρότων διότι, όπως ισχυρίζεται, τα έσοδα δεν θα καταλήξουν στους κτηνοτρόφους που τα έχουν πραγματικά ανάγκη.

Ενισχύονται οι φωνές υπέρ της διάσπασης των τεχνολογικών εταιρειών

Η ισχύς που έχουν συγκεντρώσει οι τεχνολογικοί κολοσσοί στο Διαδίκτυο έχει τεθεί στο μικροσκόπιο των Αρχών και των δύο πλευρών των Ατλαντικού. Επειτα από έρευνες που έχει διενεργήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού της Google ή τους χαμηλούς φόρους που πληρώνει η Apple στο ιρλανδικό δημόσιο, έρχεται η σειρά των ΗΠΑ να επιβάλουν αυστηρότερο πλαίσιο για τη λειτουργία των τεχνολογικών γιγάντων. Το τελευταίο διάστημα διεξάγονται έρευνες από το αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης και την Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου (FTC). Επιπροσθέτως, σειρά ακροάσεων έγινε στη Βουλή των Αντιπροσώπων και στη Γερουσία του αμερικανικού Κογκρέσου. Σύμφωνα με τους New York Times, νομικοί και οικονομολόγοι θεωρούν πως υπάρχουν τέσσερις τρόποι για να δομηθεί κανείς τους ψηφιακούς κολοσσούς, κυρίως τις Apple, Amazon, Facebook και Google. Αυτοί είναι οι ακόλουθοι: η διάσπασή τους σε διαφορετικές εταιρείες, ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων τους ανάλογα με την περίπτωση, η δημιουργία μιας αρχής επιτήρησης για τον τεχνολογικό κλάδο και η υποχρέωση να μοιράζονται αυτές οι εταιρείες τα δεδομένα των

Νομικοί θεωρούν ότι ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων τους είναι ο καλύτερος τρόπος για να ελεγχθούν οι κολοσσοί του Διαδικτύου.

χρηστών τους με μικρότερους ανταγωνιστές έναντι αντιτίμου. Η διάσπαση των τεχνολογικών κολοσσών του Διαδικτύου θεωρείται δραστηριότητα και περιλαμβάνεται στις προτάσεις της Ελίζαμπεθ Γουόρεν, εκ των υποψηφίων για το χρίσμα των Δημοκρατικών στις επόμενες προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ. «Ο κόσμος θα είναι καλύτερος εάν διασπαστούν αυτές οι εταιρείες», σχολιάζει ο Μπάρνι Λιν, υψηλόβαθμο στέλεχος του Ινστιτούτου Ανοικτών Αγορών (Open Markets Institute). Υπό αυτήν την έννοια, η Amazon δεν θα μπορεί να κατέχει δεσπόζουσα θέση στο ηλεκτρονικό εμπόριο και παράλληλα να πωλεί δικά της προϊόντα. Παρομοίως, η Google δεν θα μπορεί να είναι η επικρατέστερη μηχανή αναζήτησης στο Διαδίκτυο και να παρουσιάζεται πρώτη η υπηρεσία της ηλεκτρονικού ε-

Η διάσπαση των τεχνολογικών κολοσσών του Διαδικτύου θεωρείται μια δραστηριότητα και περιλαμβάνεται στις προτάσεις της Ελίζαμπεθ Γουόρεν (φωτ.), μιας εκ των υποψηφίων για το χρίσμα των Δημοκρατικών στις επόμενες προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ.

μπορίου Google Shopping στις αναζητήσεις των χρηστών της. Η πρόταση αυτή παραπέμπει στο σχέδιο που είχε γίνει τη δεκαετία του '90 για τον διαχωρισμό του λειτουργικού συστήματος Windows και των υπολογίσιμων δραστηριοτήτων της Microsoft, που, όμως, δεν εφαρμόστηκε ποτέ. Μερικά αναλυτών τονίζει πως μια τόσο μεγάλη αλλαγή στον τεχνολογικό κλάδο μπορεί να

προκαλέσει απρόβλεπτους κινδύνους για τις εταιρείες και τους μετόχους τους.

Μια δεύτερη λύση θα ήταν ο διαχωρισμός δραστηριοτήτων ανάλογα με κάθε περίπτωση. Παραδειγματος χάριν, η πλατφόρμα κοινωνικής δικτύωσης Facebook θα πρέπει να διαχωριστεί από το αντίστοιχο Instagram και το σύστημα επικοινωνίας WhatsApp. Ένα λεπτομερές

σχέδιο για την υλοποίηση της πρότασης αυτής έχει ήδη κατατεθεί από τον Τημ Γου της Νομικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια, τον Σκοτ Χέμφιλ της Νομικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης και τον Κρις Χατζ, εκ των ιδρυτών της Facebook. Το σχέδιο αυτό έχει ήδη κατατεθεί υπόψη των ομοσπονδιακών και πολιτικών αρχών ανταγωνισμού των ΗΠΑ.

Η δημιουργία μιας Αρχής για την εποπτεία του τεχνολογικού κλάδου συζητείται αρκετά τον τελευταίο καιρό. Μια τέτοια Αρχή θα λειτουργούσε υπό την αιγίδα του υπουργείου Δικαιοσύνης και της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου. Ακόμη ένα ζήτημα που παραμένει σε εκκρεμότητα είναι εάν θα πρέπει να εφαρμοστούν κανόνες που να αναγκάζουν τους τεχνολογικούς κολοσσούς να μοιράζονται τα δεδομένα των χρηστών τους με μικρότερους ανταγωνιστές έναντι αντιτίμου ή ακόμη να δοθεί η δυνατότητα στους ίδιους τους χρήστες να μετακινούν τα δεδομένα τους από τη μια υπηρεσία στην άλλη. «Τα προσωπικά δεδομένα είναι ο άσος στο παιχνίδι που έχουν αυτές οι ψηφιακές πλατφόρμες», σχολιάζει ο Ντάγκλας Μέλαμεντ, καθηγητής στη Νομική Σχολή του Στάνφορντ.

Η Alibaba αναβάλλει τη δημόσια εγγραφή στο Χονγκ Κονγκ

Η κινεζική Alibaba μεταίωσε τη δημόσια εγγραφή στο χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ που ήταν προγραμματισμένη για τα τέλη Αυγούστου, λόγω των αναταραχών και της πολιτικής αστάθειας που επικρατεί εκεί, σύμφωνα με πηγές του πρακτορείου Reuters. Ο κολοσσός ηλεκτρονικού εμπορίου μπορεί να πραγματοποιήσει την εισαγωγή του στο χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ κατά τις αρχές Οκτωβρίου για να αντλήσει 10 με 15 δισ. δολάρια. Όμως, η απόφαση αυτή θα εξαρτηθεί από το εάν θα έχουν εξομαλυνθεί οι εθνολιτικές συνθήκες. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων έντεκα εβδομάδων, η πόλη του Χονγκ Κονγκ βρίσκεται σε κατάσταση αναταραχής λόγω των μαζικών διαδηλώσεων που λαμβάνουν χώρα σε καθημερινή βάση, με τους πολίτες της ημιαυτόνομης περιφέρειας να διαμαρτυρούνται για την εκτεταμένη χρήση αστυνομικής βίας. Αφρομή αποτέλεσε αμφιλεγόμενο νομοσχέδιο που θα άνοιγε το δρόμο για την έκδοση υπόπτων από το Χονγκ Κονγκ στην πειρωτική Κίνα, δημιουργώντας φόβους για τη στοχοποίηση ακτιβιστών και για τη διακύβευση των πολιτικών δικαιωμάτων τους.

Οι συνθήκες αυτές έχουν πολλαπλές επιπτώσεις στην οικονομία του Χονγκ Κονγκ. Μέσα Αυγούστου ανεστάλη προσωρινά η λειτουργία του αεροδρομίου, καθώς πραγματοποιήθηκαν διαδηλώσεις σε αυτό, ενώ ο χρηματιστηριακός δείκτης Hang Seng υποχώρησε την περασμένη εβδομάδα στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων επτά μηνών. Ένα μη-

Λόγω των αναταραχών και της πολιτικής αστάθειας που επικρατεί, σύμφωνα με πηγές του Reuters.

να πριν, η ζυθοποιία Anheuser-Busch InBev μεταίωσε την προγραμματισμένη δημόσια εγγραφή της ασιατικής μονάδας της στο χρηματιστήριο του Χονγκ Κονγκ, ύψους 9,8 δισ. δολαρίων.

Το Πεκίνο, από την πλευρά του, θεωρεί πως ξένες δυνάμεις και ειδικότερα οι ΗΠΑ υποκινούν τις κινητοποιήσεις, κατηγορώντας τους διαδηλωτές πως επιδιώκουν την ανατροπή του συστήματος.

«Δεν θα ήταν φρόνιμο να προχωρήσουμε με τη δημόσια εγγραφή σήμερα ή στο προσεχές μέλλον», σχολίασε μια από τις πηγές του Reuters όσον αφορά την αναβολή της δημόσιας εγγραφής της Alibaba στο Χονγκ Κονγκ. Πρόσθεσε, μάλιστα, πως «είναι βέβαιο πως θα ενοχλούνταν το Πεκίνο εάν προσφερόταν στο Χονγκ Κονγκ ένα τόσο μεγάλο δώρο, δεδομένων των εντάσεων που επικρατούν σε αυτή τη φάση». Εντούτοις, η Alibaba εξακολουθεί να στοχεύει στην εισαγωγή της στο συγκεκριμένο χρηματιστήριο για να διαφοροποιήσει την πρόσβαση της στις αγορές κεφαλαίων. Μια τέτοια κίνηση θα ήταν επωφέλιμη και για το Χονγκ Κονγκ δεδομένου ότι είναι έντονος ο ανταγωνισμός με τα αμερικανικά χρηματιστήρια, ιδιαίτερα στον τομέα των δημόσιων εγγραφών.

SOLID DEVELOPMENT LTD. (In Voluntary Liquidation) Company No. (1584882)

NOTICE is hereby given pursuant to Section 204, subsection (1)(b) of the BVI Business Companies Act, 2004 that the Company is in voluntary liquidation. The voluntary liquidation commenced on 8th August, 2019.

The Liquidator is Loutmila Kyriakou of 27 Michalakopoulou Street, 1st floor, Office FF02, 1075 Nicosia, Cyprus.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Γνωστοποιείται ότι θα πραγματοποιηθεί Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Προστασίας της Ψυχικής Υγείας στις 25.9.2019 και ώρα 18.00, στο ξενοδοχείο ΑΣΤΥ.

Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΣ

Δίδεται ειδοποίηση ότι εμείς οι ΑΣΤΑΚΟΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΑΤΔ από Λάρνακα, ιδιοκτήτες του τεμαχίου με αρ. 248, Φύλλο/Σχέδιο 41/490403, Ενορία Χρυσοπολιτισσα, Οδός Διονυσίου Σολωμού στην περιοχή του δήμου Λάρνακας, θα υποβάλουμε αίτηση στην Πολεοδομική Αρχή Λάρνακας (Δήμος Λάρνακας) για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για ανέγερση οκταόροφης πολυκατοικίας συνολικού ύψους 31.10 μ..

Παραστάσεις κατά της αιτήσεως μπορούν να υποβληθούν προς την Πολεοδομική Αρχή μέσα σε προθεσμία 21 ημερών από την δημοσίευση της ειδοποίησής αυτής.

Η Γερμανία

Η οικονομία της Γερμανίας «οδεύει προς δύσκολη φάση» παραδέχθηκε την περασμένη εβδομάδα η Γερμανίδα καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ, αλλά έσπευσε να υποσχεθεί πως η κυβέρνησή της θα αντιδράσει «αναλόγως με την κατάσταση». «Πρέπει να είμαστε σε θέση να την αντιμετωπίσουμε και θα την αντιμετωπίσουμε», σχολίασε σχετικά ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών Ολαφ Σολτς.

Η ΕΚΤ

Μιλώντας μετά την τελευταία συνεδρίαση της ΕΚΤ στα τέλη Ιουλίου, ο Μάριο Ντράγκι προέτισε τις αγορές για νέο πρόγραμμα αγοράς τίτλων - αναφέροντας πως «το Δ.Σ. έχει αναθέσει σε αρμόδιες επιτροπές να εξετάσουν τις δυνατότητες και τις επιλογές που έχουμε ως προς το μέγεθος και τη σύνθεση ενός ενδεχόμενου νέου προγράμματος αγοράς ομολόγων».

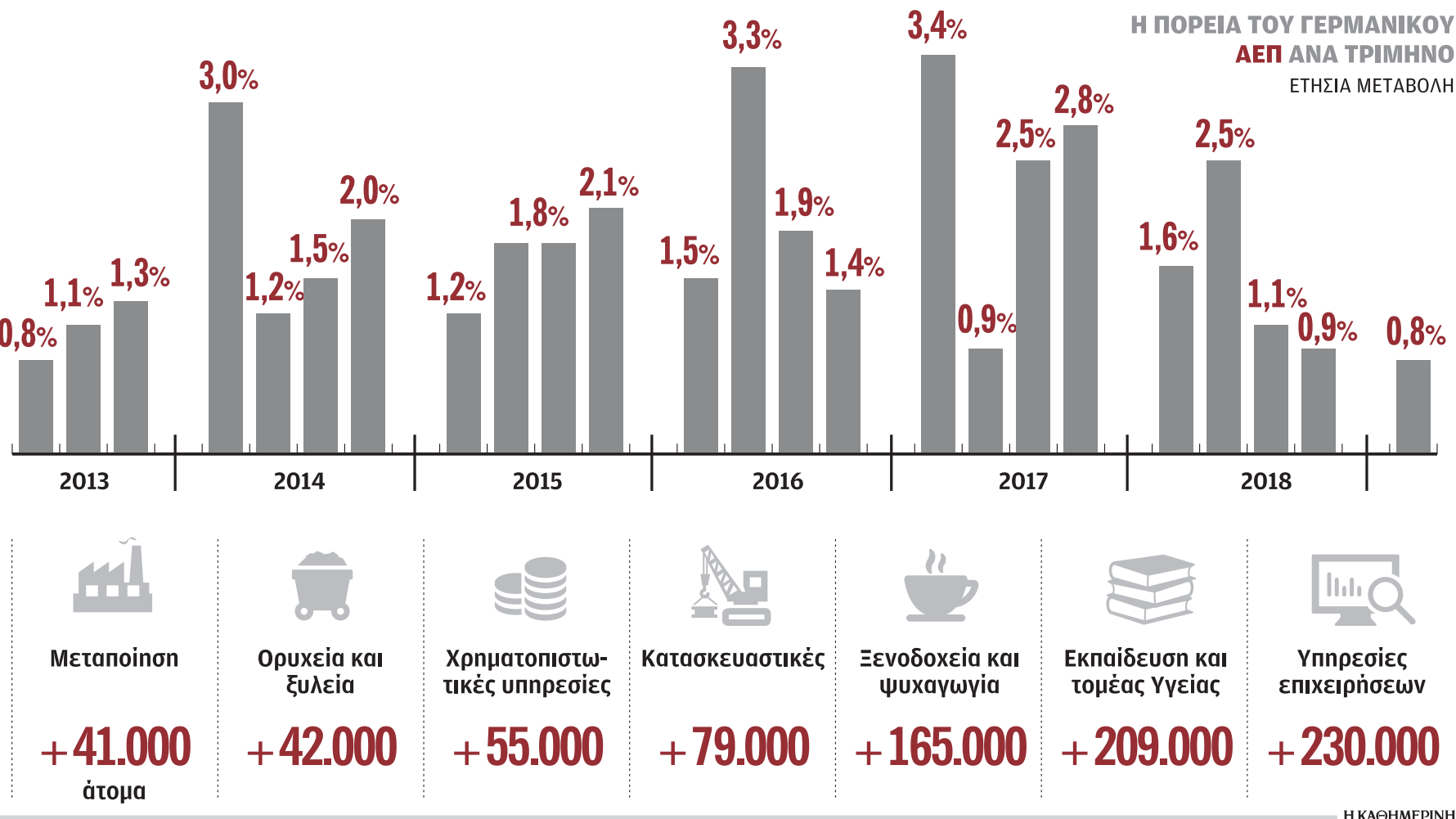
Οι ΗΠΑ

Η αμερικανική οικονομία βρίσκεται σε «ευνοϊκή φάση» αρκέστηκε να δηλώσει στο Τζάκσον Χολ ο επικεφαλής της Federal Reserve Τζερόμ Πάουελ, επιβεβαιώνοντας εν μέρει τη θέση του Αμερικανού προέδρου. Προέθεσε πως η τράπεζα «θα δράσει καταλλήλως» ώστε να διατηρήσει την τρέχουσα ανάπτυξη, χωρίς να διευκρινίσει αν θα μειώσει περαιτέρω το κόστος του δανεισμού.

Η Γερμανία οδεύει σε ύφεση, η αμερικανική οικονομία αντέχει

Βερολίνο και Ουάσιγκτον ετοιμάζονται να λάβουν μέτρα για τη στήριξη της οικονομίας τους. Βρίσκονται όμως σε διαφορετική κατάσταση, καθώς η Γερμανία διολισθαίνει σε ύφεση ενώ η αμερικανική οικονομία απλώς επιβραδύνεται λόγω του εμπορικού πολέμου.

ΣΤΙΣ **ΗΠΑ** ΠΟΛΛΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΕΧΟΥΝ ΠΡΟΧΩΡΗΣΕΙ ΣΕ ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ

ΠΗΓΗ: BLOOMBERG, DOL.GOV

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εκρηκτικό κοκτέιλ στην παγκόσμια οικονομία

Ο εμπορικός πόλεμος ΗΠΑ - Κίνας κλιμακώνεται – Στα πρόθυρα ύφεσης η Γερμανία – Ορατό ένα σκληρό Brexit

Ο σινοαμερικανικός πόλεμος κλιμακώνεται και προσλαμβάνει χροιά γενικευμένου νομισματικού πολέμου, η γερμανική οικονομία βρίσκεται στα πρόθυρα της ύφεσης, η επικείμενη αποχώρηση της Βρετανίας από την Ε.Ε. οδηγείται σε χαοτικό διαζύγιο, η κρίση με το Ιράν σοβεί και εγκυμονεί κινδύνους ευρύτερης ανάφλεξης και δεν αποκλείεται νέα πτώχευση της Αργεντινής. Το εκρηκτικό κοκτέιλ δεν θα μπορούσε να αφήσει αδιάφορους τους πολιτικούς ταγούς ανά τον κόσμο, που τελευταία δίνουν την αίσθηση μιας διακριτικής επιστράτευσης.

Για όσους, όμως, έχουν παρακολουθήσει με τι τρόπο διαχειρίστηκαν οι κυβερνήσεις μεγάλων οικονομιών την προηγούμενη οικονομική κρίση, ορισμένες ειδήσεις των τελευταίων ημερών θα αποτελούν έκπληξη. Οχι βέβαια το γεγονός ότι η Γαλλία κάνει κάποιες δειλές προσπάθειες να τυνώσει την οικονομία της αυξάνοντας τις δαπάνες κατά 17 δισ. ευρώ, όσες επιτρέπουν δηλαδή τα στενά δημοσιονομικά της περιθώρια. Ούτε καν η ιλιγγιώδης αύξηση δαπανών που έχει ανακοινώσει ενόψει Brexit ο εκκεντρικός πρωθυπουργός της Βρετανίας.

Εκπλήττει κατά κύριο λόγο ότι το ανένδοτο Βερολίνο ετοιμάζεται να απαρνηθεί τη γερμανική εμμονή στη δημοσιονομική πειθαρχία καθώς διαπιστώνει ότι η ύφεση βρίσκεται προ των πυλών.

Η συρρίκνωση 0,1%, που σημείωσε η γερμανική οικονομία το δεύτερο τρίμηνο του έτους, και η μείωση της εξωτερικής ζήτησης για γερμανικά προϊόντα, εν μέρει απότοκος του εμπορικού πολέμου, συνδυάστηκαν με την πρόβλεψη της Bundesbank για «υποτονική» ανάπτυξη το τρίτο τρίμηνο και πιθανώς μικρότερη από το δεύτερο τρίμηνο. Η συγκυρία έχει θυρρήσει τη Γερμανία, που έως τώρα κώφευε πεισματικά στις αλληπάλληλες εκλήσεις του ΑΝΤ να εκμεταλλευτεί τα εμπορικά της πλεονάσματα και να επενδύσει στις απηρχαιωμένες υποδομές της, όπως, άλλωστε, και στην επίμονη υπενθύμιση της ΕΚΤ ότι η νομισματική πολιτική έχει περιορισμένες δυνατότητες και η τόνωση της οικονομίας είναι καθήκον των κυβερνήσεων και αποτέλεσμα της σωστής δημοσιονομικής πολιτικής.

Από τα όσα έχουν δηλώσει τις τελευταίες ημέρες ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών

Ολαφ Σολτς και η Άγκελα Μέρκελ προκύπτει πως και πάλι τα ανοίγματα του Βερολίνου δεν θα είναι ιδιαίτερως τολμηρά και μάλλον θα έρθουν αρκετά καθυστερημένα για να αποτρέψουν την ύφεση. Εν ολίγοις, εάν διολισθήσει σε βαθιά ύφεση η γερμανική οικονομία, τότε το Βερολίνο μπορεί να δαπανήσει έως και 50 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 1,5% του γερμανικού ΑΕΠ. Ορισμένοι πολιτικοί παρατηρητές ευελπιστούν μάλιστα πως κάποια στιγμή μπορεί να αμφισβητηθεί ακόμη και το θέσφατο του «φρένου χρέους», που έχει θεσμοθετηθεί στο σύνταγμα της Γερμανίας. Το τελευταίο σχετίζεται με το επίτευγμα της κυβέρνησης Μέρκελ, την αύξηση των δαπανών χωρίς πρόσθετο δανεισμό που έγινε πλέον κανόνας απαράβατος. Είχε έως τώρα τη στήριξη του Σοσιαλιστικού Κόμματος, εταίρου του CDU στον κυβερνητικό συνασπισμό, του φιλικού προς τις επιχειρήσεις κόμματος των Φιλελεύθερων Δημοκρατών, αλλά και του ακροδεξιού κόμματος Εναλλακτική για τη Γερμανία. Βασίστηκε, όμως, στην παρατεταμένη περίοδο ανάπτυξης, ενώ βοηθούσε και η άκρως επεκτατική πολιτική της ΕΚΤ. Οι και-

ροί, όμως, είναι πλέον χαλεποί. Οχι μόνον η αριστερή πτέρυγα των Σοσιαλιστών αλλά και η BDI, η πανίσχυρη ένωση 37 γερμανικών βιομηχανιών, πέζουν να εγκαταλειφθεί ο στόχος του μηδενικού ελλείμματος, εμπνευστός του αρχιτέκτονα της λιτότητας και πρώην υπουργού Οικονομικών Βόλφγκανγκ Σόιμπλε. Την ίδια στιγμή, στην Ουάσιγκτον ο αθυρόστομος ένοικος του Λευκού Οίκου δείχνει έτοιμος να υιοθετήσει πολιτικές τόνωσης της αμερικανικής οικονομίας που αντιβαίνουν στους ισχυρισμούς του περί της αξιοζήλευτης ευημερίας των Αμερικανών καταναλωτών. Διαρροές στον αμερικανικό Τύπο φέρουν τον Ντόναλντ Τραμπ να εξετάζει τη μείωση των εργοδοτικών εισφορών και του φόρου μισθωτών υπηρεσιών, ενώ παράλληλα αναβάλλει τους δασμούς σε κινεζικά προϊόντα, υπό την πίεση, βέβαια, των αμερικανικών επιχειρήσεων. Η αμερικανική οικονομία δεν απειλείται άμεσα από ύφεση, αλλά η ανάπτυξη της επιβραδύνεται, καθώς καταβάλλει το τίμημα του εμπορικού πολέμου που σταδιακά αφήνει το αποτύπωμα του στην οικονομική δραστηριότητα. Η αγορά ομολόγων στις ΗΠΑ

προδίδει, πάντως, την απαισιοδοξία των επενδυτών για το εγγύς μέλλον.

Πυκνώνουν, άλλωστε, οι προειδοποιήσεις για τις επιπτώσεις που έχουν οι επιλογές του Ντόναλντ Τραμπ στην οικονομία της υπερδύναμης. Ενώ το επιτελείο του Λευκού Οίκου εξετάζει μέτρα για να αποτρέψει την περαιτέρω επιβράδυνση, έκθεση της Επιτροπής Δημοσιονομικών του Κογκρέσου αναφέρει πως η πολιτική του Αμερικανού προέδρου από τον Ιανουάριο του περασμένου έτους και μετά έχει διευρύνει το δημοσιονομικό έλλειμμα των ΗΠΑ, που βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο από το 2012 και οδηγεί σε ανοδική πορεία του χρέος. Παράλληλα έχει αφαιρέσει 0,3% από τον ρυθμό ανάπτυξης της και 0,4% από το μέσο εισόδημα των αμερικανικών νοικοκυριών. Και βέβαια ο ίδιος ο Τραμπ, με το βλέμμα στις προεδρικές εκλογές του επόμενου έτους προσπαθεί να διασφαλίσει την επανεκλογή του και επιμένει ότι η αμερικανική οικονομία οδεύει καλώς και οι καταναλωτές δαπανούν. Δεν σταματά, πάντως, να πιέζει την ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ να προχωρήσει σε περαιτέρω χαλάρωση της νομισματικής της πολιτικής.

Οι αγορές περιμένουν να πάρουν ξανά τα όπλα τους οι κεντρικοί τραπεζίτες

Μολονότι οι πολιτικές ηγεσίες μελετούν με ποιον τρόπο μπορούν να στηρίξουν τις οικονομίες τους, οι αγορές περιμένουν και πάλι από τους κεντρικούς τραπεζίτες να αναλάβουν στρατηγικό ρόλο ανάλογο ίσως εκείνου που επιωρίστηκαν στην αντιμετώπιση της προηγούμενης κρίσης. Τότε κάλυψαν τα κενά των πολιτικών ηγεσιών και τώρα ενδέχεται να επιστρατευθούν ξανά το οπλοστάσιό τους για να αποτρέψουν την ύφεση. Ενα οπλοστάσιο, όμως, περιορισμένο και ενδεχομένως λιγότερο αποτελεσματικό από εκείνο με το οποίο αντιμετώπισαν την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση της διετίας 2008-2009, την κρίση χρέους και τη συνεπα-

κόλουθη ύφεση. Ωστόσο, στη διάρκεια της εβδομάδας, όταν συναντήθηκαν οι επικεφαλής των σημαντικότερων κεντρικών τραπεζών στο ετήσιο συμπόσιο της Federal Reserve στο πολυτελές θέρετρο του Τζάκσον Χολ, οι αγορές είχαν στραμμένο το βλέμμα στην ομιλία του επικεφαλής της Fed Τζερόμ Πάουελ. Το ζήτημένο ήταν κάποια ένδειξη περί του τι πρόκειται να πράξει η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ στο εγγύς μέλλον. Αν, δηλαδή, θα ενδώσει στις επίμονες πιέσεις του Ντόναλντ Τραμπ για περαιτέρω μειώσεις στο κόστος δανεισμού ή θα τηρήσει στάση αναμονής εκτιμώντας, πάντα, τις εξελίξεις στην οικονομία. Ο Πάουελ αρκέστηκε να

τονίσει πως η αμερικανική οικονομία βρίσκεται σε «ευνοϊκή φάση» και υποσχέθηκε ότι η Fed θα πράξει τα δέοντα για να διατηρήσει την τρέχουσα ανάπτυξη. Αφησε δηλαδή ανοικτό το ενδεχόμενο να μειώσει ξανά τα επιτόκια του δολαρίου αν το υπαγορεύσουν αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία. Κάθε άλλο, όμως, παρά υποσχέθηκε μειώσεις επιτοκίων. Παραδέχθηκε μόνον πως η υπερδύναμη υφίσταται κάποιες παρενέργειες του εμπορικού πολέμου αλλά «οδεύει καλώς». Οι δηλώσεις του δεν προωθούνται περαιτέρω μειώσεις των επιτοκίων του δολαρίου πέραν εκείνης που αποφάσισε η Fed τον Ιούλιο για πρώτη φορά ύστερα από μια δεκαετία. Προφανώς

απογοήτευσε, έτσι, τόσο τις αγορές όσο τον Αμερικανό πρόεδρο, που έσπευσε να αναρρωτηθεί σε tweet του «αν ο μεγαλύτερος εχθρός της Αμερικής είναι ο Πάουελ ή ο Κινέζος πρόεδρος Σι».

Ο πραγματικός αντίπαλος του Τραμπ, η Κίνα, αντιμέτωπη με την επιβράδυνση της ανάπτυξης της και τον αντίκτυπο των δασμών, προχώρησε προ ημερών σε μεταρρύθμιση του σύνθετου συστήματος επιτοκίων του γουάν. Η μεταρρύθμιση έχει, πάντως, ως αποτέλεσμα να μειωθεί το κόστος του δανεισμού για τις μεγάλες επιχειρήσεις της. Σε ό,τι αφορά τον επικεφαλής της ΕΚΤ Μάριο Ντράγκι, η κατάσταση μοιάζει με ολική επαναφορά σε

ένα πολύ πρόσφατο παρελθόν που μάλλον θα ήθελε να έχει αφήσει πίσω του. Τον Δεκέμβριο, ανακοίνωσε πανηγυρικά ότι έληξε το πολυσυζητημένο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, που τόσο επικρίθηκε από τη Γερμανία. Δεν θα φανταζόταν ότι περίπου έξι μήνες αργότερα, μόλις τον περασμένο μήνα δηλαδή, θα τον ανάγκαζαν οι εξελίξεις να προετοιμάσει τις αγορές όχι μόνον για μείωση των επιτοκίων του ευρώ βαθύτερα σε αρνητικό έδαφος, αλλά και για νέο πρόγραμμα. Τον Σεπτέμβριο αναμένεται, έτσι, να ανακοινώσει στις αγορές «ισχυρό» πρόγραμμα, όπως επιβεβαίωσε προ ημερών ο Ολί Ρεν, μέλος του Δ.Σ. της ΕΚΤ.

Σε ηλεκτρισμένο κλίμα η σύνοδος των επτά μεγαλύτερων οικονομιών στη Γαλλία

Εν μέσω της κλιμάκωσης του σινοαμερικανικού εμπορικού πολέμου και της αστάθειας στις αγορές, που εντείνει τις πιέσεις σε πολιτικούς και κεντρικούς τραπεζίτες, πραγματοποιείται στην πόλη Μπαριτζ της Γαλλίας η σύνοδος του G7. Παρά τις αντιπαραθέσεις που έχουν ήδη απασχολήσει τη σύνοδο γύρω από την επαναφορά της Ρωσίας στη λίσχη των 7, σίγουρα έχει βρεθεί στο επίκεντρο των συνομιλιών ο αντίκτυπος του εμπορικού πολέμου στην παγκόσμια οικονομία.

Με δεδομένες τις εντάσεις που είχαν προηγηθεί την Παρασκευή ανάμεσα στον Αμερικανό πρόεδρο και στον κεντρικό τραπεζίτη του και είχαν θυμίσει για μία ακόμη φορά τον απρόβλεπτο χαρακτήρα του Ντόναλντ Τραμπ, οι συμμετέχοντες είχαν κάθε λόγο να αναρωτηθούν μήπως ο απρόβλεπτος πρόεδρος των ΗΠΑ θα τινάξει τη συνάντηση στον αέρα, όπως είχε κάνει πέρυσι. Τότε υπονόμεισε τις προσπάθειες για κοινή θέση εγκαταλείποντας πρόωρα τη συνάντηση και αρνούμενος

Για πρώτη φορά από το 1975 δεν αναμένεται να εκδοθεί κοινό ανακοινωθέν στη σύνοδο του G7.

να προσυπογράψει το κοινό ανακοινωθέν. Φέτος τα πράγματα είναι ακόμη πιο δύσκολα, καθώς οι χώρες μέλη του G7 δειχνουν να μην μπορούν να αντιμετωπίσουν

Οι συμμετέχοντες στο G7 φοβούνται μήπως ο Ντόναλντ Τραμπ τινάξει τη συνάντηση στον αέρα, όπως είχε κάνει πέρυσι.

τον απρόβλεπτο πρόεδρο της υπερδύναμης και να αδυνατούν να συμφωνήσουν σε κοινή θέση. Μέχρι τη στιγμή που συντασσόταν το παρόν κείμενο, φαινόταν πως η φετινή διοργάνωση θα παρουσίαζε μια άλλη πρωτοτυπία. Για πρώτη φορά από το 1975 οπότε άρχισαν να συγκαλούνται οι συναντήσεις των επτά μεγαλύτερων οικονομιών του κόσμου, δεν αναμένεται να εκδοθεί κοινό ανακοινωθέν. Ο λόγος δεν είναι άλλος από την πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ, που έχει προκαλέσει ρήγμα

ανάμεσα στις προηγμένες οικονομίες-μέλη του G7. Μιλώντας στο Reuters, στέλεχος της ιαπωνικής κυβέρνησης τόνισε πόσο «δύσκολο είναι να διαμνύσει το G7 κοινή θέση στον υπόλοιπο κόσμο», επιβεβαιώνοντας ρεπορτάζ του κρατικού ραδιοφωνικού σταθμού της Ιαπωνίας. Εκτός των άλλων, η επίτευξη κοινής θέσης είναι εξαιρετικά δύσκολη όταν η Γαλλία προωθεί την ιδέα της για ενιαία φορολόγηση των τεχνολογικών κολοσσών, που είναι όλες αμερικανικές επιχειρήσεις.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

Προς συμφωνία Δημοκρατικοί και 5 Αστέρια

Υστερα από 20 ημέρες, λήγει απόψε η κυβερνητική κρίση στην Ιταλία

ΡΩΜΗ. Την εικοστή ημέρα (μετά το ξέσπασμα της ιταλικής κυβερνητικής κρίσης) εγένετο φως – μάλλον. Η ψυχρότητα μεταξύ των δύο πιθανών κυβερνητικών εταίρων, του Κινήματος 5 Αστέρων και του Δημοκρατικού Κόμματος, έδωσε χθες τη θέση της σε αισιόδοξες δηλώσεις περί «εποικοδομητικών συνομιλιών», που έγιναν «σε καλό κλίμα» και προχώρησαν στην επεξεργασία κοινού προγράμματος».

Απομένει η πολυαναμενόμενη δήλωση του προέδρου Ματαρέλα για το αν υπάρχει ή όχι πολιτικός «γάμος».

Ο δεύτερος γύρος διαβουλεύσεων του προέδρου Ματαρέλα με τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας ξεκίνησε χθες και λήγει απόψε με την πολυαναμενόμενη δήλωση του προέδρου για το αν υπάρχει ή όχι κυβερνητική συμφωνία.

Το Δημοκρατικό Κόμμα φαίνεται ότι αποδέχεται την παραμονή στην πρωθυπουργία του Τζουζέπε Κόντε, ο οποίος χθες έλαβε στήριξη ακόμη και από τον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ.

«Φαίνεται ότι τα πράγματα πηγαίνουν καλά για τον άξιο σεβασμού πρωθυπουργό της Ιταλίας Τζουζέπε (sic) Κόντε, που εκπροσώπησε πολύ καλά την Ιταλία στο G7», έγραψε ο Αμερικανός πρόεδρος. «Αγαπάει πολύ τη χώρα του και συνεργάζεται καλά με τις ΗΠΑ. Ένας άνθρωπος με μεγάλο ταλέντο, για τον οποίο ελπίζουμε να παραμείνει πρωθυπουργός».

Η δήλωση του Ντόναλντ Τραμπ πρέπει να εξελιφθεί ως μαχαίρι από τον απερχόμενο υπουργό Εσωτερικών Ματέο Σαλβίνι, ο οποίος είχε πρόσφατα μεταβεί στις ΗΠΑ, προβαλλόμενος ως ο πιο πιστός σύμμαχος της Ουάσινγκτον, σε μια κυβέρνηση που έχει κάνει ανοίγματα προς την Κίνα. Ο Σαλβίνι προξένησε την κυβερνητική κρίση προκειμένου να ανέλθει στην πρωθυπουργία, αλλά αν ευδοκηθούν οι συνομιλίες 5 Αστέρων και Δημοκρατικού κόμματος, θα μείνει εκτός νυμφώνος.

Τα σχόλια του Τύπου

Σύμφωνα με τον σχολιαστή της εφημερίδας Repubblica Στέφανο Φόλι, το ερώτημα σε ποιες βάσεις θα τεθεί η νέα κυβέρνηση δεν έχει απασχολήσει επαρκώς τους εκπροσώπους των δύο κομμάτων. «Είναι βέβαιο ότι κανείς δεν έχασε τον ύπνο του για να καθορίσει το πρόγραμμα του συνασπισμού που γεννιέται. Επικεντρώθηκαν, αντιθέτως, στα ονόματα, όπως συμβαίνει πάντα όταν το πραγματικό ζητούμενο είναι η κατανομή της εξουσίας», σχολίασε ο Φόλι.

Ντόναλντ Τραμπ, Εμανουέλ Μακρόν και Τζουζέπε Κόντε στη σύνοδο του G7 στο Μπιαρίτζ. Ο Τραμπ στήριξε τον Κόντε.

νιέται. Επικεντρώθηκαν, αντιθέτως, στα ονόματα, όπως συμβαίνει πάντα όταν το πραγματικό ζητούμενο είναι η κατανομή της εξουσίας», σχολίασε ο Φόλι.

«Το Κίνημα 5 Αστέρων πρέπει να πείσει τους ψηφοφόρους του ότι η αλλαγή που υλοποιεί με τις ψήφους τους συνίσταται στο να επαναφέρει στην κυβέρ-

νηση αυτούς που κυβερνούσαν έως το 2018», έγραψε ο οικονομολόγος και πολιτικός σχολιαστής Μάσιμο ντ' Αντονι. «Το Δημοκρατικό Κόμμα πρέπει να εξηγήσει στους δικούς του ψηφοφόρους ότι κατά βάθος μπορεί να κυβερνήσει με αυτούς που χαρακτηρίζει ανίκανους. Καλή τύχη».

REUTERS, A.P.

Ναυάγιο με πέντε νεκρούς και σαράντα αγνοούμενους

ΡΩΜΗ. Τis σορούς τεσσάρων ενήλικων και ενός παιδιού περισυνέλεξε χθες το μεσημέρι η λιβυκή ακτοφυλακή σε ναυάγιο στα ανοικτά της πόλης Χομς της Λιβύης, ενώ τουλάχιστον 40 άτομα εξακολουθούν να αγνοούνται.

«Όταν μας τηλεφώνησαν, ήταν εξαιρετικά ταραγμένοι, έκλαιγαν και φώναζαν λέγοντας ότι κάποιος είχαν ήδη πεθάνει», ανέφερε η ομάδα υποστήριξης όσων διασχίζουν τη Μεσόγειο, Alarm Phone. Εκπρόσωπος της λιβυκής ακτοφυλακής δήλωσε ότι τα σκάφη της διέσωσαν 65 πρόσφυγες και μετανάστες, κυρίως σουδανικής υπηκοότητας, ενώ συνεχίζεται η αναζήτηση των περίπου 40 αγνοούμενων. Παράλληλα, το σκάφος «Eleonore» της ανθρωπιστικής οργάνωσης Lifeline, που μεταφέρει τους 100 διασωθέντες άλλου ναυαγίου, κατευθύνεται προς το ιταλικό νησί Λαμπεντούζα. Οι υπουργοί Άμυνας και Υποδομών της Ιταλίας, Ελιζαμπέτα Τρέντα και Ντανίλο Τονινέλι, που προέρχονται από το Κίνημα 5 Αστέρων, συνυπέγραψαν το διάταγμα για τον αποκλεισμό του «Eleonore» από τα ιταλικά λιμάνια, το οποίο συνέταξε ο υπουργός Εσωτερικών Ματέο Σαλβίνι.

Ήταν ένα πιασγύρισμα για τους υπουργούς των 5 Αστέρων, οι οποίοι στο προηγούμενο ανάλογο περιστατικό, τον Δεκαπενταύγουστο, είχαν αρνηθεί να υπογράψουν, για ανθρωπιστικούς λόγους. Παρατηρητές θεωρούν ότι ακόμη και αυτές οι υπογραφές μπορεί να ήταν κομμάτι του σκληρού παζαριού που παίζεται γύρω από τον σχηματισμό νέας κυβερνητικής πλειοψηφίας, καθώς τα 5 Αστέρια ήθελαν με έμπρακτο τρόπο να δείξουν στο Δημοκρατικό Κόμμα ότι,

Χομς, Λιβύη. Ένα δρόμο χωρίς τέλος, αυτή τη φορά με θύματα κυρίως σουδανικής υπηκοότητας.

Σκάφη της λιβυκής ακτοφυλακής διέσωσαν 65 πρόσφυγες και μετανάστες ανοικτά της πόλης Χομς.

αν δεν κάνει αρκετές παραχωρήσεις, μπορούν να συνεχίσουν να συγκεντρώνουν με τον Σαλβίνι. Ομως, στον παροξυσμό του πολιτικού παιχνιδιού, είναι εύκολο να ξεχαστεί ότι τα «πλέον» είναι άνθρωποι.

REUTERS, A.P.

Συγκατάθεση βουλευτών ζητεί ο Τζέρεμι Κόρμπιν

ΛΟΝΔΙΝΟ. Τη συγκατάθεση βουλευτών των Συντηρητικών και των Ελευθέρων Δημοκρατών που έχουν ψηφίσει εναντίον του σκληρού Brexit ζητεί ο επικεφαλής των Εργατικών, Τζέρεμι Κόρμπιν, προκειμένου να εμποδίσει την πορεία προς την άτακτη έξοδο με κοινοβουλευτικά μέσα. Ο Βρετανός πρωθυπουργός, Μπόρις Τζόνσον, έχει δηλώσει ότι οι διαπραγματεύσεις με την Ε.Ε. θα κριθούν

Προκειμένου να εμποδίσει την πορεία προς την άτακτη έξοδο με κοινοβουλευτικά μέσα.

«στο νήμα», προοπτική την οποία η κοινοβουλευτική πλειοψηφία θεωρεί υπερβολικά ριψοκίνδυνη.

Το ερώτημα που μένει να απαντηθεί είναι αν αυτή η κοινοβουλευτική πλειοψηφία, που αποτελείται από βουλευτές διαφόρων κομμάτων, θα μπορέσει να

Ο επικεφαλής του κόμματος Brexit Νάιτζελ Φάρτζας κεί πολιτική πίεση στο Συντηρητικό Κόμμα.

λειτουργήσει συντεταγμένα, παρακάμπτοντας κομματικές σκοπιμότητες και προσωπικές αντιπάθειες, ή αν ο πρωθυπουργός Τζόνσον θα κατορθώσει να

επιβάλει τη δική του ερμηνεία για το δημοψήφισμα του 2016, σύμφωνα με την οποία Brexit σημαίνει έξοδο ακόμη και χωρίς συμφωνία.

REUTERS, A.P.

Στους ώμους του Τζόνσον εναπέθεσε την ευθύνη για ένα πιθανό άτακτο Brexit ο πρόεδρος της Κομισιόν, Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ, δηλώνοντας ότι «η εξέλιξη αυτή δεν θα γίνει με πρωτοβουλία της Ε.Ε.». Η Βρετανία θα εξέλθει από την Ε.Ε. χωρίς συμφωνία στις 31 Οκτωβρίου, εκτός αν σημειωθεί μία από τις παρακάτω τρεις εξελίξεις: Πρώτον, το Κοινοβούλιο να υποχρεώσει την κυβέρνηση να ζητήσει παράταση, μεταθέτοντας την ημερομηνία εξόδου, όπως ήδη μετατέθηκε η αρχική ημερομηνία της 31ης Μαρτίου 2019. Δεύτερον, να προκληθούν βουλευτικές εκλογές πριν από τις 31 Οκτωβρίου και οι νικητές να μην είναι οι Συντηρητικοί του Μπόρις Τζόνσον. Τρίτον, η Βρετανία και η Ε.Ε. να καταλήξουν σε αμοιβαίως αποδεκτή συμφωνία.

Η Βρετανία έχει διατυπώσει προτάσεις για τη διευθέτηση του ακανθώδους ζητήματος των ιρλανδικών συνόρων, οι οποίες όμως χαρακτηρίστηκαν χθες «ανεπαρκείς» από τον πρωθυπουργό της Ιρλανδίας, Λίο Βαραντάρκ.

Τα δεινά που υπέστησαν από τον Επισταίν διηγούνται τα θύματά του

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Θύματα του δισεκατομμυριούχου Τζέφρι Επισταίν που υποστηρίζουν ότι υπέστησαν σεξουαλική κακοποίηση στα χέρια του εμφανίσθηκαν την Τρίτη ενώπιον δικαστηρίου του Μανχάταν, τρεις εβδομάδες μετά την αυτοκτονία του δράστη, ο οποίος αντιμετώπιζε σωρεία κατηγοριών για βιασμούς και μιστροπεία. Ομοσπονδιακοί εισαγγελέεις αναμενόταν, όμως, να προτείνουν την αρχειοθέτηση της υπόθεσης μετά τον θάνατο του Επισταίν.

Παρότι η πρόταση της εισαγγελίας για αρχειοθέτηση της υπόθεσης είναι αναμενόμενη, ο ομοσπονδιακός δικαστής Ρίτσαρντ Μπέρμαν προγραμματίσει ακρόαση για το θέμα, στην οποία συμμετείχαν πολλά θύματα του Επισταίν που θέλησαν να καταθέσουν τις εμπειρίες

τους. Ο Επισταίν, που υπήρξε φίλος του προέδρου Τραμπ και του πρώην προέδρου Μπιλ Κλίντον, συνελήφθη στις 6 Ιουλίου και δήλωσε αθώος σε κατηγορίες σεξουαλικής κακοποίησης δεκάδων ανήλικων κοριτσιών. Ο 66χρονος χρηματιστής βρέθηκε νεκρός στις 10 Αυγούστου στο κελί του, σε φυλακή του Μανχάταν, ενώ ο ιατροδικαστής αποφάνθηκε ότι είχε αυτοκτονήσει, αφού κρεμάστηκε με τα ρούχα του.

Στο μεταξύ, την υπόθεση Επισταίν θα χειριστεί και η γαλλική Δικαιοσύνη, με τον εισαγγελέα του Παρισιού Ρεμί Χαίτς να ανακοινώνει στις αρχές της εβδομάδας την έναρξη δικαστικής έρευνας για «βιασμό και σεξουαλική κακοποίηση ανηλικών», καθώς και για «σύσταση και συμμορία». Ο Επισταίν ήταν ιδιοκτήτης

Σκίτσος που απεικονίζει την απαγγελία κατηγοριών εναντίον του Επισταίν, στα τέλη Ιουλίου, στη Νέα Υόρκη.

πολυτελούς κατοικίας στη λεωφόρο Φος, στο κέντρο του Παρισιού. Πολλές γυναίκες διηγήθηκαν τους τελευταίους μήνες ότι τις «στρατολόγησε» όσο ήταν ακόμη ανήλικες. Στις γυναίκες αυτές είχε προταθεί να κάνουν μαζάζ στον Επισταίν, προτού πέσουν θύματα βιασμού. Μετά την ολοκλήρωση του αδικήματος, ο Επισταίν πρότεινε σημαντικά χρηματικά ποσά στα θύματά του, εξαγοράζοντας τη σιωπή τους.

Τα δύο πρόσωπα-κλειδιά

Η γαλλική έρευνα εστιάζει σε δύο πρόσωπα. Την Γκιζλέν Μάξουελ, πρώην σύντροφο του Επισταίν και κόρη του Βρετανού μεγιστάνα των ΜΜΕ Ρόμπερτ Μάξουελ, η οποία θεωρείται ότι είχε αναλάβει ρόλο «προαγωγού» των ανήλικων κορι-

τσιών που εντόπιζε για λογαριασμό του δράστη. Δεύτερο «πρόσωπο ενδιαφέροντος» είναι ο Ζαν-Λικ Μπρουνέλ, ιδρυτής της εταιρείας μοντέλων «Καρίν Μόντελς». Ο Μπρουνέλ, που είχε μετακομίσει στη Νέα Υόρκη στις αρχές της δεκαετίας του 2000, γνώριζε νεαρά κορίτσια στον Επισταίν, φροντίζοντας να προέρχονται από φτωχές χώρες του κόσμου.

Σε κατάθεσή της ενώπιον της αμερικανικής Δικαιοσύνης, η πρώην βοηθός του Μπρουνέλ, Βιρτζίνια Ρόμπερτς αποκάλυψε ότι έγινε μάρτυρας «δεκάδων βιασμών νεαρών κοριτσιών» από τον Επισταίν στη Νέα Υόρκη, στο Παρίσι και στον Νότο της Γαλλίας. Ο Μπρουνέλ αρνείται κάθε συμμετοχή στους βιασμούς και στη «στρατολόγηση» νεαρών κοριτσιών.

REUTERS

Μαζί στην ανάπτυξη της επιχείρησής σας

• Επιχειρηματικά Δάνεια
• Χρηματοδότηση Έργων

• Χρηματοδότηση Εμπορίου
• Ψηφιακή Τραπεζική

• Υπηρεσίες Αποδοχής Καρτών
• Καταθέσεις

800 00 722 | www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμαθούνας 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Οικονομία και προσφυγικό σε πρώτο πλάνο

Η Αθήνα χαμηλώνει τους τόνους για τα πρωτογενή πλεονάσματα ενόψει της συνάντησης Μπτισσάκη - Μέρκελ στο Βερολίνο

Της **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΙΑΣ ΠΕΛΩΝΗ**

Τη μόνη φορά που ο Κυριάκος Μπτισσάκνς συνάντησε την Αγκελα Μέρκελ στο Βερολίνο ήταν τον Φεβρουάριο του 2017 στο «στρατηγείο» του CDU. Εκτοτε υπήρξαν πολλές επαφές, τόσο στις συνόδους του ΕΛΚ όσο και τον περασμένο Φεβρουάριο, κατά την επίσκεψη της καγκελαρίου στην Αθήνα. Η πολιτική σημασία της αυριανής συνάντησης του πρωθυπουργού με την κ. Μέρκελ είναι προφανής, αλλά η κυβέρνηση κρατάει χαμηλούς τόνους σε ό,τι αφορά τον στρατηγικό στόχο της για μείωση των πλεονασμάτων, προτάσσοντας στην ατζέντα τις μεταρρυθμίσεις με στόχο την αποκατάσταση της αξιοπιστίας, το μεταναστευτικό και τις επενδύσεις.

Διά στόματος του κυβερνητικού εκπροσώπου, Στέλιου Πέτσα, βασική επιδίωξη του πρώτου κύκλου υψηλών ευρωπαϊκών επαφών του πρωθυπουργού είναι η αποκατάσταση της αξιοπιστίας και της εικόνας της χώρας, προς την οποία, άλλωστε, συνηγορούν τόσο η πλήρης άρση των capital controls όσο και τα ιστορικά χαμηλά που σημειώνουν οι αποδόσεις των ελληνικών ομολόγων. Στο παρασκήνιο, ωστόσο, η κύρια συζήτηση είναι η έμμεση μείωση του πλεονάματος μέσω της αλλαγής του μηχανισμού που θα επιτρέψει τον υπολογισμό των κερδών των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών από τα ελληνικά ομόλογα στα έσοδα του

Η κυβέρνηση επιδιώκει αλλαγή του μηχανισμού που θα επιτρέψει τον υπολογισμό των κερδών των ευρωπαϊκών κεντρικών τραπεζών από τα ελληνικά ομόλογα στα έσοδα του προϋπολογισμού.

προϋπολογισμού το 2020, εξίσωση που ισοδυναμεί με μείωση του πλεονάσματος κατά 0,6%. Παρόλο που ο κ. Μπτισσάκνς δεν αναφέρεται δημοσίως σε αυτό, στόχευση της κυβέρνησης είναι να κλείσει τη σχετική διαπραγμάτευση πριν από το τέλος του χρόνου. «Όλες οι τεχνικές που μπορεί να βοηθήσουν στη μείωση του στόχου των πλεονασμάτων είναι ευπρόσδεκτες», ήταν η σχετική αποστοροφή του κ. Πέτσα, ο οποίος αρνήθηκε μιν να επιβεβαιώσει ότι θα γίνει τέτοια συζήτηση με τον Γερμανό αντικαγκελάριο και υπουργό Οικονομικών Ολαφ Σολτς –τον οποίο επίσης θα συναντήσει ο κ. Μπτισσάκνς–, πρόσθεσε, ωστόσο, ότι όλες οι πιυκές θα συζητηθούν και στη συνάντηση στο Βερολίνο, αλλά και στις διμερείς και διεθνείς επαφές με άλλες χώρες μέχρι την κατάρτιση του προϋπολογισμού του 2020.

Η κυβέρνηση κρατάει χαμηλά το ζή-

Ο κ. Μπτισσάκνς συνομιλεί με την κ. Μέρκελ στις εργασίες του ΕΛΚ, στις Βρυξέλλες.

τημα για ευνόητους λόγους, αλλά και επειδή η κ. Μέρκελ βρίσκεται ενόψει τριών σημαντικών τοπικών εκλογικών αναμετρήσεων. Εξάλλου, παγίως η Γερμανίδα

καγκελάριος παρέπεμπε τα οικονομικά θέματα στο Eurogroup ή στους θεσμούς. Πάντως, η κ. Μέρκελ, σχολιάζοντας την πολιτική αλλαγή στην Ελλάδα, είχε «κλεί-

σει το μάτι» στη νέα κυβέρνηση σχολιάζοντας θετικά το πρόγραμμα Μπτισσάκνς και δηλώνοντας ότι περιμένει να δει τι θα κάνει. Θετικά είχε αντιμετωπίσει το

πρόγραμμα του σημερινού πρωθυπουργού και κυρίως τις ιδέες για γερμανικές επενδύσεις στην Ελλάδα και στο τετ α τετ που είχαν τον περασμένο Φεβρουάριο στην Αθήνα. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η κυβέρνηση προαναγγέλλει ως ένα από τα βασικά θέματα στην ατζέντα τις επενδύσεις και δη στον τομέα της ενέργειας. Το μεταναστευτικό είναι επίσης βασικό θέμα στην ατζέντα, καθώς η κυβέρνηση δεν κρύβει την ανησυχία της για τις αυξημένες ροές, ενώ πρόβλημα παραμένουν, όπως παραδέχθηκε ο κ. Πέτσας, οι επιστροφές όσων δεν δικαιούνται άσυλο και η ανακατανομή όσων δικαιούνται, σε κοινό ευρωπαϊκό πλαίσιο και μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών. Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο, ότι πλην του κ. Πέτσα και του Χρήστου Σταϊκούρα, τον κ. Μπτισσάκνς θα συνοδεύσει στο Βερολίνο και ο Γιώργος Κουμουτσάκος. Συζήτηση δεν πρέπει να αποκλείεται και για τα δυτικά Βαλκάνια, παρότι το 90% της ατζέντας είναι επικεντρωμένο στην οικονομία.

Υπενθυμίζεται πως ο κ. Μπτισσάκνς έχει διαμνύσει ήδη κατά την ψήφιση της συμφωνίας των Πρεσπών ότι η συμφωνία δεσμεύει τη χώρα και δεν νοείται ακύρωσή της, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα ότι διατηρεί το δικαίωμα άσκησης «βέτο» κατά το άνοιγμα και το κλείσιμο των ενταξιακών κεφαλαίων της γεγονικής χώρας, και αναμένεται να επαναλάβει τις σχετικές διαβεβαιώσεις.

«Οικοδοσποινα» για 5 πρωθυπουργούς στην καγκελαρία

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Το 2005 ο Κυριάκος Μπτισσάκνς ήταν 37 ετών, νεοεκλεγείς βουλευτής της Β' Αθηνών μόλις ένα χρόνο πριν, στις εκλογές του 2004. Την ίδια χρονιά, η Αγκελα Μέρκελ εκλεγόταν καγκελάριος της πιο ισχυρής χώρας της Ευρώζωνης, θέση που κατέχει ακόμα 14 χρόνια μετά. Αύριο στο Βερολίνο οι δυο τους θα συναντηθούν για πρώτη φορά, με τον Κυριάκο Μπτισσάκνς να έχει την ιδιότητα του πρωθυπουργού της Ελλάδας και την Αγκελα Μέρκελ να υποδέχεται στην καγκελαρία τον πέμπτο Έλληνα πρωθυπουργό, ενώ έχει συναντηθεί και με ένα ακόμα, τον Λουκά Παπαδήμο, στις Βρυξέλλες. Οι σχέσεις της ισχυρής κυρίας της Γερμανίας με τους πρώην πρωθυπουργούς πέρασαν από ολόκληρο το φάσμα, καθώς υπήρξαν από αγαστές μέχρι ταραγμένες. Ο Κώστας Καραμανλής είναι γερμανόφωνος. Πολλές όμως ήταν οι φορές που δεν μίλησε την ίδια γλώσσα με τη Γερμανίδα καγκελάρια, ειδικά προς το τέλος της θητείας του. Η αρχή πάντως της σχέσης τους ήταν αγαστή και έφτασε μάλιστα μέχρι το σπίτι του τότε πρωθυπουργού στη Ραφήνα, τον Ιούλιο του 2007, με την καγκελάρια να προχωρά σε μία όχι συνθησιμένη κίνηση στήριξης του Έλληνα πρωθυπουργού ενόψει των εκλογών του Σεπτεμβρίου. Στην κατ' ιδίαν συνάντηση του κ. Καραμανλή με την κυρία Μέρκελ έγινε συζήτηση επί της ουσίας για τα εξοπλιστικά. Τα Eurofighter όμως έμελλε να θέσουν άδοξο τέλος στη σχέση αυτή. Η Γερμανίδα έβλεπε την Ελλάδα ως υποψήφιο αγοραστή, κάτι που υπενθύμιζε συχνά - πυκνά στις συναντήσεις που είχε με τον Έλληνα πρωθυπουργό. Η Ελλάδα δεν προκλήθηκε ποτέ στην αγορά και το φινάλε της πρωθυπουργίας Καραμανλή βρήκε τη σχέση του με την καγκελάρια στο ναδίρ. Η κ. Μέρκελ, «υποδεχόμενη» τον Γιώργο Παπανδρέου στην πρωθυπουργία της χώρας, είχε αρχίσει να γίνεται πιο επιφυλα-

Οι σχέσεις Μέρκελ με Κ. Καραμανλή, Γ. Παπανδρέου, Α.ντ. Σαμαρά και Αλ. Τσίπρα και η σφραγίδα της στη διαχείριση της ελληνικής κρίσης.

κτική με την Ελλάδα. Αλλά παράλληλα είχε αρχίσει να αποκραυπογραφεί την ιδιοσυγκρασία της χώρας. Στο Νταβός ασκήθηκαν οι πρώτες πιέσεις στον Γιώργο Παπανδρέου να λάβει μέτρα. Μέρκελ και Παπανδρέου είχαν κοινή οπτική σε κάποια πράγματα, όπως η τάση τους να βλέπουν κερδοσκοπούς πίσω από την κρίση χρέους. Η ισορροπία που βρήκαν με τον καιρό διατάχθηκε από το περίφημο δημοψήφισμα. Το φθινόπωρο του 2011, ύστερα από πολυήμενες διαπραγματεύσεις, η κ. Μέρκελ ενημερώνεται από τηλεοράσεως πως η ελληνική κυβέρνηση θα θέσει τη συμφωνία σε δημοψήφισμα. Η έκπληξη στο Βερολίνο είναι τεράστια και μαζί η επιστροφή της επιφυλακτικότητας έναντι της Αθήνας εκτοξεύεται. Η επόμενη πράξη γράφτηκε στις Κάννες, όπου ο Σαρκοζί, σε ρόλο «αντ' αυτής» εκρήγνυται έναντι του Παπανδρέου. Ο κ. Παπανδρέου πάντως ισχυριζόταν πως είχε ενημερώσει αρμοδίως για τις προθέσεις του. Με τον επόμενο πρωθυπουργό κ. Λουκά Παπαδήμο η κ. Μέρκελ είχε μόνο μία επαφή, όχι στο Βερολίνο, αλλά στις Βρυξέλλες, τον Ιανουάριο του 2012. Το τετ α τετ έγινε υπό ασφυκτικές συνθήκες, καθώς βασική αποστολή της κυβέρνησης Παπαδήμου ήταν η οριστικοποίηση της συμφωνίας με την τρόικα και η ολοκλήρωση του PSI. Η πέμπτη αξιολόγηση επί κυβέρνησης Αντώνη Σαμαρά δεν έκλεισε ποτέ και πολλοί κατηγορούν για αυτό την Αγκελα Μέρκελ.

Με λίγη νεοελληνική υπερβολή, κάποιοι λένε πως για τον ερχομό του Τσίπρα στην

Αριστερά: Ο πρώην πρωθυπουργός Κωνσταντίνος Καραμανλής με την Αγκελα Μέρκελ στο Βερολίνο, τον Φεβρουάριο του 2006. **Τον Σεπτέμβριο του 2011** μετέβη στο Βερολίνο και ο Γιώργος Παπανδρέου για να συναντήσει τη Γερμανίδα καγκελάρια (δεξιά).

Άλλοι δύο πρώην πρωθυπουργοί έχουν συναντηθεί με την κ. Μέρκελ στο Βερολίνο. Ο Α. Σαμαράς και ο Αλ. Τσίπρας. Αντιθέτως, ο Α. Παπαδήμος είχε επαφές μαζί της στις Βρυξέλλες.

εξουσία έχει ευθύνη και η Γερμανίδα, λόγω «εμφάνισης αδιалаξίας» προς το τέλος της κυβέρνησης Σαμαρά, που, παρά το ότι έπαιξε το χαρτί της ανόδου στην εξουσία της «Αριστεράς», δεν έπεισε για τον κίνδυνο της καγκελαρία. Κάποιοι λένε πως η κημεία μεταξύ των δύο δεν υπήρξε

ποτέ ιδανική, καθώς η κ. Μέρκελ, καλή γνώστρια πλέον της ελληνικής πραγματικότητας, δεν είχε αποβάλει την καχυποψία της έναντι του «ελληνικού φαινομένου». Περιέργως η κημεία που δεν είχε βρεθεί με άλλους βρέθηκε με έναν πρωθυπουργό προερχόμενο από τη ριζοσπι-

ατική Αριστερά. Ο κ. Τσίπρας έχτισε το προφίλ του καταγγέλλοντας την Μέρκελ και τη Γερμανία. Αυτό δεν εμπόδισε την καγκελάρια κατά τη δεύτερη φάση της πρωθυπουργίας Τσίπρα να μιλάει θετικά για τον τότε πρωθυπουργό. Η συμφωνία των Πρεσπών «εκτόξευσε» την εκτίμηση

της κ. Μέρκελ στο πρόσωπο του κ. Τσίπρα. Μετά την ήττα του κ. Τσίπρα η καγκελάριος δήλωσε πως συνεργάστηκε μαζί του «παρα πολύ καλά», δήλωση που επισφράγισε μια σχέση που ξεκίνησε από το περίφημο «Go back, μαντάμ Μέρκελ» και έκλεισε με αμοιβαίες φιλοφρονήσεις.

Επιστροφή με εντάσεις και διαφωνίες στον ΣΥΡΙΖΑ

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Για σήμερα παραπέμφθηκαν τα «σπουδαία», δηλαδή η «καυτή» συζήτηση για την πολιτική μετεξέλιξη του ΣΥΡΙΖΑ, κατά τη χθεσινή πρώτη συνεδρίαση της Πολιτικής Γραμματείας του κόμματος. Το γεγονός ότι η οκεδρόν 3ωρη σύσκεψη των 21 μελών της Πολιτικής Γραμματείας εστίασε σε οργανωτικά θέματα δείχνει και το εύρος των ζητημάτων που έχει να λύσει η γηγετική ομάδα. Στο πλαίσιο αυτό ανέκυψε νέο ζήτημα, αυτό της απόσπασης στο κόμμα του ενός από τους δυο επιστημονικούς συνεργάτες που δικαιούται ο κάθε βουλευτής, αλλά και ενός αποσπασμένου. Το παραπάνω, σε συνδυασμό με την καταβολή του 40% της βουλευτικής αποζημίωσης στο κόμμα –διπλάσιο από αυτό που καταβαλλόταν μέχρι τώρα–, αποτελεί νέα εστία έντασης, καθώς πολλοί βουλευτές διαφωνούν δηλώνοντας πως

αδυνατούν με αυτή την απόφαση «να τα βγάλουν πέρα». Η απόφαση, ωστόσο, ελήφθη οριστικά και αναμένεται εντός των επόμενων ωρών να σταλεί σχετική επιστολή στους βουλευτές από τον γραμματέα του κόμματος κ. Σκουρλέτη, που θα ζητεί να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους, καθώς η συγκεκριμένα παράμετρος ήταν, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, μέσα στους «όρους» που υπέγραψαν όλοι οι υποψήφιοι για να κατέλθουν στις εκλογές. Αυτό που μένει να φανεϊ είναι το εύρος των αντιδράσεων από βουλευτές που ήδη θεωρούν την απόφαση υπερβολική. Ο Αλέξης Τσίπρας, πάντως, σύμφωνα με πληροφορίες, ήταν απολύτως αποφασισμένος για το συγκεκριμένο βήμα, θεωρώντας το κομβικό για την οικονομική επιβίωση του ΣΥΡΙΖΑ. Με ενδιαφέρον αναμενόταν χτες η τοποθέτηση του Ευκλείδη Τσακαλώτου. Ο τέως υπουργός πράγματι πήρε τον λόγο υποστηρίζοντας την

«προεδρική γραμμή» στο ζήτημα της καταβολής της βουλευτικής αποζημίσωσης, λέγοντας πως οι βουλευτές πρέπει να συνεχίσουν στο κόμμα. Άλλο θέμα που τέθηκε χτες είχε να κάνει με την ενίσχυση της επικαιρινότητας μεταξύ κοινοβουλευτικής ομάδας και κόμματος, ένας ακόμα τομέας όπου τα ανταντακλαστικά του κυβερνητικού ΣΥΡΙΖΑ ήταν «κάτω από τη βάση». Πλέον, όμως, με δεδομένο πως δεν υπάρχουν κυβερνητικά βάρη, είναι απαιτητική ανάγκη να υπάρξει βελτίωση. Οσον αφορά τα «βαριά» πολιτικά ζητήματα, δηλαδή το άνοιγμα της συζήτησης για την πολιτική μετεξέλιξη του κόμματος αλλά και τα βήματα μέχρι το συνέδριο, αυτά αναμένεται να ανοίξει σήμερα, που θα συνεδριάσει εκ νέου η Πολιτική Γραμματεία. Ενδεικτικό του δρόμου που έχει να διανυθεί είναι πως αύριο Πέμπτη συνεδριάζει, επίσης, υπό τον Αλέξη Τσίπρα το άτυπο όργανο της «Προοδευτικής

Συμμαχίας». Ουσιαστικά βρισκόμαστε στο μέσον μιας διεργασίας ενοποίησης, χωρίς να έχει ανοίξει ολόκληρη η βεντάλια των τοποθετήσεων.

Χθες το απόγευμα, ο τέως πρωθυπουργός συναντήθηκε με τη Βασιλική Θάνου. Η σχετική ανακοίνωση ανέφερε πως η συνάντηση με την αποπεμφθείσα πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού θα γινόταν «κατόπιν σχετικής επιστολής που είχε στείλει η ίδια σε όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα». Στη συνάντηση, σύμφωνα με την ίδια ανακοίνωση, τέθηκαν «τα μείζονα θεσμικά και επιχειρησιακά ζητήματα που εγείρονται από τις κυβερνητικές μεθοδεύσεις για τον ορισμό νέας ηγεσίας στην ανεξάρτητη αρχή της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τα οποία θέτουν εν αμφιβόλω την ενδυνάμνη και ομαλή λειτουργία της επιτροπής». Από πλευράς Ν.Δ., η απάντηση ήταν λακωνική και αιχμηρή: «Οι μάσκες έπεσαν. Η κ. Θάνου επέστρεψε

απόψε στο σπίτι της», σχολίαζαν κύκλοι της Ν.Δ. με αφορμή την επίσκεψη της Βασιλικής Θάνου στα γραφεία του ΣΥΡΙΖΑ.

Από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ, επικριτικό σχόλιο υπήρξε και για τα πρωτογενή πλεονάσματα, με την αναφορά ότι ο πρωθυπουργός «έχασε τα πλεονάσματα, λίγο πριν πάει στο Βερολίνο», κάνοντας λόγο για «απάτη». Από πλευράς Μαξίμου υπήρξε απάντηση από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο κ. Πέτσα, ο οποίος παρέθεσε σχετικό απόσπασμα από το briefing για το θέμα των πρωτογενών πλεονασμάτων, όπου μεταξύ άλλων σημείωσε πως «η μείωση του στόχου των πρωτογενών πλεονασμάτων βρίσκεται στον πυρήνα της πολιτικής μας εδώ και πολλά χρόνια» και «αυτή η συζήτηση έχει ήδη ξεκινήσει, όπως ξέρετε, και με την επιστολή που έχει στείλει ο υπουργός Οικονομικών κ. Σταϊκούρας, στο πλαίσιο της ενισχυμένης εποπτείας».

Ο Αλέξης Τσίπρας εισέρχεται στη χθεσινή πρώτη συνεδρίαση της Πολιτικής Γραμματείας του ΣΥΡΙΖΑ.

Ουραγός στις ηλεκτρονικές πληρωμές η Ελλάδα στην Ε.Ε.

Μεταξύ των 28 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης βρίσκεται στην 24η θέση

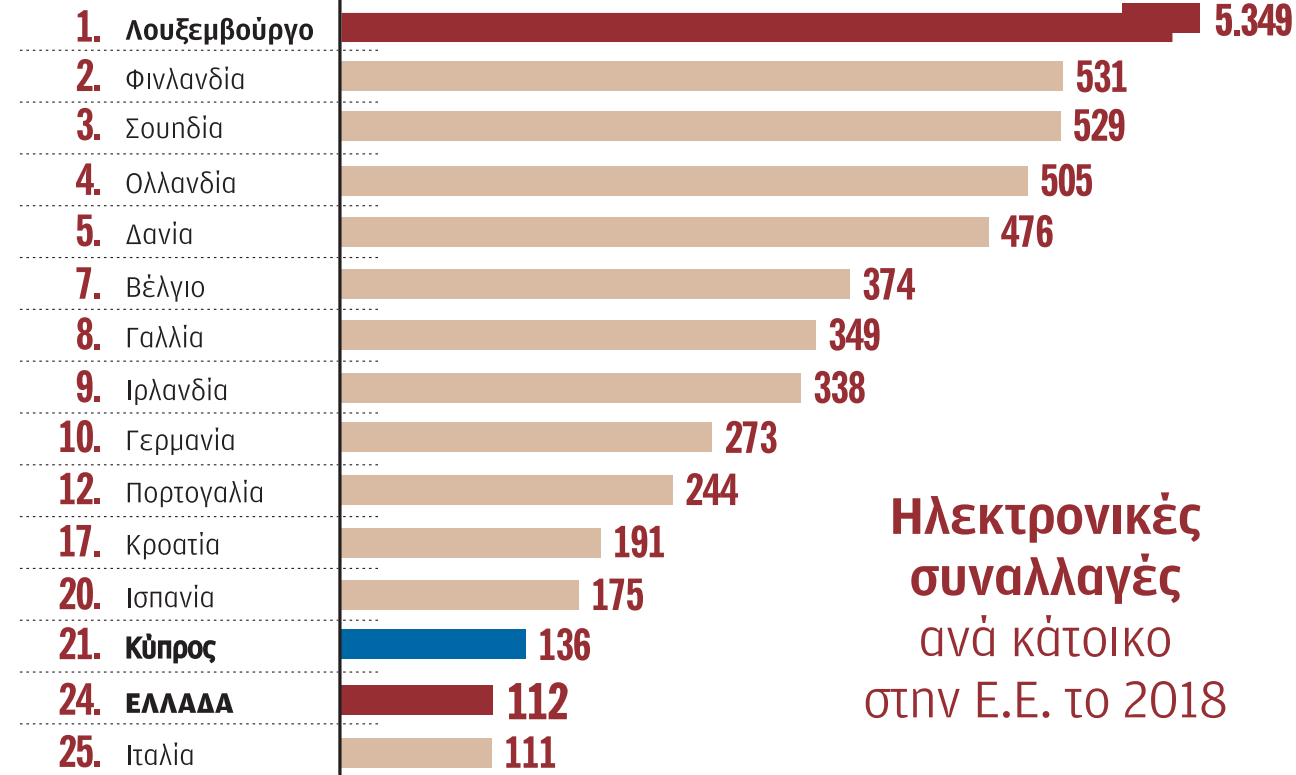
Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΟΡΤΖΗ**

Μπορεί ο ρυθμός αύξησης στη χρήση του «πλαστικού χρήματος» να χτύπησε κόκκινο την προηγούμενη τριετία στη χώρα μας μετά την επιβολή των capital controls, περιορισμένη όμως είναι η συμμετοχή άλλων ειδών ηλεκτρονικών συναλλαγών, όπως οι μεταφορές πίστωσης ή οι πάγιες πληρωμές, που είναι ι-διαίτερως διαδεδομένα στην Ε.Ε. Ως αποτέλεσμα, η Ελλάδα παραμένει τελευταία μεταξύ των 19 χωρών της Ευρωζώνης και στην 24η θέση στη συνολική κατάταξη των 28 ευρωπαϊκών χωρών σε ό,τι αφορά τις ηλεκτρονικές πληρωμές ανά κάτοικο, τις πληρωμές δηλαδή που γίνονται όχι μόνο μέσω καρτών, αλλά και τις μεταφορές πίστωσης, τις πάγιες πληρωμές ή τις ε-πληρωμές. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που δημοσίευσε η ΕΚΤ, με βάση τα οποία η Ελλάδα, παρά τη διείσδυση του «πλαστικού χρήματος» στις καθημερινές συναλλαγές τα τρία

Ο μέσος όρος συναλλαγών ανά κάτοικο στις πάγιες εντολές στην Ελλάδα είναι μόλις 2,4, όταν στην Ε.Ε. είναι 41,7.

τελευταία χρόνια, που την οδήγησαν δύο θέσεις πιο υψηλά στην ευρωπαϊκή κατάταξη, παραμένει ουραγός συνολικότερα στις ηλεκτρονικές πληρωμές συγκρινόμενη με άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Συγκεκριμένα το 2018 –έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με όλες τις ευρωπαϊκές χώρες– κατέλαβε την 24η θέση στις ηλεκτρονικές πληρωμές ανά κάτοικο, δηλαδή μία θέση υψηλότερα από την Ιταλία, που έρχεται στην 25η θέση, αλλά κοντά στη Βουλγαρία, που βρίσκεται στην 26η θέση, και τη Ρουμανία, που κατατάσσεται 27η. Να σημειωθεί ότι η Ελλάδα και η Ιταλία –ακολουθούν με διαφορά η Κύπρος, η Μάλτα και η Ισπανία– είναι μεταξύ των χωρών της Ευρωζώνης με χαμηλές επιδόσεις στη διάδοση των ηλεκτρονικών

ΚΑΤΑΤΑΞΗ

** Τα στατιστικά στοιχεία έτους 2018 του Ηνωμένου Βασιλείου δεν είναι διαθέσιμα
ΠΗΓΗ: ECB, Payment Statistics for 2018, 26/7/2019

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

πληρωμών. Με βάση τα στοιχεία της ΕΚΤ, το 2018 στην Ελλάδα πραγματοποιήθηκαν 1,2 τρισ. ηλεκτρονικές πληρωμές έναντι 1 τρισ. το 2017, 795 δισ. το 2016 και 616,2 εκατ. το 2015, εξέλιξη που δείχνει γεωμετρική άνοδο των ηλεκτρονικών πληρωμών, με συνέπεια ο αριθμός των συναλλαγών ανά κάτοικο να αυξηθεί στα 112 ευρώ από 99 ευρώ το 2017 και 74 ευρώ το 2016. Η αύξηση, ωστόσο, αυτή προήλθε κυρίως από τη διείσδυση του «πλαστικού χρήματος» και πολύ λιγότερο από τη γενικότερη διεύρυνση των ηλεκτρονικών συναλλαγών. Ετσι, τη μερίδα του λέοντος στις ηλεκτρονικές πληρωμές καταλαμβάνουν οι συναλλαγές με κάρτες, που αντιπροσωπεύουν πάνω από το 50%, καθώς από τον αριθμό των 144,4 δισ. το 2015 εκπι-

νάχθηκαν σε 631,1 δισ. το 2018. Να σημειωθεί ότι πρόκειται για τον αριθμό των συναλλαγών και όχι για την αξία τους. Η υστέρηση της χώρας μας στη γενικότερη αύξηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών αποδίδεται στη χαμηλή συμμετοχή που έχουν οι μεταφορές πιστώσεων, δηλαδή οι πληρωμές μέσω λογαριασμών, οι οποίες από 243,4 δισ. το 2015 αυξήθηκαν σε 337,8 δισ. ευρώ το 2018. Ο μέσος όρος ανά κάτοικο διαμορφώθηκε το 2018 στις 31,5, όταν ο μέσος όρος της Ευρωζώνης είναι 61,4 και της Ε.Ε. 54,6.

Εξαιρετικά χαμηλά διαμορφώνονται και οι άμεσες χρεώσεις (πάγιες εντολές), που το 2018 διαμορφώθηκαν στη χώρα μας σε 26,2 δισ. από 27 δισ. το 2015, με συνέπεια να μειωθεί και ο μέσος όρος

ανά κάτοικο στις 2,4, όταν ο μέσος όρος της Ευρωζώνης είναι 60,3 και της Ε.Ε. 41,7 (σ.σ. πρόκειται πάντα για τον αριθμό των συναλλαγών και όχι για την αξία τους). Περιορισμένη συμμετοχή στο σύνολο των ηλεκτρονικών πληρωμών έχουν πλέον και οι επιταγές, οι οποίες, λόγω της μεταχρονολόγησής που ισχύει στη χώρα μας, δέχθηκαν ισχυρό πλήγμα κατά τη διάρκεια της κρίσης, με συνέπεια να μειωθεί η αξιοπιστία τους και συνεπώς η χρήση τους ως μέσου συναλλαγών. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΚΤ, οι συναλλαγές μέσω επιταγών περιορίστηκαν το 2018 σε 6,4 εκατ. Στον αντίποδα βρίσκονται οι ε-πληρωμές, οι οποίες εκτινάχθηκαν από 9,2 εκατ. το 2015 σε 36,1 εκατ. ευρώ το 2018.

«Κλέβουν» την εφορία και βάζουν καπέλο σε αγορές με κάρτα

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Οχι μόνο δεν φοβούνται τους ελεγκτές της εφορίας, αλλά κλέβουν και τους πελάτες τους. Το καινούργιο φαινόμενο σε αρκετά μαγαζιά, κυρίως μικρομάγαζα, είναι η επιπλέον χρέωση των καταναλωτών με ποσά από 20 έως 50 λεπτά εφόσον πραγματοποιούν συναλλαγές με κρεωτικές ή πιστωτικές κάρτες. Πολλοί ξένοι τουρίστες αλλά και Έλληνες έχουν πέσει θύματα των επιτήδειων που χρεώνουν, για παράδειγμα, 20 λεπτά επιπλέον στην περίπτωση που αγοράσουν τσιγάρα με κάρτα. Η σχετική χρέωση καταγράφεται στην απόδειξη ως «παροχή υπηρεσιών». Και μάλιστα όλα αυτά χωρίς να ενημερώνουν τους πελάτες. Η αιτιολογία που δίνουν οι καταστηματοάρχες (το συμβάν παρουσιάστηκε σε επιχειρήσεις της Ερέτριας) όταν κάποιος διαπίστωσε την πρόσθετη χρέωση είναι ότι το κέρδος από τα τσιγάρα είναι πολύ μικρό και οι χρεώσεις από τις τράπεζες πολύ υψηλές. Αυτό που επισημαίνουν στελέχη της ΑΑΔΕ είναι ότι μπορεί να προκαλούν και να εντυπωσιάζουν οι περιπτώσεις μεγάλων φοροδιαφυγής στη Μύκονο, στη Σαντορίνη και στους δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς, ωστόσο υπάρχουν χιλιάδες περιπτώσεις μικρών καταστημάτων όπου οι ελεγκτές έχουν εντοπίσει παρόμοια κρούσματα φοροδιαφυγής επιβάλλοντας τα πρόστιμα της νομοθεσίας και ταυτόχρονα το μέτρο του κλεισίματος των καταστημάτων για 48 ώρες.

Δελτίο παραγγελίας...

Αλλά χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή καταστηματοάρχη στην Τήνο ο οποίος επί χρόνια, αντί απόδειξης, δίνει το δελτίο παραγγελίας. Στην περίπτωση δε που του ζητηθεί απόδειξη, ξεκινάει διαπραγματεύσεις με τους πελάτες προσφέροντας έκπτωση 10% έως 20% επί του λογαριασμού και τα... γλυκά κερασμένα. Σε καμία περίπτωση δεν επιθυμεί να εκδώσει απόδειξη, καθώς θέλει το κέρδος ολόκληρο και αφορολόγητο.

Ακόμα περισσότερες είναι οι περιπτώσεις με τους εστιάτορες που υποστηρίζουν πως έχει πέσει το Internet, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να πραγματοποιούν τις συναλλαγές. Μάλιστα ρισκάρουν, στην περίπτωση που κάποιος δεν έχει μετρητά, να πληρώσουν την

Η γκάμα με τα κόλπα της φοροδιαφυγής είναι μεγάλη. Πολλοί καταστηματοάρχες... δικαιολογούνται ότι έχει πέσει το Internet και δεν μπορούν να πραγματοποιήσουν ηλεκτρονικές συναλλαγές. Σε μια άλλη περίπτωση στην Τήνο, καταστηματοάρχης επί χρόνια αντί απόδειξης δίνει το δελτίο παραγγελίας.

Μικρά μαγαζιά χρεώνουν επιπλέον τους καταναλωτές με 20 έως 50 λεπτά εφόσον πραγματοποιούν συναλλαγές μέσω κάρτας.

οφειλή την επόμενη μέρα. Οπως αναφέρει ανώτατο στέλεχος της ΑΑΔΕ, τις επόμενες μέρες θα δημοσιοποιηθούν και άλλες περιπτώσεις μεγάλων φοροδιαφυγής από επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη και στη Δυτική Ελλάδα.

Εκτίναξη φοροδιαφυγής

Παρά τις εντυπωσιακές περιπτώσεις που προκαλούν την κοινωνία εξαιτίας του παράνομου πλουτισμού ορισμένων επιχειρηματιών, μόλις το 1/20 των ελέγχων που γίνονται πανελλαδικά σε τουριστικές περιοχές αφορά τη Μύκονο. Σε δεκάδες άλλες περιοχές, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, τα ποσοστά παραβατικότητας είναι πολύ υψηλότερα. Συγκεκριμένα:

- Στην Αθήνα πραγματοποιήθηκαν 407 έλεγχοι, με το ποσοστό παραβατικότητας να φθάνει στο 37%.
- Στη Θεσσαλονίκη οι έλεγχοι έφθασαν στους 289 και παραβάσεις εντοπίστηκαν στο 55% των ελεγχόμενων.
- Στην Πάτρα ελέγχθηκαν 233 επιχειρήσεις, με το ποσοστό των παραβατών να ανέρχεται στο 36%.
- Στην Κέρκυρα διενεργήθηκαν τον Ιούνιο 141 έλεγχοι και εντοπίστηκαν παραβάσεις στο 62% των επιχειρήσεων.
- Στη Σαντορίνη, αν και τα ποσοστά φοροδιαφυγής είναι χαμηλότερα συγκριτικά με το 2018, πραγματοποιήθηκαν 151 έλεγχοι και διαπιστώθηκε ότι περισσότερες από τις μισές επιχειρήσεις δεν εκδίδουν αποδείξεις (56%).
- Στη Ζάκυνθο η παραβατικότητα φθάνει στο 41%, ενώ στη Ρόδο και στη Μύκονο στο 43%.

Συνολικά τον περασμένο μήνα πραγματοποιήθηκαν 2.612 έλεγχοι σε επιχειρήσεις σε ολόκληρη την επικράτεια. Οπως αναφέρουν στελέχη της ΑΑΔΕ, στο τέλος της τουριστικής σεζόν οι έλεγχοι θα έχουν ξεπεράσει τις 50.000, ωστόσο αναφέρουν ότι οι επιτόπιοι έ-

λεγχοι θα συνεχισθούν και τους φθινοπωρινούς μήνες. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι ελεγκτές μπορούν να προχωρήσουν στο κλείσιμο καταστημάτων:

- Άμεσα για 48 ώρες, εφόσον διαπιστώνεται η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση πλέον των δέκα προβλεπόμενων αποδείξεων, από τον ίδιο έλεγχο ή, ανεξαρτήτως του αριθμού τους, αν η καθαρή αξία των αγαθών ή υπηρεσιών για τα οποία δεν εκδόθηκαν αποδείξεις υπερβαίνει τα πεντακόσια ευρώ.
- Για 96 ώρες, εφόσον εντός του ιδίου ή του επόμενου φορολογικού έτους διαπιστώνεται εκ νέου στην ίδια ή σε άλλη επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση τουλάχιστον τριών παραστατικών πώλησης, ανεξαρτήτως αξίας αυτών.
- Για δέκα ημέρες, κάθε φορά που εντός δύο φορολογικών ετών διαπιστώνεται η μη έκδοση ή η ανακριβής έκδοση τουλάχιστον τριών παραστατικών πώλησης, ανεξαρτήτως αξίας αυτών.
- Σε περίπτωση που παρεμποδίζεται η διενέργεια κάθε είδους επιτόπιου φορολογικού ελέγχου με χρήση bias ή απειλών κατά των ηλεκτρικών οργάνων της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), αναστέλλεται μέχρι έναν μήνα η λειτουργία της σχετικής επιχείρησης. Σε κάθε περίπτωση παραβίασης της αναστολής λειτουργίας της επαγγελματικής εγκατάστασης, δηλαδή κάθε φορά που γίνεται «σπάσιμο» της σφράγισης που έχει επιβληθεί, επιβάλλεται επιπλέον αναστολή λειτουργίας για δέκα ημέρες.

Τυχόν αλλαγή στη νομική μορφή ή στο πρόσωπο του φορέα της επιχείρησης ή διακοπή της επιχείρησης, από τον χρόνο διαπίστωσης μέχρι τον χρόνο εκτέλεσης της απόφασης ή της πράξης αναστολής λειτουργίας, δεν εμποδίζει την επιβολή και την εκτέλεσή τους (λουκέτα) εφόσον στον ίδιο χώρο δραστηριοποιείται επιχείρηση με ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο εργασιών ή σε αυτή συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα στη διοίκηση, στον έλεγχο ή στο κεφάλαιο ένα ή περισσότερα από τα αρχικά μέλη του φορέα ή συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα. Ως συνδεδεμένα πρόσωπα θεωρούνται οι σύζυγοι, οι γονείς, τα παιδιά και οι συνδεδεμένοι υπάλληλοι με σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον φορέα της επιχείρησης στην οποία διαπιστώθηκαν οι παραβάσεις.

Η εφαρμογή που βρίσκει προσφορές επιβραβεύει τους καταναλωτές

Της **ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΝΤΗ**

Σε ένα ενδιαφέρον κυνήγι θησαυρού μετατρέπεται η αγοραστική εμπειρία των καταναλωτών η ομάδα της νεοφυούς επιχείρησης bespot, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να ανακαλύψουν, όπου και εάν βρίσκονται, εκπτώσεις και προσφορές με μια απλή επίσκεψή τους σε ένα κατάστημα. Με τον τρόπο αυτό, επιχειρήσεις λιανικής και εστίασης προσελκύουν περισσότερους καταναλωτές στα φυσικά καταστήματά τους, αυξάνοντας ταυτόχρονα τον τζίρο τους και δημιουργώντας δίκτυο νέων αλλά και σταθερών πελατών. Πρόκειται δηλαδή για ένα τεχνολογικό «όπλο», το οποίο, από τη μια, βοηθεί τις επιχειρήσεις να προσελκύσει πελάτες, από την άλλη, εξασφαλίζει στους καταναλωτές καλύτερες τιμές.

Η ιδέα της bespot ευθυγραμμίζεται πλήρως με τη γενικότερη τάση που παρατηρείται στην παγκόσμια αγορά, όπου το λιανεμπόριο τίθεται πλέον στις υπηρεσίες της τεχνολογίας, μεταβάλλοντας τις καταναλωτικές συνήθειες και προσφέροντας νέες αγοραστικές εμπειρίες. Ο Λέων Γαβράς, εκ των ιδρυτών της πλατφόρμας, αναφερόμενος στη δραστηριότητα της εταιρείας, προσέθεσε ότι η bespot δίνει στις επιχειρήσεις και χρήσιμα insights για τις προτιμήσεις και τη γενικότερη συμπεριφορά των καταναλωτών. «Υποστηρίζει δηλαδή δραστηριότητες επιχειρηματικής αναλυτικής και έρευνας αγοράς για τις επιχειρήσεις λιανικής και καταναλωτικών αγαθών που θέλουν να κατανοήσουν τους καταναλωτές τους, καταλήγοντας παράλληλα σε στοχευμένα συμπεράσματα (insights)». Ο ίδιος εξηγεί ότι μέσα από την εφαρμογή, που είναι διαθέσιμη δωρεάν για Android και iOS, οποιοσδήποτε επισκέπτεται τα καταστήματα και τα σημεία που μπορεί να ανακαλύψει στην εφαρμογή, και δίνει τη γνώμη του σχετικά με την εμπειρία του σε αυτά, έχει τη δυνατότητα «να κερδίσει –έτσι απλά– δωροεπιταγές και κουπόνια από γνωστές μάρκες και καταστήματα που τον ενδιαφέρουν». «Μέσα από τα εργαλεία μας έχουμε περιπτώσεις καταστημάτων που έχουν κατορθώσει να αυξήσουν κατά 20% τις νέες επισκέψεις και το μέσο καλθδί έως και 17%. Επιπλέον, μέσω της συλλογής δεδομένων που παρέχουμε, οι επιχειρήσεις έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες τις οποίες δύσκολα μέχρι πρότινος θα μπορούσαν να αποκτήσουν», συμπληρώνει ο κ. Γαβράς. Πώς ακριβώς λειτουργεί; Ο τρόπος που έχει σχεδιάσει η ομάδα την εφαρμογή θυμίζει κάρτα εξερεύνησης ενός μεγάλου όγκου καταναλωτικών αγαθών. Ανοίγοντας την εφαρμογή, ο χρήστης μπορεί να δει στον χάρτη διαφορετικά σημεία, καταστήματα, πάρκα, παραλίες κ.λπ. Ετσι, κάθε φορά που επισκέπτεται ή περνάει από κάποιο σημείο από αυτά κερ-

Το κέρδος των επιχειρήσεων είναι ότι εξασφαλίζουν σταθερούς πελάτες αυξάνοντα τον τζίρο τους.

δίζει πόντους και δώρα, απλώς ανοίγοντας και χρησιμοποιώντας την εφαρμογή. Ηδη σήμερα η εφαρμογή επιβραβεύει χρήστες σε περίπου 2.000 σημεία σε όλη την Ελλάδα με έμφαση στην Αθήνα, στην Πάτρα και στη Θεσσαλονίκη. Τα δε έσοδα της bespot προκύπτουν από τις χρεώσεις που αυτή επιβάλλει στις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, προκειμένου αυτές να διαμοιράζουν επιβραβεύσεις και να λαμβάνουν χρήσιμα insights σχετικά με τους επισκέπτες τους. Παρόλο που κάποιος θα μπορούσε να υποθέσει ότι η εφαρμογή «παράκωλυθεί» τα βήματα των καταναλωτών, ο κ. Γαβράς αναφέρει ότι ο χρήστης μπορεί να επιλέξει να μην απαντήσει σε ερωτήσεις των καταστημάτων-επιχειρήσεων που επισκέπτεται, επισημαίνοντας ότι τα δεδομένα που παρέχονται στις εταιρείες σχετικά με την ανάλυση της συμπεριφοράς του καταναλωτή είναι ανώνυμα.

Η bespot προέκυψε ύστερα από τη συνεργασία του κ. Γαβρά και της έτερης ιδρύτριας της εταιρείας Αναστασίας Τρίβα στο Εργαστήριο Ηλεκτρονικού Εμπορίου και Επιχειρείν του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών - ELTRUN. «Μέσα από την τριβή μας με επιχειρήσεις και καταναλωτές προέκυψε η ιδέα, και το 2017 συμμετέχοντας στο πρόγραμμα VivaNest, που διοργάνωσε η Viva Wallet, δημιουργήσαμε το πρωτότυπο προϊόν (MVP) και πραγματοποιήσαμε μια πρώτη πιλοτική δοκιμή. Βλέποντας στη συνέχεια την απήκηση της ιδέας και αφού πραγματοποιήσαμε τις απαραίτητες αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο για να είναι βιώσιμο, ιδρύσαμε την εταιρεία μας στο τέλος του 2018, όσο ήμασταν στον έκτο κύκλο του προγράμματος egg της Eurobank», καταλήγει ο ίδιος.

Η οικογενειακή ιδιοκτησία δεν εγγυάται τη μακροζωία μιας επιχείρησης

Οι **οικογενειακές** επιχειρήσεις βασίζονται σε μια μακροπρόθεσμη στρατηγική που έχει τις ρίζες της σε κοινές αξίες, όραμα και κουλτούρα, και η οποία λειτουργεί ως βραχίονας διατήρησης του οικογενειακού ελέγχου της επιχείρησης σε βάθος χρόνου. Ωστόσο, η οικογενειακή ιδιοκτησία, από μόνη της, δεν εγγυάται τη μακροζωία μιας επιχείρησης, σύμφωνα με τη νέα έρευνα της Deloitte, Global family business survey 2019: Long-term goals meet short-term drive.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης έρευνας, η Deloitte πραγματοποίησε 791 συνεντεύξεις σε στελέχη από 58 χώρες, σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και τις ευκαιρίες που έχουν σήμερα. Η διατήρηση της οικογενειακής ιδιοκτησίας είναι ένας από τους βασικότερους μακροπρόθεσμους στόχους τους, ωστόσο μόνο το 41% νιώθει σιγουριά για τη ήδη διαμορφωμένα σχέδια διαδοχής.

Όπως σημειώνει χαρακτηριστικά ο Carl Allegretti, Global Deloitte Private Leader της Deloitte, «Παρά την έμφαση που δίνουν τα περισσότερα στελέχη στους μακροπρόθεσμους στόχους, για τις οικογενειακές επιχειρήσεις είναι εξίσου σημαντική η επιδίωξη των άμεσων προτεραιοτήτων, οι οποίες ακόμα και εάν φαίνονται απολύτως απαραίτητες τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, ενδέχεται να μη συμβάλλουν ουσιαστικά στο όραμα και στους στόχους της εταιρείας.

Η αντιμετώπιση των βραχυπρόθεσμων προτεραιοτήτων ως αλληλένδετων με τις μακροπρόθεσμες προδοκίες συνδράμει θετικά στη διατήρηση της οικογενειακής παράδοσης και κληρονομιάς,

Πολλά στελέχη δεν διαμορφώνουν ένα επίσημο σχέδιο διαδοχής.

αλλά και του οικογενειακού κεφαλαίου». Η διατήρηση της ιδιοκτησίας και του οικογενειακού κεφαλαίου, καθώς και η διαφύλαξη της κληρονομιάς, αποτελούν τρεις από τις κυριότερες προκλήσεις για κάθε οικογενειακή επιχείρηση. Ωστόσο, πολλά στελέχη δεν έχουν ακόμη διαμορφώσει ένα επίσημο σχέδιο διαδοχής. Για παράδειγμα, παρόλο που το 68% των στελεχών δήλωσε ότι σκοπεύει να διατηρήσει την επιχείρηση στα χέρια της οικογένειας, μόνο το 26% έχει ένα δηλωμένο σχέδιο διαδοχής για τη θέση του διευθύνοντος συμβούλου, ενώ ακόμη λιγότεροι είναι όσοι έχουν ανάλογο πλάνο για τις θέσεις των ανώτατων στελεχών.

Επιπλέον, λιγότερο από το ένα τρίτο των ερωτηθέντων πιστεύει ότι η οικογένεια έχει κοινό όραμα για τη μελλοντική ανάπτυξη της επιχείρησης. Το ίδιο ποσοστό των ερωτηθέντων θα ήταν διατεθειμένο να προσφέρει ένα ποσοστό του οικογενειακού ελέγχου επί της επιχείρησης, προκειμένου να διασφαλίσει μακροπρόθεσμη οικονομική επιτυχία. Ένας ενυδακτικός τρόπος προσέλκυσης κεφαλαίων, τον οποίο τα στελέχη μπορούν να λάβουν υπόψη τους, είναι η πώληση μειοψηφικού πακέτου μετοχών σε άλλες οικογενειακές επιχειρήσεις ή γραφεία. Με αυτόν τον τρόπο διατηρείται το όραμα της επιχείρησης, παράλληλα με την οικογενειακή δομή της.

Πρέπει να δούμε τι βλέπουν οι επενδυτές

Σημαντικά τα μη οικονομικά κριτήρια που θέτουν, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο πρόεδρος του Κέντρου Αειφορίας Νίκος Αυλώνας

Συνέντευξη στη ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΝΤΗ

Την άποψη ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν υπό προϋποθέσεις να προσελκύσουν επενδυτικά κεφάλαια που επενδύουν βάσει των επιδόσεων των εταιρειών στους τρεις μη χρηματοοικονομικούς δείκτες – περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς, εταιρικής διακυβέρνησης (ESG) –, εκφράζει σε συνέντευξη που παραχώρησε στην «Κ» ο πρόεδρος του Κέντρου Αειφορίας (CSE) και επισκέπτης καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (iMBA), Νίκος Αυλώνας. Ο ίδιος επισημαίνει ότι, εάν και υπάρχουν εταιρείες που πληρούν τα κριτήρια ESG, μεγάλο ποσοστό εισγυμένων και μεγάλων εταιρειών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα είναι λιγότερο ελκυστικές σε τέτοιου είδους επενδύσεις, εν μέρει επειδή στην Ελλάδα τα ανώτατα στελέχη τους δεν έχουν κατανοήσει ακόμη επαρκώς τη σημασία της εφαρμογής προτύπων διαφάνειας για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Τόνισε δε, ότι αν και υπάρχουν παραδείγματα επιχειρήσεων που σημειώνουν πρόοδο στην εταιρική τους διακυβέρνηση, οι απόδοσεις της Ελλάδας σε αυτόν τον τομέα τα τελευταία χρόνια επιδεινώνονται σταθερά, προτείνοντας ταυτόχρονα μέτρα ώστε η χώρα να ανέβει στις προτιμήσεις των επενδυτών.

– Σε τι επίπεδα κινείται σήμερα η παγκόσμια αγορά των επενδύσεων που βασίζεται στα κριτήρια ESG; Για ποιους λόγους πλέον αρκετά επενδυτικά κεφάλαια και θεσμικοί επενδυτές εντάσσουν τα κριτήρια ESG στην επενδυτική τους στρατηγική;

– Την τελευταία 10ετία παρατηρείται σημαντική αύξηση στις επενδύσεις σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες επιχειρήσεις στην παγκόσμια αγορά, και κυρίως στην Ευρώπη και στη Βόρεια Αμερική. Αξίζει να σημειωθεί ότι συνολικά τα μέλη που έχουν υπογράψει την πρωτοβουλία υπεύθυνων επενδύσεων των Ηνωμένων Εθνών (UN PRI) εκπροσωπούν επενδυτικά κεφάλαια 70 τρισεκατομμυρίων δολαρίων, ενώ τα funds που επενδύουν στις χρηματαγορές, βασιζόμενα στις επιδόσεις των εταιρειών στους δείκτες ESG, έχουν αυξηθεί από τα 5 στα 20 δισ.

Η περιβαλλοντική και κοινωνική υπευθυνότητα των εταιρειών και η ποιότητα εταιρικής διακυβέρνησης επηρεάζουν τις αποφάσεις των επενδυτών.

δολάρια την τελευταία 5ετία. Τα θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, κοινωνικής ευμερίας και περιβαλλοντικής ανάπτυξης (Environmental, Social and Governance – ESG) παίζουν πλέον πρωταρχικό ρόλο στις αποφάσεις των επενδυτών. Αυτό συμβαίνει γιατί οι επενδυτές θέλουν να μεγιστοποιήσουν την αξία των μετοχών τους, αλλά και να μεγιστοποιήσουν και την κοινωνική ευμερία μειώνοντας τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και ειδικά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, επενδύοντας σε εταιρείες που παρέχουν επαρκή διαφάνεια για όλα τα παραπάνω στοιχεία. Πρόκειται για μια επενδυτική προσέγγιση που αποδεικνύεται όλο και πιο επικερδής, καθώς οι καλές επιδόσεις σε επίπεδο κοινωνίας - περιβάλλοντος - διακυβέρνησης μπορούν αφενός να οδηγήσουν σε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα και αφετέρου να μειώσουν το ρίσκο των επιχειρήσεων. Δεκάδες έρευνες με τελευταία αυτή του Κέντρου Αειφορίας (CSE) το 2018, που υλοποιήθηκε σε 2.000 επιχειρήσεις στη Βόρεια Αμερική, ανέδειξαν ότι οι προαναφερόμενες εταιρείες έχουν μεγαλύτερη κερδοφορία και καλύτερη απόδοση μετοχών απ' ό,τι οι ανταγωνιστές τους, ενώ διασφαλίζουν πιο εύκολα τη συνέχεια και ανάπτυξη τους, βασισμένες στις αρχές της βιωσιμότητας. Σημαντικό εργαλείο στην προσπάθεια αυτή είναι πλέον η έκδοση ετήσιων έκθεσης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, που περιλαμβάνει την αναλυτική επίδοση των εταιρειών στους δείκτες ESG.

– Σε μία περίοδο όπου ο εγχώριος επιχειρηματικός κόσμος προσπαθεί να ανακάμψει ύστερα από μια ύφεση, θεωρείτε ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι έτοιμες να λάβουν πρωτοβουλίες

Ο πρόεδρος του Κέντρου Αειφορίας (CSE) και επισκέπτης καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (iMBA) Νίκος Αυλώνας.

Ως χώρα έχει ανέβει στην κατάσταση του δείκτη ανταγωνιστικότητας «doing business», παραμένοντας ωστόσο χαμηλά σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες.

Βασισμένες στο τρίπτυχο: περιβάλλον, κοινωνία, εταιρική διακυβέρνηση, ώστε να προσελκύσουν πιο «εναλλακτικούς» επενδυτές; Κατά πόσον δηλαδή ο εγχώριος επιχειρηματικός και επενδυτικός κόσμος ακολουθεί την παγκόσμια τάση του ESG;

– Στην Ελλάδα, αν και κάποιες, εισγυμένες ή μεγάλες, κυρίως εταιρείες πληρούν κάποια από τα ESG κριτήρια και εκδίδουν ετησίως εκθέσεις βιώσιμης ανάπτυξης, δεν υπάρχει ακόμα αρκετή κατανόηση από τα ανώτατα στελέχη τους για το πόσο σημαντική είναι για τους επενδυτές που θα τοποθετηθούν, η εφαρμογή κατάλληλων προτύπων διαφάνειας για τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως είναι, για παράδειγμα, τα CDP και GRI. Για τον λόγο αυτό, μεγάλο ποσοστό εισγυμένων εταιρειών του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα είναι λιγότερο ελκυστικές σε επενδύσεις, χωρίς καν να γνωρίζουν πώς μπορούν να γίνουν πιο ελκυστικές σε μεγάλα επενδυτικά funds. Αντίστοιχα, οι επιδόσεις της Ελλάδας στην εταιρική διακυβέρνηση, χωρίς να αναφερθώ στο σκάνδαλο της Foti Fotie, τα τελευταία χρόνια επιδεινώνονται σταθερά, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη υποχώρηση έναντι των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής. Αντιθέτως, ως χώρα έχει ανέβει στην κατάταξη του δείκτη ανταγωνιστικότητας «doing business», παραμένοντας ωστόσο χαμηλά σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Παράλληλα, η νομοθεσία για τους τομείς εταιρικής διακυβέρνησης φαίνεται να είναι σχετικά επαρκής, χωρίς να γνωρίζουμε όμως σε τι βαθμό εφαρμόζεται, κάτι που δεν ισχύει για τις περιβαλλοντικές πολιτικές, ιδιαίτερα σε σύγκριση με την υπόλοιπη Ευρώπη.

– Θα μπορούσαν οι ελληνικές επιχειρήσεις τελικά να προσελκύσουν κεφάλαια που να ενσωματώνουν τα κριτήρια ESG;

– Υπό προϋποθέσεις, θα μπορούσαν και οι ελληνικές επιχειρήσεις να προσελκύσουν τέτοιου τύπου κεφάλαια, δεδομένου ότι θα προβούν στις απαραίτητες αλλαγές στη στρατηγική τους, εντάσσοντας ESG πρακτικές, και θα εφαρμόσουν τα κατάλληλα πρότυπα δημοσιεύοντας ετησίως και έκθεση για τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτό που επίσης θα βοηθούσε πολύ προς αυτή την κατεύθυνση είναι η καλύτερη και σαφέστερη μετάδοση των ESG δεικτών που περιλαμβάνονται στις εκθέσεις μη χρηματοοικονομικών στοιχείων των εταιρειών, καθώς και η καλύτερη επικοινωνία με τα τμήματα Investors Relations (IR), ώστε να γίνουν καλύτερα κατανοητές οι ανάγκες των επενδυτών. Εξάλλου, είμαστε στην εποχή όπου οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις από μόνες τους δεν επαρκούν για μια καλή αξιολόγηση και διευκόλυνση επενδυτικών αποφάσεων.

– Εισγυμένες ελληνικές εταιρείες όπως η Foti Fotie και η Creta Farms αντιμετωπίζουν προβλήματα τέτοιας φύσης. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι αυτά τα πρόσφατα περιστατικά δρουν αποτρεπτικά για όσους επενδυτές θα ήθελαν να εξετάσουν την ελληνική αγορά;

– Εκτός από τα αρνητικά παραδείγματα, υπάρχουν και καλά παραδείγματα μεγάλων επιχειρήσεων που κάνουν σημαντικές προόδους στην εταιρική διακυβέρνηση. Όμως, για να είμαστε ειλικρινείς, θα πρέπει να υπάρχει μεγαλύτερη εμπιστοσύνη σε θέματα ελέγχων οικονομικών και μη οικονομικών στοιχείων και πιο αυστηρό πλαίσιο από το κράτος, στα πρότυπα των ΗΠΑ, με επιβολή αυστηρών προστίμων, κάτι που δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα. Αν επίσης δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές για ένα πιο σταθερό οικονομικό και φορολογικό πλαίσιο, θα μπορούσε η Ελλάδα να ανέβει στις προτιμήσεις των επενδυτών – κάτι που θα είχε θετικό και άμεσο αντίκτυπο στην κοινωνία και στην οικονομία.

Σύμφωνα με την έκθεση, οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης διακρίνονται για τις επιδόσεις τους βάσει των δεικτών ESG με την Ολλανδία να ξεχωρίζει σε επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης.

Ξεχωρίζουν Ολλανδία, Δανία, υστερεί η Ελλάδα

Σε μια μέση κατάσταση βρίσκεται η εικόνα του επιχειρηματικού κόσμου της Ελλάδας ως προς τη συνολική αποτίμηση με βάση την εναρμόνισή του με τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικούς δείκτες καθώς και με τους δείκτες εταιρικής διακυβέρνησης (ESG). Ωστόσο, υστερεί σημαντικά ως προς τις επιδόσεις των ελληνικών επιχειρήσεων σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, σε αντίθεση με άλλες μεσογειακές χώρες, όπως η Ιταλία ή η Πορτογαλία, οι οποίες κατατάσσονται σε υψηλότερη θέση.

Αυτό καταδεικνύει πρόσφατη έκθεση της εταιρείας οικονομικών ερευνών Morningstar, η οποία ταξινομεί διάφορες χώρες παγκοσμίως ως προς τον βαθμό που οι εταιρείες των χωρών αυτών έχουν ενσωματώσει κριτήρια περιβαλλοντικής ανάπτυξης, κοινωνικών ευαισθητοποιήσεων και ορθής διακυβέρνησης.

Όσον αφορά τη χώρα μας, οι χαμηλές επιδόσεις της σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης δεν προκαλεί απαραίτητα κάποια έκπληξη. Ήδη, το τελευταίο διάστημα, υποθέσεις στις οποίες εμπλέκονται μεγάλες εισγυμένες εταιρείες έχουν προκαλέσει κλυδωνισμούς στους χρηματιστηριακούς δείκτες, γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο στη συνολική εικόνα της ελληνικής αγοράς.

Σύμφωνα με την έκθεση, οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης διακρίνονται για τις επιδόσεις τους βάσει των δεικτών ESG, με τη Δανία να προηγείται όσον αφορά τους κοινωνικούς δείκτες και την Ολλανδία να ξεχωρίζει σε επίπεδο εταιρικής διακυβέρνησης. Ενδιαφέρονσα, όμως, είναι και η υψηλή επίδοση της Πορτογαλίας στους δείκτες που σχετίζονται με το περιβάλλον. Αυτό αποδίδεται, σύμφωνα με

την έκθεση, στις φιλικές για το περιβάλλον δράσεις που εφαρμόζει η πορτογαλική εταιρεία ηλεκτρισμού EDP, η οποία διαθέτει αιολικές εγκαταστάσεις σε Πορτογαλία, Ισπανία και ΗΠΑ αλλά και υδροηλεκτρικές στη Βραζιλία. Οριακά, ωστόσο, κινείται η Ελλάδα όσον αφορά την ενσωμάτωση στρατηγικών με περιβαλλοντικό πρόσημο, ενώ σχετικά πιο ικανοποιητικά είναι η θέση που διατηρεί στον κοινωνικό δείκτη.

Ο δεύτερος πυλώνας του τρίπτυχου περιβάλλον - κοινωνική ευμερία - εταιρική διακυβέρνηση σχετίζεται αφενός με πρακτικές για την ασφάλεια των προϊόντων αλλά και με πολιτικές που αφορούν την αγορά εργασίας, όπως οι εργασιακές συνθήκες ή η παρούσα και η ελευθερία των συνδικάτων κ.ά. Από την άλλη, η Ελβετία, η οποία αποτιμάται θετικά στο σύνολό της με βάση την εναρμόνισή της με τα κριτήρια ESG, υστερεί όσον αφορά τη συνολική επίδοσή της σε επίπεδο βιώσιμης ανάπτυξης. Αυτό οφείλεται, σύμφωνα με την έκθεση, σε διάφορα περιστατικά με τα οποία συνδέονται μεγάλες εταιρείες της χώρας, όπως η Novartis και η Nestle. Από τις χώρες εκτός Ευρώπης, οι ΗΠΑ καταγράφουν χαμηλές επιδόσεις σε θέματα που σχετίζονται με την εταιρική διακυβέρνηση, λόγω των αντίστοιχων χαμηλών επιδόσεων εταιρειών όπως η Alphabet αλλά και η Facebook σε αυτόν τον τομέα. Δεν έχει, άλλωστε, περάσει μεγάλο χρονικό διάστημα από τότε που το όνομα του εφευρέτη των social media Mark Ζούκερμπεργκ συνδέθηκε με το σκάνδαλο της Cambridge Analytica. Πόσο μάλλον με το πρόστιμο-ρεκόρ 5 δισ. δολ. που κλήθηκε πρόσφατα να καταβάλει.

Τα funds βιώσιμων επενδύσεων διαχειρίζονται 684 δισεκατομμύρια ευρώ

Η στροφή των επενδυτών σε πιο «υπεύθυνες» επενδύσεις και η αποστασιοποίησή τους από «αμαρτωλά» επενδυτικά προϊόντα αποτελούν τάση η οποία τελευταία κερδίζει ολόένα και περισσότερο έδαφος παγκοσμίως, με την Ελλάδα ωστόσο να δυσκολεύεται ακόμη να την ακολουθήσει. Fund managers και θεσμικοί επενδυτές εντάσσουν στην επενδυτική τους στρατηγική τρεις μη χρηματοοικονομικούς δείκτες (περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς, διακυβέρνησης), οι οποίοι πλέον καθορίζουν τις επόμενες επενδυτικές τους κινήσεις.

Πρόκειται για το λεγόμενο τρίπτυχο ESG (environmental, social, governance), με το οποίο εναρμονίζονται funds που έχουν υπό τη διαχείρισή τους μεγάλου ύψους κεφάλαια, αλλά και εταιρείες κολοσσοί τύπου Royal Dutch Shell, στις οποίες ασκούνται συστηματικές πιέσεις από τους ίδιους σε επενδυτές, ώστε να μειώσουν

Αυξάνεται διαρκώς στην Ευρώπη ο όγκος των κεφαλαίων που τοποθετούνται σε επιχειρήσεις κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνες.

το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Ήδη ευρωπαϊκά funds τα οποία διαχειρίζονται κεφάλαια κεφάλαια 2 τρις. δολ. πιέζουν μεγάλους παίκτες του κλάδου της τοιμενοβιομηχανίας να μειώσουν τις εκπομπές αερίων, προειδοποιώντας ότι, σε περίπτωση που δεν το πράξουν επιτυχώς, θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο το επιχειρηματικό τους μοντέλο. Εν τω μεταξύ αυτά τα επενδυτικά κεφάλαια αποτελούν ίσως τους μεγαλύτερους asset managers παγκοσμίως: BlackRock, DWS, State Street Global Advisors κ.ά. Οι δε εταιρείες έχουν αρχίσει να υποκύπτουν σε αυτές τις πιέσεις, αντιλαμβανόμενες ότι οι ροές κεφαλαίων προς τα επενδυτικά κεφάλαια βιώσιμων επενδύσεων (sustainable funds) καταγράφουν ετησίως ανοδικές τάσεις.

Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας οικονομικών ερευνών Morningstar, εάν εστιάσουμε στην Ευρώπη, έως τα τέλη του 2018, η αξία του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που δια-

Τα τελευταία δύο χρόνια οι επενδύσεις με γνώμονα τις πρακτικές περιβαλλοντικής ανάπτυξης, κοινωνικής ευμερίας και εταιρικής διακυβέρνησης βρίσκονται ολόένα και περισσότερο στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.

χειρίζονται ευρωπαϊκά funds βιώσιμων επενδύσεων έφθασε στα 684 δισ. ευρώ, όταν το αντίστοιχο ποσό ανήλθε στα 537,7 δισ. ευρώ κατά το προηγούμενο έτος. Παράλληλα, το όλο και αυξανόμενο ενδιαφέρον των επενδυτικών κεφαλαίων για τους δείκτες ESG αποτυπώνεται και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2019.

Σύμφωνα με έρευνα της Fitch που δημοσιεύουν οι Financial Times, τα περιουσιακά στοιχεία που διαχειρίζονται αυτά τα επενδυτικά κεφάλαια αυξήθηκαν κατά 15% στα 52 δισ. δολ. το πρώτο εξάμηνο του τρέχοντος έτους. Ενδεικτικό της τάσης αυτής είναι ότι το προηγούμενο έτος η αντίστοιχη αύξηση ήταν μόλις στο 1%. Μολονότι αυτή η δεξαμενή κεφαλαίων παραμένει ακόμη μικρή σε σύγκριση με τη συνολική αγορά των υπό διαχείριση κεφαλαίων που αγγίζει τα 6 τρις. δολ., η αύξηση αυτή δεν παύει να είναι για αρκετούς χρηματοοικονομικούς συμβούλους θεαματική. Αρχείο μάλιστα προβλέπουν ότι αυτή

θα συνεχιστεί τα επόμενα χρόνια, δεδομένου ότι όλο και περισσότεροι επενδυτές φαίνονται πρόθυμοι να εξερευνήσουν τους δείκτες ESG. Όπως επισημαίνει στην «Κ» ο Τζέισον Τσάβελ, επικεφαλής κοινωνικά υπεύθυνων χρηματοοικονομικής της Citi Global Insights, τα τελευταία δύο χρόνια οι επενδύσεις με γνώμονα τις πρακτικές περιβαλλοντικής ανάπτυξης, κοινωνικές ευμερίες και εταιρικής διακυβέρνησης βρίσκονται ολόένα και περισσότερο στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος. Οι δε λόγοι για τους οποίους το ενδιαφέρον μετατοπίζεται σε τέτοιες επενδύσεις ποικίλουν.

Σύμφωνα με τον ίδιο, υπάρχει γενικότερη αλλαγή στη νοοτροπία των κατόχων κεφαλαίων, οι οποίοι δεν ενδιαφέρονται αποκλειστικά και μόνο για το άμεσο κέρδος αλλά και για τον τρόπο με τον οποίο αυτό εξασφαλίζεται, όπως ασφαλώς και για το πόσο μεγάλο αυτό είναι. Βέβαια, προς αυτή την κατεύθυνση τους έχουν εξωθήσει διάφοροι επιμέρους παράγοντες. Για

παράδειγμα, έχει υπάρξει μεγάλη περίπτωση που οι αποδόσεις των επενδύσεων είναι πολύ χαμηλές, και αυτό καλλιέργησε σε επενδυτές την επιθυμία να χρησιμοποιήσουν το πλούτο τους για κάτι καλό.

Εάν δηλαδή το οικονομικό κέρδος είναι δύσκολο να αντληθεί, μπορούν να έχουν κοινωνικό όφελος. «Ταυτόχρονα εντείνεται η επιθυμία τους να επενδύουν σε βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα ή αντίθετα αναπτύσσουν απέχθεια για τις επενδύσεις σε βιομηχανίες που αντλούν κέρδος εις βάρος, είτε μιας ανθρώπινης ομάδας είτε του περιβάλλοντος μεσοπρόθεσμα», δηλώνει.

Υπάρχουν όμως και εκείνοι που εκφράζουν ενστάσεις για τέτοιου είδους επενδύσεις, εκτιμώντας ότι αυτές δεν είναι αρκετά «ανθεκτικές». Κατά τους ίδιους, πρόκειται απλώς για νέα επενδυτική τάση που δεν έχει κατορθώσει ακόμη να πείσει μεγάλη μερίδα επενδυτών.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΝΤΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ ΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Εκπαίδευση

Πρυτάνεις πανεπιστημίων επισημαίνουν τους στόχους και τις προκλήσεις
στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται στην ανώτατη εκπαίδευση

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι ηλικιωμένοι θέλουν και μπορούν να συμμετέχουν στη ζωή. Αρκεί βέβαια οι σχεδιαστές των διαφόρων προϊόντων να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες τους.

Νεωτερισμοί τρίτης ηλικίας

Συσκευές που διευκολύνουν τη ζωή των ηλικιωμένων, δίχως να τους μειώνουν

Όλο και περισσότεροι άνθρωποι ζουν μακρά και υγιή ζωή. Σύμφωνα με το αμερικανικό υπουργείο Υγείας και Ανθρώπων Πόρων, το μέσο προσδόκιμο ζωής είναι 78,6 έτη για τους άνδρες και 81,1 για τις γυναίκες, ενώ στο μέλλον αναμένεται να αυξηθεί ακόμα περισσότερο. Βέβαια, οι ηλικιωμένοι που παραμένουν σήμερα δραστήριοι και υγιείς ανακαλύπτουν ότι δεν διαθέτουν τις ίδιες ικανότητες που είχαν όταν ήταν νεότεροι. Αυτό σημαίνει ότι, παρά την καλή τους υγεία, γίνονται βραδύτεροι και ασθενέστεροι, έχουν μειωμένη όραση, ακοή, γεύση και αφή. Παρ' όλα αυτά, ο αριθμός των δραστηρίων και υγιών ηλικιωμένων αυξάνεται και αυτό είναι κάτι που ο εμπορικός κόσμος δεν μπορεί να αγνοήσει.

Δυστυχώς, ο κόσμος φαίνεται ότι είναι σχεδιασμένος... κατά των ηλικιωμένων. Καθημερινά αντικείμενα απαιτούν τανάλιες και μαχαίρια για

Ο αριθμός των δραστηρίων και υγιών ηλικιωμένων αυξάνεται και αυτό είναι κάτι που ο εμπορικός κόσμος δεν μπορεί να αγνοήσει.

να ανοίξουν, τα δοχεία με βιδωτά καπάκια απαιτούν δύναμη, ενώ οι εμπορικές εταιρείες τυπώνουν τις οδηγίες χρήσης με τα μικρότερα στοιχεία. Ως αποτέλεσμα, είναι αδύνατον να αναγνωστούν οι ετικέτες χωρίς μεγεθυτικό φακό. Ακόμη, όμως, και όταν οι εταιρείες σχεδιάζουν αντικείμενα ειδικά για ηλικιωμένους, συνήθως είναι άσχημα και φωνάζουν «είμαι γέρος και δεν μπορώ να λειτουργήσω».

Ο Τζέρεμι Μίερσον, σχεδιαστής στο Βασιλικό Κολέγιο Τέχνης του Λονδίνου, επιμελήθηκε μια εξαιρετική έκθεση

στο Μουσείο Σχεδίου της βρετανικής πρωτεύουσας, υπό τον τίτλο «New Old» (Νέοι Γέροι), η οποία εξερευνούσε τη δυνατότητα σχεδιαστών και σχεδίων να ενισχύσουν τις εμπειρίες μας στο ύστερο κομμάτι του βίου μας. Οι περιπατητές (τα γνωστά Πι), τα ηλεκτρικά αναπηρικά αμαξίδια και τα καροτσάκια για ψώνια, που είναι σχεδιασμένα ειδικά για άτομα τρίτης ηλικίας, συνήθως δεν έχουν καμιά κομψότητα ή χάρη

Δεν συμβαίνει, όμως, το ίδιο με το Scooter for Life, ένα ηλεκτρικό πατίνι για ηλικιωμένους, το οποίο σχεδίασε η βρετανική εταιρεία PriestmanGoode. Το καινοτόμο πατίνι διαθέτει τρεις τροχούς –για σταθερότητα– και μια κομψή θήκη για την αποθήκευση και μεταφορά των αγορών.

Οι ισχυροί και ελαφρείς κινητήρες και οι μπαταρίες που υπάρχουν σήμερα μπορούν να καταστήσουν ηλεκτρικά πολλά νέα πράγματα, όπως περιπατη-

τήρες, αναπηρικά αμαξίδια, ποδήλατα, τρίκυκλα, μαρουδιακά καροτσάκια και καρότσια για ψώνια. Αν αυτές οι συσκευές είναι κομψές και χρήσιμες, είναι βέβαιο ότι θα κινητοποιήσουν και θα δώσουν δύναμη σε όλους, από τους πολύ νέους μέχρι τους πολύ ηλικιωμένους.

Σίγουρα, αυτές οι μηχανοκίνητες συσκευές θα ωφεληθούν τους πάντες. Επίσης, από τη στιγμή που θα πάψει να υφίσταται το στίγμα που συνοδεύει όλες τις συσκευές που μοιάζουν ιατρικές, θα δούμε περισσότερους ηλικιωμένους να προσθέτουν δραστηριότητες στην καθημερινότητά τους και –γιατί όχι;– να κάνουν και ιστιοσανίδα, αφού υπάρχουν και ηλεκτρικές.

Υπάρχουν και άλλα παραδείγματα φιλόδοξων σχεδίων για ηλικιωμένους, αλλά είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν. Όταν συμβεί αυτό, εκτίθενται σε μουσεία και γίνονται θέματα για άρθρα στον Τύπο.

Εκστρατεία διαφήμισης της χρήσης φοινικέλαιου από διατροφικό λόμπι

ΚΟΥΑΛΑ ΛΟΥΜΠΟΥΡ. Έκθεση με αποδέκτες ανώτατα στελέχη της βιομηχανίας φοινικέλαιου της Μαλαισίας εξέδωσε εταιρεία συμβούλων επιχειρήσεων της Ουάσιγκτον στα τέλη Φεβρουαρίου. Το μήνυμά ήταν το εξής: Μην αφήσετε τους ακτιβιστές υπέρ του περιβάλλοντος και τις δυτικές κυβερνήσεις να δυσφημίσουν το φοινικέλαιο και να το καταστήσουν εξίσου απεχθές για το κοινό με τον καπνό. Η βιομηχανία φοινικέλαιου, αξίας 60 δισ. δολαρίων, δέχεται οξεία κριτική από περιβαλλοντικές οργανώσεις για την αποψίλωση μεγάλων εκτάσεων τροπικού δάσους με σκοπό την καλλιέργεια του πολύτιμου προϊόντος, που καταναλώνεται από δισεκατομμύρια ανθρώπους στον κόσμο.

Μαλαισία και Ινδονησία, δύο χώρες που παράγουν το 85% του φοινικέλαιου παγκοσμίως, έχουν επιλέξει να μην προβάλουν τις δραστηριότητές τους αυτές, απολαμβάνοντας τη μεγάλη ζήτηση του προϊόντος, το οποίο χρησιμοποιείται από τη μαγειρική μέχρι και σε αρωματικά σαπούνια. Πέρσι, όμως, η Μαλαισία εγκαίνιασε διεθνή εκστρατεία δημοσίων σχέσεων, σε μια προσπάθεια να προστατεύσει τη φήμη του σημαντικότερου εξαγωγικού προϊόντος της. Η εκστρατεία είχε στόχο τους επικριτές της καλλιέργειας φοινικέλαιου και αποσκοπούσε στο να εμφανίσει το φοινικέλαιο προερχόμενο από μικρούς παραγωγούς – και όχι από την εκμετάλλευση μεγάλων εκτάσεων τροπικού δάσους. Πίσω από τη

διαφημιστική καμπάνια βρίσκεται η εταιρεία DCI Group της Ουάσιγκτον, που έχει αναλάβει στο παρελθόν εκστρατείες υπέρ εταιρειών τσιγάρων και πετρελαίου. «Είμαστε υπερήφανοι για τη συνεργασία μας με τη βιομηχανία φοινικέλαιου της Μαλαισίας, στην προσπάθειά της να σώσει θέσεις εργασίας και να προστατεύσει τις περιουσίες μικρών παραγωγών από τις άδικες πολιτικές που ενισχύουν τη φτώχεια στον κόσμο», αναφέρει ανώτατο στέλεχος της DCI.

Η εταιρεία επιχείρησε επίσης να επηρεάσει τη κοινή γνώμη πληρώνοντας αδρά για δημοσιεύσεις στον Τύπο, καθώς και σε επιστημονικές επιθεωρήσεις. Η DCI ζήτησε φέτος, σύμφωνα με το πρακτορείο Reuters, προϋπολογισμό 11.000 δολαρίων τον μήνα για την προώθηση του φοινικέλαιου και την ανατροπή των ευρωπαϊκών κανόνων περιορισμού της χρήσης του. Η εταιρεία δημοσίευσε, λοιπόν, σε «φιλικά» έντυπα, δόθεν αποκλυπτικά άρθρα και «εμπιστευτικές» πληροφορίες για τις διαπραγματεύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση υπέρ της πλήρους απελευθέρωσης των εισαγωγών φοινικέλαιου. Την ίδια ώρα, οργάνωση με το όνομα Faces of Palm Oil (Πρόσωπο του Φοινικέλαιου), χρηματοδοτούμενη από την DCI, διοργανώνει συστηματικές δημοσιογραφικές επιθέσεις με στόχο μη κυβερνητικές οργανώσεις, Ευρωπαίους νομοθέτες και δημοσιογράφους και με τον ισχυρισμό ότι εκπροσωπεί 650.000 αγρότες σε καλλιέργειες φοινικέλαιου στη Μαλαισία.

Εργοστάσιο φοινικέλαιου στη Σεμπάγκ, έξω από την Κουάλα Λουμπούρ της Μαλαισίας.

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΣΕΖΟΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ
ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ
ΖΑΒΟΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΣΑΒΒΙΔΗΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

GET IT ON
Google play

Download on the
App Store

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

«Γύρισε» το Χρηματιστήριο στο τέλος της συνεδρίασης

Ανοδος 0,32%, εκτόξευση του τζιρου λόγω αλλαγών στους δείκτες MSCI

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Με ένα θεαματικό φίνις και με εκτόξευση του όγκου συναλλαγών λόγω των ροών κεφαλαίων που έφερε η αναδιάρθρωση των δεικτών MSCI έκλεισε το ελληνικό Χρηματιστήριο, καθώς ενώ σε όλη σχεδόν τη διάρκεια της συνεδρίασης βρισκόταν στα αρνητικά, φτάνοντας να σημειώνει απώλειες έως και 1% περίπου, στα τελευταία λεπτά και στις τελικές δημοπρασίες «γύρισε» στα θετικά. Αν και ο τραπεζικός δείκτης δεν κατάφερε να κλείσει ανοδικά, ωστόσο και σε αυτόν οι απώλειες «μαζεύτηκαν» σημαντικά, ειδικά στο τελευταίο τέταρτο πριν από το καμπανάκι της λήξης, με αποτέλεσμα από τη «βουτιά» άνω του 3% που σημειώνει ενδοσυνεδριακά να κλείσει με οριακή πτώση.

Αν και η εικόνα των ελληνικών ομολόγων απέχει πολύ από αυτήν του Χ.Α. το τελευταίο διάστημα, με τους ελληνικούς τίτλους να καταγράφουν ολοένα και νέα ιστορικά ρεκόρ, ωστόσο η ισχυρή πτώση των αποδόσεων χθες στο 10ετές, οι οποίες διαμορφώθηκαν κοντά στο 1,8%, προσέ-

Ο τραπεζικός δείκτης, από τη «βουτιά» άνω του 3% που σημείωνε ενδοσυνεδριακά, κατάφερε να κλείσει με οριακές απώλειες.

φερε σίγουρα στήριγμα στην εγχώρια αγορά μετοχών. Σημαντικά στήριγματα στον Γενικό Δείκτη δόθηκαν τόσο από τη θετική εικόνα στις ευρωπαϊκές αγορές όσο και από επιλεγμένα blue chips, με τη «Σαράντς» να κλείνει με κέρδη 4,01%, ενώ άνοδο άνω του 2% σημείωσαν οι Jum-bro, Lamda Development, EXAE και Motor Oil.

Ετσι, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 0,32% στις 831,64 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 94,33 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με κέρδη 0,54%, ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης σημείωσε πτώση 0,33%, ενώ με πτώση 0,12% έκλεισε ο τραπεζικός δείκτης, στις 700,79 μονάδες. Με απώλειες

Αν και η εικόνα των ελληνικών ομολόγων απέχει πολύ από αυτήν του Χ.Α. το τελευταίο διάστημα, με τους ελληνικούς τίτλους να καταγράφουν ολοένα και νέα ιστορικά ρεκόρ, ωστόσο η ισχυρή πτώση των αποδόσεων χθες στο 10ετές, οι οποίες διαμορφώθηκαν κοντά στο 1,8%, προσέφερε σίγουρα στήριγμα στην εγχώρια αγορά μετοχών.

1,07% έκλεισε η μετοχή της Alpha Bank και στο -0,09% η Εθνική, ενώ στα θετικά έκλεισαν Eurobank και Πειραιώς, στο +0,78% και +0,36% αντίστοιχα.

Το Χ.Α. δείχνει ότι διατηρεί ακόμα κάποιες άμυνες, ωστόσο το ευμεταβλητό και πρόσφατα ιδιαίτερα αρνητικό διεθνές κλίμα εξακολουθεί να το επηρεάζει σημαντικά, δεδομένου και ότι το 60% των επενδύτων που δραστηριοποιούνται σε αυτό είναι ξένα χαρτοφυλάκια.

Ετσι, όπως επισημαίνει ο Δημήτρης Τζάνος, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος Χρηματιστηριακής, το σοκ για το ελληνικό χρηματιστήριο, σε συνδυασμό με τους «μαύρους κύκνους» του εξωτερικού περιβάλλοντος, ήταν αναμενόμενο. Κρίθηκε, λοιπόν, ότι είναι η κατάλληλη στιγμή για αναγγελία της άρσης των capital controls ώστε να μη διακοπεί η διαδικασία τροφοδότησης της ελληνικής οικονομίας με θετικούς καταλύτες, σε

συνέχεια της μείωσης των φορολογικών συντελεστών εταιρικών κερδών στο 24% και του φόρου των μερισμάτων στο 5%, αλλά και για την επίτευξη της επένδυσης στο Ελληνικό. Εξελίξεις που με άλλο εξωτερικό περιβάλλον θα οδηγούσαν σε πολυήμερη ανοδική κίνηση στο Χ.Α., προεξοφλώντας την είσοδο της οικονομίας σε ταχύτερους ρυθμούς ανάπτυξης και τα εταιρικά μεγέθη σε αισθητή βελτίωση.

Ανοδικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές και η τιμή του χρυσού

Με θετικό πρόσημο έκλεισαν χθες οι γενικοί δείκτες των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων με εξαίρεση το Λονδίνο, όπου σημειώθηκαν οριακές απώλειες ύστερα από την αργία της Δευτέρας. Μεγάλη ώθηση στις ευρωπαϊκές αγορές δόθηκε χθες από την Ιταλία. Το Κίνημα των 5 Αστέρων βρίσκεται σε συνομιλίες με το Δημοκρατικό Κόμμα για τον σχηματισμό κυβέρνησης, μια προοπτική που θα απαλλάξει τη χώρα από νέα ε-κλογική αναμέτρηση εις βάρος της σταθερότητας της χώρας και της οικονομίας. Ο δείκτης FTSE Mib στο χρηματιστήριο του Μιλάνου ενισχύθηκε κατά 1,52%, ο δείκτης Cac-40 στο Παρίσι κατά 0,67% και ο δείκτης Dax στη Φρανκφούρτη κατά 0,62%. Στο χρηματιστήριο του Λονδίνου, ο δείκτης FTSE-100 υποχώρησε κατά -0,08% ενώ ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx Europe 600 σημείωσε κέρδη 0,63%.

Στη Wall Street επικράτησαν πωτικές τάσεις, με τις μετοχές του παρατοοικονομικού κλάδου να καταγράφουν απώλειες της τάξεως του 1% εν μέσο της συνεδρίασης. Ο λόγος είναι πως εντείνονται οι ανησυχίες για την πορεία της αμερικανικής οικονομίας και την κερδοφορία των επιχειρήσεων υπό το «βάρος» του εμπορικού πολέμου ΗΠΑ - Πεκίνου. Επίσης, σενάρια θέλουν την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ να χαλαρώνει περαιτέρω τη νομισματική πολιτική της, διατηρώντας έτσι χαμηλές τις αποδόσεις στην αγορά των ομολόγων. Λίγο πριν από το κλείσιμο της

Wall Street, οι δείκτες Dow Jones και S&P 500 υποχωρούσαν κατά 0,43% και 0,36%, αντίστοιχα. Παράλληλα, η καμπύλη αποδόσεων των αμερικανικών ομολόγων αντιστράφηκε σε επίπεδα που δεν έχουν σημειωθεί από το 2007, αντικατοπτρίζοντας την υψηλή μεταβλητότητα και την αποστροφή του επενδυτικού κινήδου που υπηλκράτει στις αγορές. Πιο απλά, η απόδοση των 10ετών αμερικανικών ομολόγων κινήθηκε 1,485%, δηλαδή χαμηλότερα από

Ικανοποίηση των επενδυτών για τις θετικές πολιτικές εξελίξεις στην Ιταλία.

το 1,529% που ίσχυε για τα 2ετή ομόλογα. Λόγω του κλίματος αβεβαιότητας που έχει καλλιεργηθεί στην παγκόσμια οικονομία, οι επενδυτές καταφεύγουν σε «παραδοσιακά» καταφύγια όπως είναι ο χρυσός. Η τιμή του πολυτιμίου μετάλλου αναρριχήθηκε στο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί από το 2013, ξεπερνώντας τα 1.550 δολάρια η ουγγιά στα προεξοφλημένα Δεκεμβρίου. Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο από τον Απρίλιο του 2013. Η τιμή του αργού πετρελαίου διαμορφώθηκε στα 54,7 δολάρια το βαρέλι και η τιμή του Brent στα 59,21 δολάρια το βαρέλι λόγω προσδοκιών για πτώση των αποθεμάτων στις ΗΠΑ.

Η τιμή του χρυσού αναρριχήθηκε στο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί από το 2013, ξεπερνώντας τα 1.550 δολάρια η ουγγιά.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

(Πηγή: Reuters)

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				PEARSON				OT BORSE N				TENARIS				Paris/Παρίσι			
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		WELLS FARGO & WARMART INC	134,34	-0,20%		RECKIT BNCR G	6132,7971	2,424		OT LUFTHANSA A	128,95	-2,3		TERNIA	5,73	5,57		Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		111,98	-0,0089			ROYAL BANK SCO	184,38417	0,656		OT TELEKOM N	14,9	0,088		UNICREDIT	9,719	1,35		Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	
London/Λονδίνο				ROD 'A				ROD 'B				ROD 'C				Tokyo/Τόκιο							
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ANGLO AMERICAN	1664,752	1,425		ROSA 'A	2251,40953	-0,816		ROSA 'B	2253,4	-0,4		ROSA 'C	1921,46	1,094		Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		2267	-0,483		ROYAL MAIL R	207,27	2,935		ROLLS ROYCE PL	750,2	-0,187		ROLLS ROYCE PL	750,2	-0,187		ROLLS ROYCE PL	750,2	-0,187		
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ADMIRAL GROUP	2147,50214	0,371		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		K-S AG NA	14,365	0,135		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ASHTADE GRP	2130,78	0,279		SAINSBURY'S	193,327	-0,279		NUOVONI NGAA	95,74	0,76		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ANTOFAGASTA	808,89209	-0,197		SCHROEDERS	2654,8337	1,251		NUOVONI NGAA	95,74	0,76		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ANTOPLAC	360,7	-0,802		SAGE GROUP	693	0,785		RUWE AG	25,9	0,57		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ASTRAZENCA	7232,78035	0,998		ST JAMES'S PLAC	936,324	0,579		THYSENKRUPP A	10,57	0,085		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BARCOCK INTL	502	0,844		SMITHS GROUP	157,5	-0,695		VOLKSWAGEN VZ	143,5	1,32		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BAE SYSTEMS	341,60132	-0,037		SMITHSONIAN	1927,82692	0,233		VORONVA SE	43,86	0,9		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BARCLAYS	137,14138	-0,985		SPORTS ON INT	246	-0,243		SIEMENS N	89	0,43		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BRIT AM TOBACCO	2914,69775	-4,357		SSE PLC	1127,35	0,4		SAP SE	108,54	1,82		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BARHART DEVLPM	645,26758	1,761		STANDARD CHART	606,06058	-1,237						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BERKLEY GRP	3976,5135	-0,05		SEVERN TRENT	2051,25	1,084						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BRILAND CO	509,63	4,106		TRAVIS PERKINS	1251,02	0,563						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BUNZL	1994,30556	-0,295		TESCO	2516,7999	0,563						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BP	490,94345	0,01		TUI AG	827,59	2,712						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BURBERRY GRP	709	-1,258		TAYLOR WIMPEY	147,86	0,884						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		BT GROUP	159,12	0,667		UNILEVER	5071	1,697						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		COCACOLA HBC A	2683,3803	0,787		UNIT UTILITIES	792,43	0,991						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		CARNIVAL	3380,47038	-0,786		VODAFONE GROUP	151,28	0,625						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		CENTRICA	66,0037	1,709		WPP PLC	942,12666	-0,525						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		COMPASS GROUP	2057,06253	1,27		WHITBREAD	4325,65613	-0,702						ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		CAPITA PLC	134,66406	2,59										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		CRH	2659,76664	0,605										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		DIAGEO CARPHO	108,6	-0,321										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		DCC	6893	1,61										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		DIAGEO	3444,5	0,775										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		DIRECT LINE	289,4	0,452										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		EXPERIAN	2535,0168	0,795										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		EASYJET	966,92732	3,761										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		FIREWILLO	700	1,929										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		GLENCORE	2273,918	-0,754										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		GLAXOSMITHKLIN	1077,1258	-0,237										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		HKMA	2041	0,394										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		HAMMERSON H	231,44363	2,242										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		HARGREAVES LS	1909	1,059										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		HSBC HOLDINGS	580,9	-0,738										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		INTL CONSOL AI	427,02301	0,691										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		INTERCONT HOTEL	5085,8046	-0,45										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		3IF GROUP	1081,45555	-0,69										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		AMERBRANDS	2061,61602	0,336										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		INTU PROPERTIES	36,57	6,779										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		INMARSAT	587	0,79										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		INTERTEK GROUP	5337	-0,597										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		ITV	114	-0,783										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		JOHNSON MATTHE	2810,18	0,962										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		KINGSTREE	190,93692	1,259										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		LAND SECS	772,05	3,264										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		LEGAL & GENERA	220,3149	-0,902										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		LYDDIS BANK GRP	49,8304	-0,46										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		LONG STOCK EXC	6826,98273	0,117										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		MEIRLIN	452,32	0										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		MARKS & SP	2125	1,553										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		MONDI	1579,2154	1,237										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		NATIONAL GRID	849,95	0,329										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		NEXT	5852,41682	2,012										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		PROVIDENT FINE	392,2	7,949										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		PRESIDENTIAL	1346,24909	-1,064										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %		PERSSIMON	3913,0832	1,074										ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	
Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %														ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452		ROSA INSURANCE G	528,6	-0,452	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ			ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		
	Κλίσιμο	Μεταβολή (%)	Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
Γενικός Δείκτης	831.64	0.32	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	30.887.075	32,96%
FTSE Βιομηκ. προϊόντων	2604,9	-0.74	ΣΤΑΒΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	17.504.380	18,68%
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2912.04	-1.54	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	16.004.692	17,08%
FTSE Υγείας	0	0	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.313.159	7,81%
FTSE Πετρελαίου-Αερίου	5294,42	1,67	ΔΙΥΛΩΣΤΗΡΙΑ	6.265.493	6,69%
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	8527,4	2,16	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	2.939.381	3,14%
FTSE Πρώτων Υλών	6868,15	2,36	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.933.353	3,13%
FTSE Τελώνων και Ανοφκτής	1586,65	-0.35	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.735.959	1,85%
FTSE Τεχνολογίας	1006,91	1,08	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.555.726	1,66%
FTSE Τελεπικοινωνιών	3289,32	0,17	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.276.846	1,36%
FTSE Τραπεζών	700,79	-0.12	ΕΝΔΕΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	1.137.492	1,21%
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	530,41	-0.12	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	582.158	0,62%
FTSE Τροφίμων και Ποτών	11180,8	1,46	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	459.834	0,49%
FTSE Υγείας	482,83	-1,13	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	440.478	0,47%
FTSE Υψηρ. Κοινής Πίρελεις	2743,63	0,62	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	242.936	0,26%
FTSE Χρηματών	9851,75	0,59	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	232.717	0,25%
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	1071,31	0,94	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	227.052	0,24%
FTSE Χ.Α. LargeCap	2041,68	0,54	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	208.830	0,22%
FTSE Χ.Α. MidCap	1333,98	-0.33	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	205.058	0,22%
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	508,16	0,52	ΥΔΡΕΥΣΗ	195.680	0,21%
			ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	1.348.647	1,44%
			ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	93.696.946	

▲ 55

▼ 48

◆ 32

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ					
ΑΝΟΔΟΣ	Κλίσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλίσιμο	Μετ.
ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	0,360	13,21%	ΤΙΤΑΝ CEMENT INTERN. S.A. (ΚΑ)	18,200	-2,57%
QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	0,239	11,16%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	1,030	-2,28%
ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - ΜΟΔΑ ΒΑΓΝΟ (ΚΟ)	0,570	9,62%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,133	-2,21%
PAPERPACK (ΚΟ)	4,000	8,11%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,472	-1,87%
ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	0,880	7,06%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	2,380	-1,65%
PROFILE (ΚΟ)	4,130	4,56%	ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	9,750	-1,32%
ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	2,380	4,39%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	1,885	-1,31%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	8,050	4,01%	ALPHA BANK (ΚΟ)	1,484	-1,07%
ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	0,213	3,90%	ATTICA BANK (ΚΟ)	0,404	-0,98%
ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	280,000	2,94%	ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	2,150	-0,92%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ			
ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΤΕ (ΚΟ)	17.504.379,62	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	1,35%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	15.790.430,36	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	0,79%
ALPHA BANK (ΚΟ)	10.772.982,93	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0,53%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	9.884.627,75	ALPHA BANK (ΚΟ)	0,48%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7.508.392,44	EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,38%
JUMBO (ΚΟ)	7.313.159,36	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,36%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	6.265.493,40	JUMBO (ΚΟ)	0,34%
TITAN CEMENT INTERN. S.A. (ΚΑ)	2.939.380,54	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	0,33%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.577.291,47	PROFILE (ΚΟ)	0,33%
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	2.395.147,88	ΟΤΕ (ΚΟ)	0,31%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.		ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ		ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
55.429,32	0,54%	93.696,95	129,61%	35.610,73	73,14%
(έκστ. ευρώ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(χιλ. ευρώ)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ	(χιλ. τεμάχια)	ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	352	1.729	15.686
FTSE/Χ.Α. Large Cap	352	1.729	15.686
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.546	18.018	385.615
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	44	253	7.011
ALPHA BANK (ΚΟ)	279	4.688	64.442
ATTICA BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	6	120	7.943
Coca-Cola HBC AG (ΚΟ)	15	38	302
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	13	75	9.420
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	64	308	9.500
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	145	3.180	51.040
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	1	1	381
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	6	7	314
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	19	65	8.682
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	8	18	2.851
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	15	108	2.221
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	16	85	4.415
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	62	908	5.623
JUMBO (ΚΟ)	14	46	1.052
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	7	13	2.485
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	70	1.744	87.509
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	5	9	480
ΜΥΤΙΑΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	48	181	11.842
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	230	2.787	50.477
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	45	177	4.646
ΟΤΕ (ΚΟ)	24	140	3.559
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	1	735
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	244	2.236	21.645
ΔΕΗ (ΚΟ)	101	648	15.460
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	31	83	5.309
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	33	99	6.271
Δικαιώματα σε Δείκτες	32	286	2.361
FTSE/Χ.Α. Large Cap	32	286	2.361
Δικαιώματα σε Μετοχές	5	51	2.513
ALPHA BANK (ΚΟ)	4	50	172
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	400
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	1	1	1
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	186
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	1.754
Συνολική δραστηριότητα	1.935	20.084	406.175

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 27 Αυγούστου 2019

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΤΗ	ΑΝΟΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,8640	0,8840	0,8694	-1,1190	"5,683"	0,8680	0,8840	0,8840	2,31
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,5820	1,6380	1,6153	-1,1660	"42,087"	1,6000	1,6100	1,6100	-1,83
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,5050	0,5100	0,5072	0,0820	"30,568"	0,5100	0,5200	0,5100	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0045	0,0050	0,0048	0,0190	"8,169"	0,0050	0,0070	0,0045	-25,00

Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0365	0,0420	0,0384	-0,2090	"8,497"	0,0380	0,0400	0,0400	-10,11
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,1180	0,1260		

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,2900	1,3000	1,2991	-0,3200	220	1,2900	1,3000	1,2900	-0,77

ΕΝΔΕΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1970	0,2040		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0685	0,0700	0,0696	-0,0450	"27,330"	0,0685	0,0735	0,0695	-0,71
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,2520	0,0000		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,3200	1,3200	1,3200	2,4000	"5,811"	1,3200	1,3300	1,3200	1,54
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0330	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0000		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0230		
ΓΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0,0400	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1000		
ΕΣΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	0,0155	0,0155	0,0155	-0,2810	"1,528"	0,0155	0,0000	0,0155	-16,22
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC	0,1120	0,1360	0,1240	1,0000	"24,899"	0,1200	0,1360	0,1360	19,30
ΚΑΕΠ	KARYEIS ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,5200		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,8000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΤΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0380		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0095		

Υπηρεσίες καταναλωτών										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1,0500	1,0800		
ΜΑΠΑ	MALLOUPPAS & PARACOSTAS PUBLIC CO LTD	0,1980	0,1980	0,1980	0,0100	385	0,1980	0,0000	0,1980	0,00
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)"	1,0500	1,0500	1,0500	-3,0000	"2,320"	1,0000	0,0000	1,0500	-2,78
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0000	0,1580		
ΚΙΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0,0200	0,0200	0,0200	0,0000	"5,665"	0,0200	0,0220	0,0200	0,00
ΚΟΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,1090	0,1090	0,1090	-0,1000	"2,468"	0,1080	0,1200	0,1090	-0,91
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0690	0,0690	0,0690	-0,5990	111	0,0690	0,0760	0,0690	-8,00
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,5300	0,5550		
ΝΤΟΑ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,2500		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7500	0,7800		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD						0,0000	0,0000		
ΣΤΑΔ	STADEMOS HOTELS PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0580	0,0000		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0000	0,0100		

Βιομηχανίες										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,6100	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0,4160	0,4380		
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,1000	0,1000	0,1000	0,0000	"11,000"	0,1000	0,0000	0,1000	0,00
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,3600	2,3600	2,3600	-0,6150	"3,938"	2,3600	2,3800	2,3600	-0,84

Καταναλωτικά αγαθά										
ΣΤΟ	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0100	0.0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						1.3400	1.4000		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΩΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0.0000	0.0000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0.0000	0.8000		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2260	0.2400		

ΝΕΑ
ΣΕΙΡΑ

Οι αγαπημένοι ήρωες της Disney
έρχονται με την υπογραφή ενός θρύλου
του παγκόσμιου κόμικ.

Μη χάσετε τον
1^ο
τόμο

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πόλης και Οικονομική Ενημέρωση

Αυτή την Κυριακή μαζί με την Καθημερινή

Από τους αδελφούς Ράιτ στην «τέλεια γνώση»

Οι διαπιστώσεις στο συνέδριο του *Singularity Global Summit*, στο Σαν Φρανσίσκο, σκορπούν χαμόγελα για το μέλλον της ανθρωπότητας

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ**

ΣΑΝ ΦΡΑΝΣΙΣΚΟ. Η Σίλικον Βάλεϊ είναι α-ναμφίβολα το πιο αισιόδοξο μέρος στον πλανήτη. Η πρώτη ημέρα του Singularity Global Summit, ενός τριήμερου συνεδρίου για τις λεγόμενες «εκθετικές τεχνολογίες» και τον τρόπο με τον οποίο ήδη μετασχηματίζουν την οικονομία και την κοινωνία, ήταν γεμάτη διαπιστώσεις που θα έκαναν ακόμα και τον υπεραισιόδοξο δρα Πάινγκλος του Βολταίρου να ανασπκώσει τα φρύδια του με σκεπτικισμό.

Τον τόνο έδωσε ο Πίτερ Διαμάντς, συνιδρυτής του Singularity University, της εταιρείας που διοργανώνει το συνέδριο (η «Κ» βρέθηκε στην Καλιφόρνια με την ομάδα του Singularity Summit Greece,

Η ιατρική τεχνολογία θα επιτρέπει την παρακολούθηση του σώματος σε πραγματικό χρόνο, εντοπίζοντας τυχόν παθολόγνεις «στο στάδιο μηδέν».

το δεύτερο συνέδριο του οποίου θα λάβει χώρα τον προσεχή Νοέμβριο). Μιλώντας σε δημοσιογράφους πριν από την επίσημη έναρξη του συνεδρίου, ο πολυπράγμων Ελληνοαμερικανός συγγραφέας και επιχειρηματίας επέμενε ότι «ζούμε στην πιο συναρπαστική εποχή» και ότι, «με βάση σχεδόν όλες τις παραμέτρους, ο κόσμος γίνεται καλύτερος». Στην κεντρική του ομιλία, λίγο αργότερα, θα ανέπτυξε το επιχειρήματα αυτό, χρησιμοποιώντας ομοβροντία στατιστικών (από τα επίπεδα φωτώ-

Η πρώτη ημέρα του Singularity Global Summit, ενός τριήμερου συνεδρίου για τις λεγόμενες «εκθετικές τεχνολογίες» και τον τρόπο με τον οποίο ήδη μετασχηματίζουν την οικονομία και την κοινωνία, ήταν γεμάτη συμπεράσματα που θα έκαναν ακόμα και τον υπεραισιόδοξο δρα Πάινγκλος του Βολταίρου να ανασπκώσει τα φρύδια του με σκεπτικισμό (φωτ. αρχείου).

χειας έως την παιδική θνησιμότητα και τη μείωση των θανάτων από φυσικές καταστροφές) προς επίρρωση του ισχυρισμού του ότι η ανθρωπότητα για πρώτη φορά στην ιστορία της βρίσκεται, εδώ και λίγες δεκαετίες, σε θέση «να ξεφύγει από το κυνήγι της επιβίωσης».

Η κεντρική θεματική της ομιλίας του Διαμάντη ήταν μια σειρά από «μετατάσεις» που θεωρεί ότι θα καθορίσουν τις εξελίξεις. Αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στην αφρονία ως χαρακτηριστικό που α-

ντικαθιστά τη σπανιότητα σε ολόενα και περισσότερους τομείς: στην επιτάχυνση του εκδημοκρατισμού της τεχνολογίας στην επέκταση της διαδικτυακής συνδεσιμότητας σε όλο τον παγκόσμιο πληθυσμό (έως το 2025) και σε όλα τα προϊόντα, με την έλευση του IoT (Διαδίκτυο των Πραγμάτων) στις δυνατότητες για θεαματική αύξηση του προσδόκιμου ζωής στα αυτόνομα οχήματα, τα δεδομένα που θα συλλέγουν, τα οποία εκτιμάται ότι θα παράγουν έσοδα 750 δισ. δολαρίων έως το

2030· και στη δυνατότητα σύνδεσης ανθρώπων εγκατεμένων με το υπολογιστικό νέφος (cloud).

Στο προσεχές μέλλον, όπως το οραματίζεται ο συνιδρυτής του Singularity University, η τεχνική νοημοσύνη θα κάνει τους εργαζομένους που θα είναι συνδεδεμένοι απευθείας μαζί της απείρως πιο παραγωγικούς. Θα παρέχει εξατομικευμένη μόρφωση – π.χ. φοιτητές θα μπορούν να μαθαίνουν την ιστορία της Αρχαίας Αιγύπτου συνομιλώντας σε περι-

βάλλον εικονικής πραγματικότητας με το άβαταρ ενός φαραώ, ο αλγόριθμος του οποίου θα έχει απορροφήσει σιτιδήποτε έχει γραφτεί για το συγκεκριμένο ιστορικό πρόσωπο. Η ιατρική τεχνολογία θα επιτρέπει την παρακολούθηση του σώματος σε πραγματικό χρόνο, εντοπίζοντας τυχόν παθολόγνεις «στο στάδιο μηδέν». «Θα είναι ένα μέλλον τέλειες γνώσης», είπε, «όπου θα μπορούμε να γνωρίζουμε το καθετί, όπου κι αν είμαστε, ανά πάσα στιγμή», με τη βοήθεια των περισσότερων από 100 τρισεκατομμυρίων αισθητήρων που προβλέπει ότι θα έχουν ενσωματωθεί σε περίπου 500 δισεκατομμύρια διασυνδεδεμένες συσκευές έως το 2030. Είναι ένα όραμα συναρπαστικό – και ουκ ολίγον ανατριχιαστικό.

Οι 17 στόχοι

Ο άλλος ομιλητής που έκλεψε την παράσταση την πρώτη ημέρα του Singularity Global Summit ήταν ο Ντέιβιντ Ρόμπερτς (τον είχε απολαύσει και το αθηναϊκό κοινό τον περασμένο Νοέμβριο και θα βρεθεί και πάλι στην Αθήνα φέτος). Ο Ρόμπερτς –απόφοιτος της Σχολής Επιστήμης Ηλεκτρονικών Υπολογιστών του MIT, πρώην στέλεχος της Goldman Sachs, αξιωματικός του Πενταγώνου με εμπλοκή σε απόρρητα τεχνολογικά προγράμματα (κατασκοπευτικοί δορυφόροι, drones) και πρόεδρος της 1QBit, εταιρείας-πρωτοπόρου στο λογισμικό για κβαντικούς υπολογιστές– μίλησε για τους αδελφούς Ράιτ, την κατάκτηση της Σελήνης και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Παρότι επιμένει την ατζέντα 2030 του ΟΗΕ, ο Ρόμπερτς τόνισε ότι έχει σκοπό την επίλυση προβλημάτων και ότι «Η ζωή είναι κάτι περισσότερο από την απλή επίλυση προβλημάτων». Η εφεύρεση του αε-

ροπλάνου και το ταξίδι στο φεγγάρι, εξήγησε, δεν είχαν ως έναυσμα την ανάγκη επίλυσης κάποιου προβλήματος. Σε αυτό το πνεύμα εξερεύνησης και έμπνευσης, εξέθεσε στο κοινό τους 17 δικούς του στόχους για το μέλλον της ανθρωπότητας, από την οικουμενική πρόσβαση στο Διαδίκτυο και την εδραίωση ενός παγκόσμιου νομίσματος έως την ανακάλυψη εξωγήινης ζωής, την ίδρυση αποικιών στον Άρη και τη δημιουργία γενικής τεχνητής νοημοσύνης. Θυμίζοντας τη θεωρία του χάους, η οποία συνεπάγεται τη δυνατότητα το πέταγμα μιας πεταλούδας να προκαλέσει τυφώνα στην άλλη άκρη του κόσμου, και συνδέοντάς την με την άρνηση της Ρόζα Παρκς να αλλάξει θέση στο λεωφορείο και το πώς αυτή οδήγησε στον Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, καθώς και με ένα παιχνίδι που ο πατέρας των αδελφών Ράιτ τους χάρισε και το οποίο τους γέννησε την εμμονή με τη μηχανοκίνητη πτήση, κατέληξε: «Έτσι λειτουργεί ο καιρός· έτσι λειτουργεί η ηγεσία· έτσι γίνονται ανατροπές».

Διεθνής παρουσία

Το Singularity University, παρότι μετράει λίγο πάνω από μία δεκαετία ζωής, έχει ήδη να επιδείξει σημαντική διεθνή παρουσία. Όπως είπε ο CEO της εταιρείας Ρομπ Νέλτ, υπάρχουν σήμερα 172 παραρτήματά του ανά τον κόσμο, σε 72 χώρες, που διεξάγαν πέρυσι 405 εκδηλώσεις, με 56.000 συμμετέχοντες (περισσότεροι από τους μισούς εξ αποστάσεως). Φέτος, προσέθεσε, θα γίνουν 19 διεθνή summits υπό την αιγίδα του SU, ενώ διεξάγονται οκτώ ανοικτά διαγωνισμοί για την αντιμετώπιση μεγάλων προκλήσεων της ανθρωπότητας (οργανώσεις που συνδέονται με το SU έχουν διοργανώσει 150 τέτοιους impact competitions τα τελευταία 15 χρόνια).

Οι κίνδυνοι που εγκυμονεί το κινητό

Ο τηλεφωνικός αριθμός μπορεί να δώσει πρόσβαση σε κάθε προσωπικό δεδομένο

Του **BRIAN X. CHEN**
THE NEW YORK TIMES

Εκουμε συνθίσει να μοιραζόμαστε προσωπικές πληροφορίες, όπως τον αριθμό του τηλεφώνου μας, χωρίς δεύτερη σκέψη. Αξίζει, όμως, η πρακτική αυτή τους κινδύνους που εγκυμονεί; Ο αριθμός τηλεφώνου μας μάς ταυτοποιεί περισσότερο από το πλήρες ονοματεπώνυμό μας.

Πρόσφατα ζήτησα από την εταιρεία διαδικτυακής ασφαλείας Fyde να χρησιμοποιήσει τον αριθμό μου για να αναδείξει τους πιθανούς κινδύνους που εγκυμονεί η αποκάλυψή του. Ο Εμρέ Τεζίσκι, ερευνητής θεμάτων ασφαλείας στη Fyde, ανέλαβε το καθήκον με χαρά. Εισήγαγε τον αριθμό μου στο αρχείο δημοσίων εγγράφων και εύκολα δημιούργησε έναν πλήρη φάκελο για το πρόσωπό μου, όπου περιλαμβάνονταν

Ενας χάκερ θα μπορούσε να αλλάξει τον κωδικό πρόσβασης των λογαριασμών μας απαντώντας στις ερωτήσεις ασφαλείας.

στοιχεία όπως το όνομά μου, η ημερομηνία γέννησής, η διεύθυνση, οι φόροι ακίνητης περιουσίας που καταβάλλω, αλλά και τα ονόματα των μελών της οικογενείας μου. Θεωρητικά, αν ήταν κακόβουλος ο ερευνητής, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία που συγκεντρώσε για να απαντήσει στις ερωτήσεις ασφαλείας και να μπει στους διαδικτυακούς λογαριασμούς μου.

Οι ερευνητές χρειάστηκαν μία ώρα

Την αποκάλυψη του αριθμού του κινητού μας τηλεφώνου μπορεί να την πληρώσουμε πολύ ακριβά – κυριολεκτικά και μεταφορικά.

με τον αριθμό του κινητού μου για να αποκάλυψουν ολόκληρη τη ζωή μου. Απλώς τον εισήγαγαν στις Λευκές Σελίδες Premium (του τηλεφωνικού καταλόγου), μια διαδικτυακή βάση δεδομένων που χρεώνει 5 δολάρια για να παράσχει πρόσβαση σε όλα τα δημόσια αρχεία. Στη συνέχεια, έκαναν ενδελεχή αναζήτηση στο Διαδίκτυο και ακολούθησαν το μονοπάτι των δεδομένων, προκειμένου να ανακαλύψουν ακόμα πε-

ρισσότερες πληροφορίες. Μέσα σε αυτή την ώρα ανακάλυψαν τη διεύθυνση του σπιτιού μου, την έκτασή του, την αξία του και τους φόρους που πληρώνω για αυτό. Επίσης, διευθύνσεις όπου κατοικούσα κατά την περασμένη δεκαετία, το πλήρες όνομα των γονέων μου, της αδελφής μου και της θείας μου. Τους παλιούς τηλεφωνικούς μου αριθμούς, όπως και αυτόν του σταθερού στο πατρικό μου, αλλά και πληροφορίες για τα

περιουσιακά στοιχεία που κάποτε κατείχα, συν το λευκό ποινικό μητρώό μου.

Ενας χάκερ θα μπορούσε να αλλάξει τον κωδικό πρόσβασης των λογαριασμών μου απαντώντας στις ερωτήσεις ασφαλείας, όπως «ποιο είναι το πατρικό όνομα της μητέρας σας;» και «σε ποια διεύθυνση κατοικούσατε;». Θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις προσωπικές πληροφορίες που συνδέονται με τον αριθμό του κινητού προκειμένου να αποκτήσει μια νέα κάρτα Sim, κλειδώνοντάς με εκτός κινητού. Εχοντας τον έλεγχο του κινητού, θα μπορούσε να εισβάλει στους λογαριασμούς μου, εφόσον είχαν μηχανισμούς αποστολής κωδικών ασφαλείας με γραπτό μήνυμα, όταν θα έμπαινα σε κάποιον διαδικτυακό λογαριασμό. Ενας απατεώνας, χρησιμοποιώντας το ελεγχόμενο από αυτόν αριθμό του κινητού μου, θα μπορούσε να παραπλανήσει μέλη της οικογένειάς μου, ώστε να το αποκάλυψουν κωδικούς πρόσβασης ή να στείλουν χρήματα. Και βέβαια, έχοντας γνώση του τηλεφωνικού αριθμού μου, θα μπορούσε να καλέσει τον τηλεφωνητή και να παραβιάσει τις δικλίδες ασφαλείας, ακούγοντας τα μηνυμάτά μου.

Σε κάποιες περιπτώσεις βεβαίως είναι θεμιτό να αποκαλύπτετε τον τηλεφωνικό σας αριθμό, όπως για παράδειγμα στις συναλλαγές σας με τις τράπεζες. Σε ποιες εταιρείες, όμως, θα πρέπει να τον εμπιστευθείτε; Δυστυχώς, δεν υπάρχει σαφής απάντηση στο ερώτημα. Μια λύση θα ήταν να αποκτήσετε και έναν δεύτερο αριθμό, τον οποίο θα χρησιμοποιείτε με άτομα και εταιρείες που δεν εμπιστεύεστε. Τέλος, αν έχετε κάρτες που γράφουν τον αριθμό του κινητού σας, σκίστε τις και φτιάξτε άλλες, που να περιέχουν μόνο το τηλέφωνο του γραφείου σας.

Αθλητικά vegan, από... καφέ και ανακυκλωμένα πλαστικά

Σίγουρα ο καφές είναι μία πολύ σημαντική υπόθεση. Λάτρεις του αρωματικού ροφήματος σε όλο τον κόσμο καταναλώνουν ημερησίως περίπου δύο δισεκατομμύρια φλιτζάνια. Βέβαια, η κατανάλωση καφέ αφήνει πίσω της σημαντική ποσότητα καταλοίπων. Οι κόκκοι καφέ καταλήγουν είτε στις χωματερές ή αποβάλλονται στους νεροχύτες, προσθέτοντας ένα ακόμη πρόβλημα στα τροφικά απορρίμματα. Ωστόσο, τώρα φαίνεται ότι τα πράγματα αλλάζουν. Δύο νέοι επιχειρηματίες στο Ελσίνκι άρχισαν να κατασκευάζουν αθλητικά παπούτσια με πρώτη ύλη τους χρησιμοποιημένους κόκκους καφέ. Ο Σον Τσου και ο Τζέσι Τραν, από το Βιετνάμ, αυτοπροσδιορίζονται ως λάτρεις των αθλητικών υποδημάτων. Είναι πολύ ευαισθητοποιημένοι για τα περιβαλλοντολογικά θέματα και αναζητούνσαν οικολογικά αθλητικά παπούτσια, χωρίς ωστόσο να εντοπίσουν κάποιο ζευγάρι που να είναι ταυτόχρονα φτηνό και όμορφο. Δεν στενοχωρήθηκαν όμως. Απλά αποφάσισαν να το κατασκευάσουν. Η επιχείρησή τους, η Rens, συνδυάζει ύφασμα που είναι κατασκευασμένο από κόκκους καφέ και ανακυκλωμένα πλαστικά, προκειμένου να δημιουργήσει ένα υλικό ανθεκτικό και ελαφρύ, που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή αθλητικών παπουτσιών. Κάθε ζευγάρι αθλητικών παπουτσιών ζυγίζει περίπου 460 γραμμάρια, εκ των οποίων τα 300 είναι από τους κόκκους του καφέ. Επίσης, για την κατασκευή ενός ζευγαριού χρησιμοποιείται ποσότητα πλαστικού από έξι πεταμένες πλαστικές φιάλες. Μία από τις βασικές ιδιότητες του καφέ είναι ότι απορροφά όλες τις οσμές, κάτι που θα εκτιμηθεί πολύ από όσους ταλαιπωρούν επί πολλά χρόνια τα αθλητικά τους. Η Rens εξάλλου προωθεί τα προϊόντα της ως vegan.

Η εταιρεία έχει πελάτες σε 57 χώρες και πρόκειται να ενισχύει τη δραστηριότητά της, καθώς καταφέρει να συγκεντρώσει χρήματα χάρη σε μια επιτυχή εκστρατεία. Επί του παρόντος, τόσο ο συλλογή των κόκκων

Ενα κομψό ζευγάρι αθλητικά παπούτσια Rens, φτιαγμένο από χρησιμοποιημένους κόκκους καφέ και ανακυκλωμένο πλαστικό.

καφέ, όσο και η διαδικασία κατασκευής των υποδημάτων γίνεται στην Κίνα. Οι δύο νεαροί επιχειρηματίες της, ωστόσο, ευελπιστούν ότι θα καταφέρουν να τη μεταφέρουν στην πατρίδα τους, το Βιετνάμ.

«Απλά θέλαμε να κατασκευάσουμε τα καλύτερα αθλητικά παπούτσια, κάτι εξελιγμένο και βιώσιμο», εξηγεί ο Τραν. «Και οι δύο ήρθαμε στη Φινλανδία για να σπουδάσουμε. Είναι για εμάς πολύ σημαντικό να μεταφέρουμε τη μονάδα μας στην πατρίδα μας, το Βιετνάμ, όπου συντελείται σημαντική ανάπτυξη στη βιομηχανία και στις επενδύσεις. Θέλουμε να αποτελέσουμε μέρος αυτής της σημαντικής πρόδοι».

Βέβαια, η Rens δεν είναι η μοναδική εταιρεία που αγοράζει υποπροϊόντα τροφίμων για να δημιουργήσει είδη ρουχισμού. Η Hugo Boss κατασκευάζει υποδημάτα από Pinatex, ένα παράγωγο των ινών του ανανά. Η σχεδιάστρια Στέλλα Μακάρτνεϊ χρησιμοποιεί Mylo, ένα υποκατάστατο του δέρματος από μαντάρια, ενώ ο οίκος Salvatore Ferragamo κατασκευάζει ρούχα από ένα υλικό που προέρχεται από τη φλούδα πορτοκαλιού. Τέλος, τα καταστήματα ρούχων H&M της Σουηδίας χρησιμοποιούν φύκια για τη δημιουργία της σόλας των παπουτιών που πωλούν.

Μικροπλαστικά και ίχνη βερνικιού μεταφέρονται με το χιόνι στην Αρκτική

ΛΟΝΔΙΝΟ. Παρουσία μικροπλαστικών (μικρών κομματιών πλαστικού, που σχηματίζονται από τη διάλυση μεγαλύτερων τμημάτων πλαστικών υλών) έχει παρατηρηθεί στο αλάτι, το επιφανειακό νερό, ακόμη και σε ανθρώπινα περιττώματα. Ερευνητές αμερικανικών πανεπιστημίων διαπίστωσαν, ωστόσο, την ύπαρξη αυτών των επικινδύνων ρυπογόνων ακόμα και στο χιόνι της Αρκτικής.

Τα μικροπλαστικά καταγράφονται σε ολόενα και μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στην Αρκτική, αν και οι επιστήμονες δεν μπορούν να πουν με βεβαιότητα πώς κατέληξαν στα πέρατα του βόρειου ημισφαιρίου. Μια νέα μελέτη, που δημοσιεύθηκε την περασμένη εβδομάδα στην επιστημονική επιθεώρηση Science Advances, αποπειράται να παρουσιάσει αξιόπιστες εκτιμήσεις για την πορεία των μικροπλαστικών, ειδικά γινοντας ότι το

Επικίνδυνες συγκεντρώσεις τέτοιων ουσιών εντόπισαν επιστήμονες σε παγόβουνα του Αρκτικού Ωκεανού.

χιόνι μεταφέρει τα μικροσκοπικά κομμάτια από τον Νότο στον Βορρά χάρη στις ατμοσφαιρικές διαταραχές.

Σημαντική μόλυνση

Επιστημονική ομάδα, στη μελέτη της με τίτλο «Λευκό και ρομαντικό; Τα μικροπλαστικά κυριαρχούν στο χιόνι από τις Άλπεις έως και την Αρκτική», εξέτασε δείγματα χιονιού που αποκόμιζε από κομμάτια πάγου στα Στενά του Φραμ, τη διώρυγα που συνδέει τον Αρκτικό Ωκεανό με τη θάλασσα της Νορβηγίας.

Καναδικό σκάφος του λιμενικού επιτηρεί τα Στενά της νήσου Βικτώρια.

Για να συγκρίνουν, οι ερευνητές εξασφάλισαν δείγματα χιονιού από τις ελβετικές Άλπεις και από κατοικημένες περιοχές στη Γερμανία.

Μικροπλαστικά και ίνες πλαστικού εντοπίστηκαν σε 20 από τα 21 δείγματα. Τα περισσότερα σωματίδια ανήκαν στην κατηγορία των «μικρότερων δειγμάτων». Παρότι η συγκέντρωση των ρύπων αυτών στο χιόνι της Αρκτικής ήταν σημαντικά μικρότερη από ό,τι στα ευρωπαϊκά δείγματα, παραμένει «σημαντική», σύμφωνα με το πόρισμα της μελέτης. «Η συγκέντρωση μικροπλαστικών στο χιόνι ήταν πολύ μεγάλη, αποδεικνύοντας σημαντική μόλυνση της ατμόσφαιρας», κατέληξαν οι επιστήμονες.

Ίχνη βερνικιού, που χρησιμοποιείται συνήθως για την προστασία ξύλινων επιφανειών, αλλά και κομμάτια λούττικου, εντοπίστηκαν στα δείγματα χιονιού. Στα ίδια δείγματα εντοπίστηκαν επίσης

ίχνη πολυαιθυλενίου, το κοινότερο πλαστικό στον κόσμο, αλλά και πολυαμιδής, η οποία χρησιμοποιείται στην κατασκευή συνθετικών ινών, ανταλλακτικών αυτοκινήτων, στις βούρτσες δοντιών και στα χαλιά, μεταξύ πολλών άλλων.

Η μελέτη προσέφερε τα πρώτα σαφή στοιχεία για τη μόλυνση του χιονιού από μικροπλαστικά, αλλά και για την ικανότητα των ρύπων αυτών να μεταφέρονται με το χιόνι. «Η μεγάλη συγκέντρωση μικροπλαστικών που εντοπίστηκε σε δείγματα χιονιού από την ηπειρωτική Ευρώπη, υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη πραγματοποιήσις νέων μελετών για τις επιπτώσεις της μόλυνσης με μικροπλαστικά στην υγεία ανθρώπων και ζώων, με ιδιαίτερη έμφαση στη ρύπανση της ατμόσφαιρας από αυτά», αναφέρει η μελέτη.

REUTERS

Βελτιωμένα αποτελέσματα για τις τράπεζες στην Ελλάδα

Αύξηση καταθέσεων, μείωση των δανείων σε καθυστέρηση βλέπουν οι αναλυτές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Τα αποτελέσματα του β' τριμήνου των ελληνικών συστημικών τραπεζών αναμένεται να είναι βελτιωμένα σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο, ειδικά σε ό,τι αφορά την κερδοφορία, την ποιότητα ενεργητικού και τα κεφάλαια των ελληνικών τραπεζών, όπως επισημαίνουν οι αναλυτές. Σημειώνεται πως Alpha Bank και Εθνική Τράπεζα ξεκινούν τον «χορό» των ανακοινώσεων την Πέμπτη 29 Αυγούστου, και Πειραιώς και Eurobank ακολουθούν την Παρασκευή.

Όπως επισημαίνει στην «Κ» τραπεζικός αναλυτής, το δεύτερο τρίμηνο οι συνθήκες ήταν ευνοϊκές, με το τραπεζικό σύστημα να βλέπει εισροές καταθέσεων, ενώ το ράλι των ελληνικών ομολόγων ειδικά με τις ευρωεκλογές και τις εθνικές εκλογές στήριξε σημαντικά τα κεφάλαια και των τεσσάρων συστημικών τραπεζών.

Ετσι αναμένεται όλες οι τράπεζες να έχουν βελτιωμένους κεφαλαιακούς δείκτες, με την Alpha Bank να εκτιμάται πως θα έχει την καλύτερη επίδοση καθώς κατέχει περισσότερα ελληνικά ομόλογα από τις υπόλοιπες τρεις. Η Eurobank αναμένεται να σημειώσει βελτίωση στους κεφαλαιακούς της δείκτες και λόγω της συγχώνευσης με την Grivalia, ενώ ενισχυτικές για τα κεφάλαια της Πειραιώς και της Εθνικής ήταν οι εκδόσεις Tier II ομολόγων στις οποίες προχώρησαν και οι δύο.

Παράλληλα και σε ό,τι αφορά τα μη εξυπηρετούμενα

Το ράλι των ελληνικών ομολόγων στήριξε σημαντικά τα κεφάλαια και των τεσσάρων συστημικών τραπεζών.

ανοίγματα (NPEs), το β' τρίμηνο αναμένεται να δείξει σημαντική βελτίωση σε σχέση με το πρώτο. Όπως επισημαίνεται, και για τις τέσσερις τράπεζες ο ρυθμός αρνητικού σχηματισμού νέων NPEs αναμένεται να έχει επιταχυνθεί συγκριτικά με το α' τρίμηνο, ενώ θετικά σε αυτό το μέτωπο θα έχουν λειτουργήσει και οι πωλήσεις χαρτοφυλακίων στις οποίες προχώρησαν.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Axia, όσον αφορά την Εθνική Τράπεζα, η κερδοφορία από επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες αναμένεται να διαμορφωθεί στα 88 εκατ. ευρώ και τα λειτουργικά κέρδη στα 98 εκατ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά τα καθαρά έσοδα από τόκους (NII), η Axia αναμένει ότι θα αυξηθούν στα 301 εκατ. ευρώ (+4% σε τριμηνιαία βάση) και τα συνολικά έσοδα θα σημειώσουν πτώση της τάξης του 8% στα 414 εκατ. ευρώ.

Σε ό,τι αφορά την ποιότητα κεφαλαίων, αναμένεται νέα μείωση στα NPEs με το σύνολο να ανέρχεται στα 13,9 δισ. ευρώ (πτώση 8% σε τριμηνιαία βάση), μετά και την πώληση του Mitto, και έτσι ο δείκτης NPEs θα εμφανιστεί μειωμένος κατά 212 μ.β. στο 36,8% ενώ ο δείκτης κάλυψης στο 57,8% (πτώση 80 μ.β.). Παράλληλα, αναμένεται αύξηση στις καταθέσεις στα 43,6 δισ. ευρώ.

Όσον αφορά την Alpha Bank, η Axia εκτιμά πως τα καθαρά κέρδη θα ανέλθουν στα 47 εκατ. ευρώ οδγνόμενα από τα υψηλότερα κέρδη από συναλλαγές. Τα καθαρά έσοδα από τόκους αναμένεται να κινηθούν στα 392 εκατ. ευρώ (+1% σε τριμηνιαία βάση), ενώ οι λειτουργικές δαπάνες αναμένεται να βρεθούν στα 281 εκατ. ευρώ (+7%).

Σε ό,τι αφορά την ποιότητα ενεργητικού, η Alpha Bank αναμένεται να σημειώσει μείωση στο απόθεμα των NPEs της τάξης του 0,4 δισ. ευρώ και στα 25 δισ. ευρώ με σταθερούς δείκτες NPEs και κάλυψης, στο

48,9% και 47,2% αντίστοιχα. Ο κεφαλαιακός δείκτης CET1 αναμένεται να διαμορφωθεί στο 17,7% (+70 μ.β. σε τριμηνιαία βάση) και δείκτης συνολικών κεφαλαίων στο 14,2% (+50 μ.β.).

Για τη Eurobank αναμένεται τα καθαρά κέρδη πριν από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες να διαμορφωθούν στα 26 εκατ. ευρώ, με τις συνολικές τάσεις να είναι παρόμοιες με αυτές των προηγούμενων τριμήνων.

Τα καθαρά κέρδη από τόκους θα διαμορφωθούν στα 345 εκατ. ευρώ (+1% έναντι του α' τριμήνου), με τα NPEs να κινούνται στα 13,9 δισ. ευρώ, ενώ ο δείκτης NPEs θα διαμορφωθεί στο 31,9% (πτώση 483 μ.β.) και ο δείκτης κάλυψης στο 52% (πτώση 180 μ.β.). Οι καταθέσεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 6% σε τριμηνιαία βάση και στα 41,6 δισ. ευρώ ενώ οι κεφαλαιακοί δείκτες της θα είναι επίσης ενισχυμένοι, με τον CET1 να διαμορφώνεται στο 15,5% (+210 μ.β.)

και τον συνολικό δείκτη κεφαλαίων στο 18,1% (+200 μ.β. σε τριμηνιαία βάση).

Για την Πειραιώς, η Axia εκτιμά πως η κερδοφορία από επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες θα διαμορφωθεί στα 30 εκατ. ευρώ έναντι 14 εκατ. ευρώ το α' τρίμηνο και 24 εκατ. ευρώ το β' τρίμηνο του 2018, με ελαφρώς χαμηλότερα καθαρά κέρδη από τόκους (354 εκατ. ευρώ).

Ωστόσο, η πτώση στα NII αναμένεται να αντισταθμιστεί από τις υψηλότερες προμήθειες οι οποίες θα διαμορφωθούν στα 81 εκατ. ευρώ. Επίσης, το απόθεμα των NPEs θα σημειώσει μείωση 2% στα 26,3 δισ. ευρώ με τον δείκτη NPEs στο 51,5%. Παράλληλα, αναμένεται μικρή πτώση στον δείκτη κάλυψης της τάξης των 20 μ.β., ο οποίος θα διαμορφωθεί στο 48,5%, ενώ ο δείκτης CET1 αναμένεται να αυξηθεί στο 13,7% και ο δείκτης συνολικών κεφαλαίων στο 14,5%.

Το β' τρίμηνο οι συνθήκες ήταν ευνοϊκές, με το τραπεζικό σύστημα να βλέπει εισροές καταθέσεων.

Νέες απώλειες για το ΧΑΚ

Με ζημιές έκλεισε την Τρίτη το Χρηματιστήριο, συμπληρώνοντας δύο πτωτικές συνεδρίες αυτή την εβδομάδα. Ωθούμενος πρωτίστως από τις απώλειες στους τίτλους της Τράπεζας Κύπρου, ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε ζημιές σε ποσοστό 0,44%, κλείνοντας στις 70,07 μονάδες, ενώ ο Δείκτης FTSE/CySE 20 υποχώρησε στις 42,15 μονάδες, παρουσιάζοντας πτώση σε ποσοστό 0,31%. Ο ημερήσιος τζίρος περιορίστηκε στις €115.418. Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες κέρδη παρουσίασε μόνο ο τομέας των Επενδυτικών Εταιρειών με 0,81%. Ζημιές

Ο Γενικός Δείκτης παρουσίασε ζημιές σε ποσοστό 0,44%, κλείνοντας στις 70,07 μονάδες.

κατέγραψαν τα Ξενοδοχεία με 1,12%, η Κύρια Αγορά με 0,33% και η Εναλλακτική Αγορά με 0,03%. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέκλυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €67.981 (πτώση 1,83% - τιμή κλεισίματος €1,61). Ακολούθησαν οι μετοχές της Δήμητρα Επενδυτική με €15.503

(χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,51), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €9.293 (πτώση 0,84% - τιμή κλεισίματος €2,36), της Atlantic Insurance Company με €7.670 (άνοδος 1,54% - τιμή κλεισίματος €1,32) και της Ελληνικής Τράπεζας με €4.940 (άνοδος 2,31% - τιμή κλεισίματος €0,88).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεως, μόνο τρεις κινήθηκαν ανοδικά, 11 πτωτικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 149.

Νέα εμπειρία θέασης, όποτε τη θες

Καλωσόρισε στη νέα Cytavision. Τώρα, μπορείς να απολαμβάνεις το πιο ολοκληρωμένο οθηπικό και θεματικό περιεχόμενο, από την τηλεόραση, το smartphone, το tablet και τον υπολογιστή σου, όποτε και όπου εσύ θές. Νέα πλατφόρμα με αναβαθμισμένες διαδραστικές δυνατότητες, όπως:

- Cytavision Go
- Multiprofile
- Video Recording
- Catch-up TV
- Pause & Resume
- Instant Restart
- Picture-in-Picture/Multiview

Πάρς τον καινούργιο αποκωδικοποιητή εντελώς δωρεάν από τα καταστήματα Cyta (εκτός των malls και Φανερωμένης-Λάρνακα).

Μάθε περισσότερα στο www.cyta.com.cy/tv ή κάλεσε στο Κέντρο Τηλεπληροφορικής Cyta στο 132

Τρεις αβεβαιότητες για την ανάπτυξη «βλέπει» η Moody's

Οι δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις και οι χαμηλές επιδόσεις σε επίπεδο επενδύσεων και αποταμιεύσεων δημιουργούν αβεβαιότητα για τις προοπτικές ανάπτυξης της Ελλάδας, ενώ υπάρχουν κίνδυνοι, κυρίως λόγω των αδυναμιών του τραπεζικού κλάδου, αναφέρει στην περιοδική της έκθεση για την Ελλάδα η Moody's. Ο οίκος αξιολόγησης σημειώνει παράλληλα τις βελτιωμένες επιδόσεις στην εφαρμογή μεταρρυθμίσεων, αλλά και την ευνοϊκή διάρθρωση του χρέους της χώρας.

Αναλυτικά, όπως αναφέρει η Moody's στην περιοδική της έκθεση, το πιστωτικό

Δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις, χαμηλές επιδόσεις σε επενδύσεις και αδυναμίες στον τραπεζικό κλάδο.

προφίλ της Ελλάδας (B1) αντιπροσωπεύει τη «μέτρια» οικονομική ισχύ της χώρας, αντανακλώντας τα υψηλότερα επίπεδα πλούτου συγκριτικά με άλλες χώρες που βρίσκονται σε παρόμοια επίπεδα αξιολό-

γησης, μια μετρίου μεγέθους οικονομία με μέτρια επίπεδα διαφοροποίησης, που εξισορροπείται από τη σημαντική ακόμα αβεβαιότητα ως προς τις μεσοπρόθεσμες προοπτικές ανάπτυξης, δεδομένων των δυσμενών δημογραφικών καθώς και των χαμηλών επιπέδων επενδύσεων και αποταμιεύσεων. Η «μέτρια» θεσμική ισχύς της Ελλάδας οφείλεται στις αδύναμες ακόμα επιδόσεις της χώρας για το κράτος δικαίου, στη μη αποτελεσματικότητα του κράτους στον έλεγχο της διαφθοράς, όπως αυτές μετρώνται από τους δείκτες παγκόσμιας διακυβέρνησης (Worldwide

Governance), που εξισορροπούνται από τη βελτίωση των επιδόσεων σε ό,τι αφορά τη νομοθέτηση και την εφαρμογή συμφωνημένων μεταρρυθμίσεων.

Η «χαμηλή» δημοσιονομική ισχύς αντανάκλα το πολύ υψηλό χρέος της κυβέρνησης, το οποίο εξισορροπείται από τη ήπια δομή του χρέους με πολύ χαμηλά επιτόκια και πολύ μακρές ωριμάνσεις. Η «υψηλή» ευπάθεια σε κινδύνους γεγονότων οφείλεται στους κινδύνους του τραπεζικού κλάδου, αναφέρει η Moody's, η οποία διευκρινίζει πάντως πως στη συγκεκριμένη έκθεση δεν εμπλέκεται κάποια επιτροπή

αξιολόγησης και η δημοσιοποίησή της δεν συνιστά ενέργεια πιστοληπτικής αξιολόγησης ούτε αποτελεί ένδειξη για κάποια αλλαγή αξιολόγησης στο κοντινό μέλλον.

Η Moody's επρόκειτο να επανεξετάσει την πιστοληπτική αξιολόγηση της Ελλάδας και να προβεί σε ανακοινώσεις χθες το βράδυ. Σύμφωνα με τη Citi, «μια αναβάθμιση του outlook δεν μπορεί να αποκλειστεί». «Δεν περιμένουμε κάποια μεταβολή στη βαθμίδα αξιολόγησης, παρ' όλα αυτά θεωρούμε πολύ πιθανή μια αλλαγή στο outlook», σημείωσε η τράπεζα.

Deloitte.

Πρότυπο Investors in People (IIP)

Ποιά τα οφέλη εφαρμογής του για τους οργανισμούς;

Μάθετε περισσότερα >

www.deloitte.com/cy/taxwebcasts